

Hof van Cassatie

LIBERCAS

7/8 - 2025

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

OORZAAK

Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Fout die bestaat uit een verzuim - Verplichting van de rechter

Wanneer de fout bestaat uit een verzuim, houdt de reconstructie van het verloop van de gebeurtenissen in dat de fout vervangen moet worden door de positieve gedraging die onder dezelfde voorwaarden moest worden vertoond (1). (1) Cass.10 september 2021, AR C.20.0550.F, Pas. 2021, n° 544.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

23 februari 2023

C.22.0112.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.3](#)

AC nr. ...

Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Verkoopovereenkomst van een nog te bouwen pand - Forumkeuzebeding - Afwezigheid - Gevolg

Het bestaan van een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade, zoals deze zich concreet heeft voorgedaan, veronderstelt dat, zonder de fout, de schade niet was ontstaan zoals ze zich heeft voorgedaan; wanneer de rechter het bestaan van een dergelijk verband beoordeelt, moet hij het verloop van de gebeurtenissen reconstrueren zonder de fout in aanmerking te nemen, maar ook zonder de andere voorwaarden te wijzigen waaronder de schade is ontstaan (1). (1) Cass.10 september 2021, AR C.20.0550.F, Pas. 2021, n° 544.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

23 februari 2023

C.22.0112.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.3](#)

AC nr. ...

AFSTAMMING

- Meemoederschap - Onderzoek - Verwerping

De vordering tot onderzoek van meemoederschap wordt verworpen zodra het bewijs wordt geleverd dat hetzij de vermeende meemoeder geen toestemming tot medisch begeleide voortplanting heeft gegeven overeenkomstig artikel 7 van de wet van 6 juli 2007, hetzij de verwekking van het kind niet het gevolg kan zijn van die voortplanting, zelfs wanneer het bezit van staat van het kind ten aanzien van de meemoeder wordt aangevoerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 103.

9 februari 2023

C.21.0364.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230209.1F.6

AC nr. ...

AMBTENAAR

ALLERLEI

Allerlei - Laster jegens een openbaar ambtenaar of een agent van het openbaar gezag - Decreet van 20 juli 1831 op de drukpers - Verjaringstermijn van drie maanden - Ratio legis - Toepassing op de openbaar ambtenaar in dienst van een internationale organisatie, zoals een Europees commissaris

De artikelen 4 en 12 van het decreet van 20 juli 1831 op de drukpers maken geen onderscheid al naargelang de persoon die het slachtoffer van laster of beledigingen beweert te zijn een Belgisch openbaar ambtenaar dan wel een ambtenaar in dienst van een internationale organisatie is, zoals een Europees commissaris; bovendien behoudt het door de opstellers van het decreet nagestreefde doel zijn relevantie, ongeacht de categorie waartoe de belasterde of beledigde openbaar ambtenaar behoort (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 447 Strafwetboek
- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Artt. 4 en 12 Decreet 20 juli 1831 op de drukpers

25 januari 2023

P.22.0401.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.1](#)

AC nr. ...

ARBEIDSVORZIENING

SLUITING VAN ONDERNEMINGEN

Sluiting van onderneming - Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers - Overbruggingsvergoeding - Faillissement van de onderneming - Onderbreking van de activiteit van de werknemer - Overname van de activa - Werknemer gebonden door een overeenkomst met de werkgever die de activa heeft overgenomen

De werknemer die op de datum van het faillissement gebonden is door een arbeids- of leerovereenkomst, wiens overeenkomst niet werd beëindigd maar wiens activiteit werd onderbroken als gevolg van het faillissement en die, bij de overname van de activa, gebonden blijkt te zijn door de overeenkomst met de werkgever die deze activa heeft overgenomen, heeft recht op de overbruggingsvergoeding voor de periode waarin zijn activiteit werd onderbroken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 77.

- Artt. 41 en 42 Wet 26 juni 2002 betreffende de sluiting van ondernemingen

30 januari 2023

S.22.0041.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230130.3F.10

AC nr. ...

BENELUX

PREJUDICIELE GESCHILLEN

Prejudiciële geschillen - W.A.M.-verzekering - Voertuig voorzien van een proefrittenplaat of handelaarsplaat - Gekopieerde plaat - Gevolg - Vraag

Wanneer voor het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 11, § 1, van de gemeenschappelijke bepalingen bij de Benelux-overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in die zin moet worden uitgelegd dat de verzekeraar die een verzekeringsovereenkomst heeft gesloten die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt waartoe een motorrijtuig dat is voorzien van een proefrittenplaat of een handelaarsplaat aanleiding kan geven, aan de benadeelde niet kan tegenwerpen dat het voertuig niet was voorzien van de originele kentekenplaat die in de overeenkomst was vermeld maar van een duplicaat van die plaat, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 104.

- Art. 11, § 1 Gemeenschappelijke bepalingen behorende bij de Overeenkomst 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

13 februari 2025

C.22.0156.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250213.1F.3](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - W.A.M.-verzekering - Voertuig voorzien van een proefrittenplaat of handelaarsplaat - Gekopieerde plaat - Gevolg - Vraag

Wanneer voor het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 11, § 1, van de gemeenschappelijke bepalingen bij de Benelux-overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in die zin moet worden uitgelegd dat de verzekeraar die een verzekeringsovereenkomst heeft gesloten die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt waartoe een motorrijtuig dat is voorzien van een proefrittenplaat of een handelaarsplaat aanleiding kan geven, aan de benadeelde niet kan tegenwerpen dat het voertuig niet was voorzien van de originele kentekenplaat die in de overeenkomst was vermeld maar van een duplicaat van die plaat, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 104.

- Art. 11, § 1 Gemeenschappelijke bepalingen behorende bij de Overeenkomst 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

13 februari 2025

C.22.0156.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250213.1F.3](#)

AC nr. ...

BERUSTING

- Begrip - Uitlegging

Afstand van het recht op hoger beroep moet strikt worden uitgelegd en kan enkel worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitlegging vatbaar zijn (1). (1) Cass. 24 december 2021, AR C.19.0566.F, AC 2021, nr. 830; Cass. 13 december 2018, AR C.18.0183.F, AC 2018, nr. 713.

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0406.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.2](#)

AC nr. ...

- Toezicht van het Hof van Cassatie - Voorwerp

De feitenrechter beoordeelt in feite het voornemen van de partij om haar instemming met de beslissing te betuigen; het Hof van Cassatie gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen heeft afgeleid die hij niet kan verantwoorden (1). (1) Cass. 24 december 2021, AR C.19.0566.F, AC 2021, nr. 830; Cass. 13 december 2018, AR C.18.0183.F, AC 2018, nr. 713.

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0406.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.2](#)

AC nr. ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

TERBESCHIKKINGSTELLING VAN DE STRAFUITVOERINGSRECHTBANK

Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Veroordeling tot een hoofdstraf en bijkomende straffen - Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Hoger beroep - Strafverzwaring - Vergelijking - Wijze

Indien zowel in eerste aanleg als in hoger beroep naast afwijkende hoofdstraffen ook bijkomende straffen zijn uitgesproken, moeten om na te gaan of er strafverzwaring is in de zin van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering de hoofdstraffen worden vergeleken, zonder rekening te houden met de bijkomende straffen en dus ook niet met de bijkomende straf van de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank; de omstandigheid dat deze bijkomende straf tot een vrijheidsbeneming aanleiding kan geven, laat niet toe anders te oordelen (1) (2). (1) In casu werd eiser door de eerste rechter veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf van 6 jaar en een terbeschikkingstelling van 5 jaar; in hoger beroep werd een lagere hoofdgevangenisstraf van 5 jaar opgelegd en een terbeschikkingstelling voor 10 jaar zodat de straftoematingsbeslissing niet met éénparigheid van stemmen moet genomen worden. (2) Zie ook Cass. 20 april 2022, AR P.21.1650.F, AC 2022, nr. 273 met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 26 oktober 2021, AR P.21.0959.N, AC 2021, nr. 676.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

17 mei 2022

P.22.0154.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.3](#)

AC nr. ...

BESLAG

GEDWONGEN TENUITVOERLEGGING

Gedwongen tenuitvoerlegging - Tenuitvoerlegging dwangsom - Verzet dwangsomschuldenaar - Bevel tot betalen - Taak van de beslagrechter - Verbeurde dwangsom - Rechtmatigheid bevel tot betalen

De dwangsomschuldenaar kan zijn bezwaren betreffende de tenuitvoerlegging voor de beweerdelijk verbeurde dwangsommen voor de beslagrechter brengen middels een verzet tegen het bevel tot betalen; de beslagrechter oordeelt in het raam van dat verzet of de dwangsommen al dan niet verbeurd zijn en bijgevolg of het bevel tot betalen al dan niet rechtmatig is (1). (1) zie concl. OM.

- Art. 1499 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385quater, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

Gedwongen tenuitvoerlegging - Uitvoerend beslag op roerend goed - Invordering beweerdelijk verbeurde dwangsom - Verplichting dwangsomschuldeiser - Bevel tot betalen - Inhoud

De dwangsomschuldeiser die beweerdelijk verbeurde dwangsommen wil invorderen moet voorafgaand aan uitvoerend beslag op roerend goed een bevel tot betalen laten betekenen, dat geldt als ingebrekestelling en eerste daad van tenuitvoerlegging; dit bevel moet alle elementen bevatten die de dwangsomschuldenaar moeten toelaten vrijwillig tot betaling over te gaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1499 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385quater, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

Gedwongen tenuitvoerlegging - Taak van de beslagrechter - Verzet - Beweerdelijk verbeurde dwangsom - Grens

De taak van de beslagrechter bestaat erin de regelmatigheid en de rechtmatigheid van de tenuitvoerlegging te controleren, en het komt hem bijgevolg toe in het raam van een verzet tegen een bevel of een beslag met betrekking tot beweerdelijk verbeurde dwangsommen te oordelen of de dwangsommen waarvoor tot tenuitvoerlegging werd overgegaan al dan niet verbeurd zijn; het komt hem daarentegen niet toe te oordelen over het al dan niet verbeurd zijn van dwangsommen waarvoor nog niet tot tenuitvoerlegging werd overgegaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

Gedwongen tenuitvoerlegging - Tenuitvoerlegging dwangsom - Verzet dwangsschuldenaar - Taak van de beslagrechter - Verbeurde dwangsom - Rechtmatigheid bevel tot betalen - Beoordeling dwangsomtitel - Maatstaf - Grenzen

De dwangsschuldenaar kan zich voor de beslagrechter verzetten tegen de tenuitvoerlegging voor de beweerdelijk verbeurde dwangssommen en, in geval van verzet, oordeelt de beslagrechter of de dwangssommen al dan niet verbeurd zijn en bijgevolg of de tenuitvoerlegging al dan niet rechtmatig is; de beslagrechter richt zich daarbij naar het doel en de strekking van de dwangsomveroordeling, zonder de inhoud van de dwangsomtitel te kunnen wijzigen, beperken of uitbreiden (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 793, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

Gedwongen tenuitvoerlegging - Saisine beslagrechter - Saisine executierechter - Beweerdelijk verbeurde dwangsom - Bevel tot betalen - Grens

De saisine van de beslagrechter als executierechter is beperkt tot de in het bevel tot betalen aangevoerde overtredingen en de dientengevolge beweerdelijk verbeurde dwangssommen; de saisine van de beslagrechter strekt zich niet uit tot niet in het bevel tot betalen aangevoerde overtredingen en de dientengevolge beweerdelijk verbeurde dwangssommen, ook al zouden deze overtredingen zijn begaan vóór de betekening van het bevel tot betalen en binnen het totaalbedrag ervan blijven (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 793, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Plaatselijke bevoegdheid - Verkoopovereenkomst van een nog te bouwen pand - Forumkeuzebeding - Afwezigheid - Gevolg

Bij gebrek aan een forumkeuzebeding is de eiser niet gehouden zijn vordering in te stellen voor de rechter van de woonplaats van de verweerder.

- Art. 624 Gerechtelijk Wetboek

23 februari 2023

C.22.0106.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Jeugdbescherming - Maatregelen ter bescherming van minderjarigen - Jeugdgerechten - Beslissing tot vaststelling van de internationale bevoegdheid van de rechter - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Geen eindbeslissing

Het arrest dat het hoger beroep ongegrond verklaart dat door de moeder van het kind is ingesteld tegen de beschikking van de jeugdrechter die zichzelf internationaal bevoegd verklaart om beschermingsmaatregelen ten aanzien van het kind te bevelen, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de het tweede lid van die bepaling bedoelde gevallen, aangezien er enkel een geschil inzake bevoegdheid in de zin van de voormelde wetsbepaling bestaat indien de rechter die van de strafvordering kennisneemt zich de bevoegdheden van een andere rechter toe-eigent, indien aangevoerd wordt dat een rechter zich de bevoegdheden van een andere rechter heeft toegeëigend of indien hij zich onbevoegd verklaart, zodat er een geschil over rechtsmacht ontstaat dat de rechtsgang belemmert en dat enkel door een regeling van rechtsgebied kan worden beëindigd (1). (1) Cass. 20 februari 2019, AR P.18.1179.F, AC 2019, nr. 104.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

18 januari 2023

P.22.1502.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.7](#)

AC nr. ...

BEWAARGEVING

- *Gerechtelijk sekwester - Begrip - Bevoegdheid van de rechter*

De aanstelling van een sekwester is een bewarende en voorlopige maatregel; de rechter oordeelt in feite of het opportuun of wenselijk is om een sekwester aan te stellen in de gevallen waarin dit wettelijk mogelijk is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1961 Oud Burgerlijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- *Vereffening-verdeling - Deelgenoot - Gerechtelijk sekwester - Aanstelling - Kortgedingrechter - Bevoegdheid*

Een deelgenoot kan zich, in geval van spoedeisendheid en volstrekte noodzakelijkheid, bij eenzijdig verzoekschrift rechtstreeks wenden tot de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg met het oog op een kortgedingmaatregel dan wel de aanstelling van een sekwester (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 1207 tot en met 1224 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing vóór en na de wijziging ervan bij wet van 13 augustus 2011.

- Art. 1216 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 585, 1° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1207 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1208 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1209 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1210 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1211 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1212 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1213 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 584, eerste, tweede en vijfde lid, 1° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1215 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1961, 2° Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1217 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1218 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1219 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1220 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1221 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1222 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1223 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1224 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1214 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

BEWIJS

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Beginsel van tegenspraak - Algemeen bekend gegeven - Inaanmerkingneming door de rechter

De rechter miskent het recht van verdediging niet wanneer hij zijn beslissing baseert op een algemeen bekend gegeven, zoals de mogelijke duur van een administratieve procedure (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Bewijsvoering - Beginsel van tegenspraak - Algemeen bekend gegeven - Inaanmerkingneming door de rechter

De rechter miskent het recht van verdediging niet wanneer hij zijn beslissing baseert op een algemeen bekend gegeven, zoals de mogelijke duur van een administratieve procedure (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Artikel 6.3.d, EVRM - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Artikel 6.3.d, EVRM - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling - Weigering - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onderzoek door een gerechtsdeskundige - Onpartijdigheid - Door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige die een onderzoek doet naar de waarachtigheid van de verklaring van een slachtoffer - Zelfde gerechtsdeskundige die de geestestoestand van de beklaagde onderzoekt - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Het eerlijke karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twijfelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige wiens bevindingen van belang zijn voor de beoordeling van de schuld of onschuld van de beklaagde, maar deze vrees voor een partijdige bewijsgaring moet objectief gerechtvaardigd zijn, waarbij niet vereist is dat het bewijs wordt geleverd dat de gerechtsdeskundige effectief partijdig heeft gehandeld, maar de rechter wel moet vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval is geweest; uit het gegeven dat een door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige na een onderzoek naar de waarachtigheid van een verklaring afgelegd door een zich manifesterend slachtoffer, ook de geestestoestand van een verdachte onderzoekt, volgt niet noodzakelijk dat die deskundige partijdig is bij de uitvoering van de hem door de onderzoeksrechter toevertrouwde opdrachten en de vonnisrechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de feiten die hij vaststelt (1). (1) Cass. 21 december 2021, AR P.21.0055.N, AC 2021, nr. 816.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0380.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.3](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig bewijs - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Grensoverschrijdende observatie - Voortzetting van een in België aangevangen observatie in Nederland - Machtiging - Goedkeuring door de buitenlandse overheid - Tijdstip van de goedkeuring - Draagwijdte - Gevolg

Het feit dat een in België aangevangen observatie wordt voortgezet in Nederland en die voortzetting pas na de uitvoering ervan wordt goedgekeurd door de bevoegde Nederlandse autoriteit, heeft niet tot gevolg dat de Belgische rechter het resultaat van die observatie als onregelmatig bewijs moet weren; de buitenlandse overheid beslist daarenboven zelf over de impact van een grensoverschrijdende observatie op haar soevereiniteit en die autoriteit kan haar goedkeuring steeds onderwerpen aan alle verificaties die zij passend acht (1). (1) Cass. 15 december 2015, AR P.15.0982.N, AC 2015, nr. 717 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS.

- Art. 47sexies Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Politie-informatie - Inlichting - Aanvang van een gerechtelijk onderzoek - Gevolg

Het feit dat een vordering tot het opstarten van een gerechtelijk onderzoek onder meer steunt op politie-informatie, ontnemt die informatie niet het karakter van een inlichting en dit is niet anders wanneer de onderzoeksrechter in die informatie, samen met de andere gegevens die uit de vermelde vordering blijken, voldoende ernstige aanwijzingen van het plegen van het onderzochte misdrijf ziet om enkel op grond daarvan een huiszoeking te bevelen.

17 mei 2022

P.22.0101.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Deskundigenonderzoek - Beoordeling - Bewijswaarde -

Verbetering van een materiële vergissing - Horen van de deskundige - Recht op een eerlijk proces - Draagwijdte - Gevolg

Geen enkele bepaling verzet zich ertegen dat de rechter op basis van een volledige lezing van een deskundigenverslag oordeelt dat een tegenstrijdigheid in dat verslag slechts het gevolg is van een materiële vergissing en dat bij de bewijswaardering daarmee rekening moet worden gehouden en uit artikel 6.1 EVRM volgt niet dat de rechter slechts tot dat oordeel kan komen na het horen van de deskundige.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Politionele informatie - Inlichting - Wering - Onregelmatigheid - Aanvoering - Wijze

Politionele informatie die enkel in aanmerking wordt genomen als inlichting die toelaat het onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen, vormt als dusdanig geen bewijs van een misdrijf en is dan ook niet onderworpen aan de vereisten waaraan dergelijk bewijs moet voldoen en zodoende moet die informatie niet omstandig of gedetailleerd zijn, moet de herkomst van die informatie niet noodzakelijk worden verduidelijkt en kan de beklaagde, om die informatie uit het debat te doen weren, niet volstaan met de aanvoering dat ze onregelmatig is, maar moet hij dat aannemelijk maken.

17 mei 2022

P.22.0101.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelvrijheid - Artikel 67bis, Wegverkeerswet - Vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat - Weerlegging van het vermoeden van toerekening van artikel 67bis Wegverkeerswet door het horen van getuigen ter zitting - Aard van deze getuigen - Getuigen à décharge - Draagwijdte - Gevolg

Indien een overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten ervan op grond van het door artikel 67bis Wegverkeerswet bedoelde vermoeden moet worden toegerekend aan de houder van de kentekenplaat van het motorvoertuig waarmee de overtreding werd begaan en die houder voor het leveren van het tegenbewijs getuigen wil laten horen, dan zijn dit getuigen à décharge en moet de verplichting om die getuigen te horen worden beoordeeld volgens de criteria die voor getuigen à décharge gelden.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022

P.22.0071.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Politionele informatie - Inlichting - Vereisten - Gevolgen

Politionele informatie die enkel in aanmerking wordt genomen als inlichting die toelaat het onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen, vormt als dusdanig geen bewijs van een misdrijf en is dan ook niet onderworpen aan de vereisten waaraan dergelijk bewijs moet voldoen en zodoende moet die informatie niet omstandig of gedetailleerd zijn, moet de herkomst van die informatie niet noodzakelijk worden verduidelijkt en kan de beklaagde, om die informatie uit het debat te doen weren, niet volstaan met de aanvoering dat ze onregelmatig is, maar moet hij dat aannemelijk maken.

17 mei 2022

P.22.0101.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Geschriften - Algemeen - Proces-verbaal - Onderlijningen aangebracht door derden in het proces-verbaal - Draagwijdte - Gevolg

Uit de enkele omstandigheid dat derden in een proces-verbaal bepaalde onderlijningen hebben aangebracht volgt niet dat dit proces-verbaal daardoor een onregelmatig karakter verkrijgt.

21 juni 2022

P.22.0461.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vermoedens - Dronkenschap achter het stuur - Tijdspanne tussen het sturen en de vaststellingen van de politie - Toestand van de bestuurder op moment van aantreffen door de politie - Voorwaarden

De rechter kan de in artikel 35 Wegverkeerswet bedoelde staat van dronkenschap bij de bestuurder van een voertuig afleiden uit alle aan tegenspraak onderworpen gegevens die hem zijn voorgelegd; het is niet vereist dat de betrokkene heeft gestuurd in een toestand van alcoholintoxicatie bedoeld in artikel 34 Wegverkeerswet, noch dat de staat van dronkenschap bij hem is vastgesteld tijdens het sturen; aldus kan de rechter het feit dat de bestuurder het voertuig in staat van dronkenschap heeft bestuurd afleiden uit de beschrijving van diens toestand door de verbalisanten, ook wanneer die laatsten de bestuurder pas hebben aangetroffen nadat hij had gestuurd; de tijdsspanne tussen het sturen en de vaststellingen van de verbalisanten speelt geen rol wanneer de rechter kan uitsluiten dat die vaststellingen zijn beïnvloed door een gebeurtenis na het sturen, zoals het feit dat de bestuurder alsdan nog alcoholische dranken zou hebben genuttigd (1). (1) Cass. 24 november 2020, AR P.20.0761.N, AC 2020, nr. 716; Cass. 17 februari 2016, AR P.15.0540.F, AC 2016, nr. 117; Cass. 20 september 2011, AR P.11.0182.N, AC 2011, nr. 481; Cass. 11 december 1984, AR 8950, AC 1985, nr. 226.

- Artt. 34 en 35 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 oktober 2021

P.21.0988.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Internationale rechtshulp - Uitvoering van een rogatoire commissie - Overmaken van stukken aan de Belgische overheid - Ontbreken van machtigingen van de rechter in de aangezochte staat - Toelaatbaarheid van het bewijs bekomen in het buitenland - Voorwaarden

Wanneer de beslissing over de schuldigverklaring van een beklaagde steun vindt in bewijsmateriaal dat in het buitenland is verkregen ingevolge een Belgisch internationaal rechtshulpverzoek en het strafdossier enkel stukken bevat waaruit de uitvoering van dat verzoek blijkt, kan de beklaagde op grond van artikel 13 van de wet van 9 december 2004 vragen om de voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat het bewijsmateriaal voldoet aan de in het buitenland geldende wettigheidsvereisten; daarvoor moet de beklaagde niet eerst aannemelijk maken dat het bewijs op een onregelmatige wijze is verkregen; het recht van verdediging van de beklaagde vereist dat die gegevens hem toelaten het in het buitenland verkregen bewijsmateriaal in concreto te betwisten; de rechter oordeelt welke gegevens daarvoor eventueel nog aan het strafdossier moeten worden gevoegd; die gegevens kunnen bestaan in de beslissing van een buitenlandse rechterlijke overheid die de uitvoering van het internationaal rechtshulpverzoek heeft gemachtigd of wettig verklaard (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 13 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politieke verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

19 oktober 2021

P.21.0965.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.12](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Verhoor door de onderzoeksrechter - Beëdigd tolk - Vermelding van de naam en hoedanigheid van de beëdigde tolk - Verzuim - Draagwijdte - Gevolg

De door artikel 47bis, § 6, 4), derde lid, Wetboek van Strafvordering voorgeschreven verplichting om in het proces-verbaal van verhoor melding te maken van de naam en hoedanigheid van de beëdigde tolk die zijn bijstand heeft verleend, is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid (1). (1) Cass. 25 september 2012, AR P.11.2087.N, AC 2012, nr. 485. Zie evenwel B. DE SMET, "Eed van tolken nieuwe stijl", RW 2017-2018, 2, die van oordeel is dat de eed voor niet-geregistreerde tolken, na de wetwijziging bij Wet van 19 april 2017 tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Gerechtelijk Wetboek en de wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register van beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken (BS 31 mei 2017), voorgeschreven blijft op straffe van nietigheid.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 47bis, § 6, 4), derde lid Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Eed - Door tolk afgelegde eed - Vorm - Voorwaarden

Een door een tolk afgelegde eed is regelmatig, ook als die eed niet letterlijk wordt afgelegd in de door de wet voorgeschreven bewoordingen, voor zover de afgelegde eed eenzelfde betekenis heeft als de voorgeschreven eed en aan de tolk dezelfde verplichtingen oplegt (1). (1) Cass. 13 februari 2018, AR P.17.1023.N, AC 2018, nr. 95.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 555/15, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vermoedens - Artikel 67bis, Wegverkeerswet - Vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat - Toepassingsgebied - Draagwijdte - Gevolg

De tekst van artikel 67bis Wegverkeerswet beperkt het toepassingsgebied van het weerlegbaar vermoeden van toerekening van de door een niet geïdentificeerde bestuurder met het voertuig begane overtreding aan de houder van de kentekenplaat niet tot "in de vlucht" vastgestelde overtredingen met het motorvoertuig, maar vermeldt zonder enige beperking alle overtredingen van de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten ervan en een dergelijke beperking kan evenmin worden afgeleid uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling; het is niet omdat de aanleiding voor de invoering van dit vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat de gewijzigde rechtspraak van het Hof van Cassatie betreffende overtredingen "in de vlucht" was, dat de wetgever het toepassingsgebied van het vermoeden van toerekening wenste te beperken tot dergelijke overtredingen, zodat dit vermoeden ook geldt voor een overtreding op de artikelen 34, § 2, 1°, en 35 Wegverkeerswet en de toepassing ervan niet afhankelijk is van het werkelijk en tastbaar vaststellen van een overtreding op artikel 34, § 2, 1°, Wegverkeerswet of op artikel 35 Wegverkeerswet (1). (1) Cass. 12 september 2017, AR P.16.0867.N, T.Strafr. 2018, 130 en noot S. STALLAERT, "Artikel 67bis Wegverkeerswet: naar een kentekenaansprakelijkheid in het wegverkeer"; Cass. 25 februari 2004, AR P.03.1430.F, AC 2004, nr. 104; Cass. 7 februari 2001, AR P.00.1532.F, AC 2001, nr. 75; Parl.St., Kamer, 1995-96, nr. 577/2, 8-9; A. BLOCH, "Hoe weerlegbaar is het weerlegbaar vermoeden van artikel 67bis Wegverkeerswet? Komt het recht op een eerlijk proces in het gedrang?", T.Strafr. 2020, 91; L. BREWAEYS en S. STALLAERT, "Deel II. Het bewijs" in E. BREWAEYS (ed.), Bestendig handboek verkeer, Mechelen, Wolters Kluwer Belgium, losbladig, 1 november 2020, 63, nr. 2535.

- Artt. 34, § 2, 1°, 35 en 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022

P.22.0071.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10

AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Rechterlijke beslissing over alleen de burgerlijke rechtsvordering na een definitieve veroordeling op strafgebied - Hoger beroep ingesteld door de burgerlijke partij - Betwisting over de toepasselijke strafbaarstelling - Rechtsmacht van de rechter in hoger beroep - Omvang

De rechter die een beklaagde bij een in kracht van gewijsde getreden vonnis op strafgebied heeft veroordeeld wegens een feit omschreven als het misdrijf bepaald in de artikelen 392, 398 en 399 Strafwetboek, zou zijn rechtsmacht overschrijden indien hij dat feit, bij de uitgestelde behandeling van de erop gesteunde burgerlijke rechtsvordering, zou omschrijven als een misdrijf bepaald in de artikelen 392, 399 en 400 Strafwetboek; in dat geval heeft de rechter zijn rechtsmacht over die omschrijving immers definitief uitgeput in zijn vonnis op strafgebied, zodat die omschrijving nadien niet meer bij hem aanhangig is en evenmin nog aanhangig kan worden gemaakt bij de appelrechter (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 392, 399 en 400 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0852.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.11](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke partijstelling - Faillissement - Optreden van de curator namens de boedel - Uitoefening van de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers - Collectieve schade - Vordering van een schuldeiser voor vergoeding van een persoonlijke schade - Bestuurder van een vennootschap die een oplichting pleegt ten nadele van een medecontractant - Mogelijkheid tijdens de afhandeling van het faillissement om deze schade terug te vorderen - Burgerlijke rechtsvordering op grond van de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek - Burgerlijke partijstelling uit hoofde van oplichting - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer de curator namens de boedel optreedt, oefent hij de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers uit en dit zijn de rechten die voortvloeien uit de schade aan de boedel ten gevolge van de fout van wie ook, waardoor het passief van het faillissement wordt vermeerderd, het actief wordt verminderd of het actief dat ter beschikking moest staan van de schuldeisers niet effectief voorhanden is in de boedel maar het faillissement van de schuldenaar staat niet eraan in de weg dat een schuldeiser vergoeding vordert van een derde door wiens fout schade is ontstaan die hem alleen treft; de medecontractant van een vennootschap kan ingevolge een als misdrijf omschreven feit gepleegd door een derde, zoals een juridische of feitelijke bestuurder van die vennootschap, persoonlijke en individuele schade lijden die niet samenvalt met zijn contractuele schuldvordering op de vennootschap en die hij bijgevolg, ook tijdens de afhandeling van het faillissement van de vennootschap, zelf op grond van de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek van die bestuurder kan vorderen door middel van een klacht met burgerlijkepartijstelling; dergelijke schade, die vreemd is aan de collectieve schade van de boedel, kan ontstaan wanneer een bestuurder, met gebruik van zijn werkelijke zeggenschap over de vennootschap, een als het misdrijf oplichting omschreven feit ten nadele van die medecontractant pleegt door hem ertoe te bewegen met de vennootschap een overeenkomst te sluiten voor de aanneming van werken, die de bestuurder in werkelijkheid nooit van plan is geweest correct en volledig door de vennootschap te laten uitvoeren, maar die hij gebruikt als voorwendsel om de medecontractant voorschotten te laten betalen die de bestuurder zich, overeenkomstig zijn vooraf bestaande opzet, toe-eigent of laat toe-eigenen door derden (1). (1) Cass. 23 april 2024, AR P.24.0006.N, AC 2024, nr. 324; Cass. 7 november 2023, AR P.23.0713.N, AC 2023, nr. 706.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 63 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.1150.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.4](#)

AC nr. ...

- Beoordeling van alleen de burgerlijke vordering - Voorwaarden - Klacht tegen de politie wegens geweld tijdens de arrestatie - Verhoor van de politieambtenaren - Bewijslast - Vermoeden van onschuld van de politieambtenaren

Uit artikel 3 EVRM volgt niet dat op alle politieambtenaren die met een klager bij zijn arrestatie of tijdens zijn detentie contact hadden, de verplichting rust een overtuigende verklaring te geven voor de bij een arrestatie of tijdens een detentie opgelopen verwondingen van die klager; een dergelijke omkering van de bewijslast in strafzaken is immers strijdig met het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, waarvan ook politieambtenaren genieten; die regel geldt evenzeer indien de strafrechter uitspraak doet over een op een misdrijf gegronde burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0841.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 15 april 2015, AR P.15.0024.F, AC 2015, nr. 253; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE, RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.1303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.10](#)

AC nr. ...

**- Strafzaken - Diefstal - Zaken van een erflater - Schadelijdende partij -
Erfgerechtigden - Bewijs - Draagwijdte**

Wanneer zaken die in leven toebehoorden aan een erflater na diens overlijden worden gestolen, wordt de uit de diefstal voortvloeiende schade geleden door diens erfgerechtigden, zoals aangewezen door de wet of met een erfregeling; het staat dan ook aan de strafrechter om de beklaagde die hij schuldig verklaart aan de diefstal van die zaken, te veroordelen tot schadevergoeding aan degenen die aantonen die erfgerechtigden te zijn; daarvoor moet niet eerst de nalatenschap van de erflater zijn vereffend en verdeeld en evenmin moeten de erfgerechtigden aantonen dat zijzelf of de erflater reeds gedurende enige periode vóór het overlijden van deze laatste of vóór de diefstal eigenaar waren van de gestolen zaken.

- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

17 mei 2022

P.22.0188.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Vrijwillige onverdeeldheid als hoofdzaak - Verdwijning van het gezamenlijk project dat de oorzaak ervan vormde - Gevolg

Het bestreden arrest dat de eiseres en de tot bindendverklaring van het arrest opgeroepen partij veroordeelt tot betaling van een provisioneel bedrag dat het als ontegenzeglijk verschuldigd beschouwt, spreekt een eindvonnis uit waartegen onmiddellijk cassatieberoep kan worden ingesteld.

23 februari 2023

C.21.0068.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.9](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Begrotingsordonnantie - Bekendmaking - Regels

Zowel het afschrift als het origineel van het cassatieverzoekschrift moeten op straffe van nietigheid worden ondertekend door een advocaat bij het Hof van Cassatie.

- Art. 1080 Gerechtelijk Wetboek

20 januari 2025

F.24.0045.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250120.3F.8](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Maatregelen ter bescherming van minderjarigen - Jeugdgerechten - Beslissing tot vaststelling van de internationale bevoegdheid van de rechter - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Geen eindbeslissing - Jeugdbescherming

Het arrest dat het hoger beroep ongegrond verklaart dat door de moeder van het kind is ingesteld tegen de beschikking van de jeugdrechter die zichzelf internationaal bevoegd verklaart om beschermingsmaatregelen ten aanzien van het kind te bevelen, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de het tweede lid van die bepaling bedoelde gevallen, aangezien er enkel een geschil inzake bevoegdheid in de zin van de voormelde wetsbepaling bestaat indien de rechter die van de strafvordering kennisneemt zich de bevoegdheden van een andere rechter toe-eigent, indien aangevoerd wordt dat een rechter zich de bevoegdheden van een andere rechter heeft toegeëigend of indien hij zich onbevoegd verklaart, zodat er een geschil over rechtsmacht ontstaat dat de rechtsgang belemmert en dat enkel door een regeling van rechtsgebied kan worden beëindigd (1). (1) Cass. 20 februari 2019, AR P.18.1179.F, AC 2019, nr. 104.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

18 januari 2023

P.22.1502.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Vorm - Verklaring ter griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen - Gevolg

Overeenkomstig artikel 425, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering wordt de verklaring van cassatieberoep gedaan door de advocaat op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen en wordt zij door hem en de griffier getekend en ingeschreven in het daartoe bestemd register; deze regel geldt ook voor een cassatieberoep ingesteld tegen de bij toepassing van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek gewezen beschikking van de voorzitter van de rechtbank in verband met de verdeling van de zaken (1). (1) De eiser had op basis van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek, een procedure ingesteld die tot doel had zijn zaak toe te vertrouwen aan de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Oudenaarde, daar waar zij was vastgesteld voor de afdeling Dendermonde, aangezien hij twijfelde aan de onpartijdigheid en objectiviteit van deze laatste. De voorzitter wees dit evenwel af en de eiser bekloeg er zich over dat hij tegen een dergelijke beschikking – waartegen enkel de procureur-generaal bij het hof van beroep zich in cassatie kan voorzien overeenkomstig artikel 642, tweede en derde lid, Gerechtelijk Wetboek – geen rechtsmiddel bezat en wilde dat het Hof hierover een prejudiciële vraag zou stellen aan het Grondwettelijk Hof. Hij deed dit middels zijn cassatieberoep dat hij evenwel niet instelde met eerbiediging van de bepalingen van artikel 425, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering maar via een verzoekschrift ingediend ter griffie van het Hof. Er kan daarenboven worden opgemerkt dat de procedure van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek betrekking heeft op de materiële bevoegdheid van de verschillende secties of kamers binnen een rechtbank alsmede op de territoriale verdeling van de zaken (zie D. SCHEERS en P. THIRIAR, "Verdelingsincidenten en territoriale bevoegdheid: een brug te weinig", RW 2014-2015, 1202), maar zonder dat de eigenlijke bevoegdheid van de rechtbank zelf ter discussie staat. Wat hier beoogd wordt is een onttrekking wegens gewettigde verdenking die geen verdelingsincident is in de zin van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek en waarvoor er geëigende procedures bestaan. Het cassatieberoep werd dan ook niet ontvankelijk verklaard en aangezien dit gebeurde op basis van een andere grond dan die waarover eiser een prejudiciële vraag wenste te stellen, werd aan dit verzoek geen gevolg gegeven. AW

- Art. 88, § 2 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 425, § 1, eerste lid Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1464.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.22

AC nr. ...

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Wegverkeer - Veroordeling tot een geldboete en tot een verval van het recht tot sturen - Beslissing die de uitspraak over de in artikel 38, § 3, Wegverkeerswet bepaalde veiligheidsmaatregelen aanhoudt - Geen eindbeslissing

Een vonnis dat een beklaagde wegens een snelheidsovertreding in een agglomeratie, in staat van wettelijke herhaling, veroordeelt tot een geldboete en tot een verval van het recht tot sturen, maar de uitspraak over de in artikel 38, § 3, 1° tot 4°, Wegverkeerswet bepaalde veiligheidsmaatregelen aanhoudt omdat die beklaagde beweert een inwoner van een andere staat te zijn en over een door de autoriteiten van die staat afgegeven rijbewijs te beschikken, waardoor hij niet aan de wettelijke voorwaarden zou voldoen om in België een rijbewijs te verkrijgen, is geen definitieve veroordeling over de strafvordering die voor onmiddellijk cassatieberoep vatbaar is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 38, § 3 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 420, eerste lid Wetboek van Strafvordering

CASSATIEMIDDELEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Uitwerking of keuze van een wiskundige formule - Vergissing - Omschrijving - Middelen die het arrest verwijten een rechtsdwaling te begaan - Ontvankelijkheid

In zoverre een wiskundige formule tot doel heeft niet enkel de gegevens in feite maar ook de gegevens in rechte waarop de rechter zijn beslissing baseert in cijfers uit te drukken, kan de vergissing in die formule een rechtsdwaling uitmaken; de middelen die het arrest verwijten een dergelijke vergissing te maken en aldus de daarin aangevoerde bepalingen van het WIB92 te schenden, zijn bijgevolg ontvankelijk.

23 februari 2023

C.21.0522.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.6](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Belang - Naar recht verantwoorde straf - Schuldigverklaring die een langere periode betreft dan die weerhouden door de eerste rechter - Geen invloed op de opgelegde bestraffing - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer de appelrechters een beklaagde schuldig verklaren aan de feiten van een telastlegging en daarbij een langere periode weerhouden dan de eerste rechter maar uit de motivering van de aan de beklaagde opgelegde bestraffing blijkt dat deze niet werd beïnvloed door deze bijkomende schuldigverklaring, is het cassatiemiddel bij gebrek aan belang niet ontvankelijk (1). (1) Vgl. Cass. 26 april 2016, AR P.16.0117.N, AC 2016, nr. 283; Cass. 26 juni 1990, AR 3535, AC 1989-90, nr. 627, met noot R.D.; zie F. VAN VOLSEM, "Een bijzondere grond van niet-ontvankelijkheid van het cassatiemiddel: de naar recht verantwoorde straf", RABG 202/1, nr. 15. Het OM had geconcludeerd tot een cassatie omdat het van oordeel was dat de appelrechters zich niet beperkten tot een loutere precisering van de incriminatieperiode, maar een bijkomende veroordeling uitspraken voor andere feiten in een periode waarvoor het beroepen vonnis had vrijgesproken en dat dit zonder éénparigheid was gebeurd – vgl. Cass. 21 oktober 1987, AR nr. 5940, AC 1987-88, nr. 105. AW

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.23.1485.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Belang - Beschikking van de raadkamer - Oordeel dat de zaak in staat is - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Verzoek tot aanvullend onderzoek opnieuw geformuleerd voor het hof van beroep en afgewezen - Eindarrest ten gronde - Cassatie ingesteld tegen de beschikking van de raadkamer - Belang

Het cassatiemiddel dat opkomt tegen de beschikking van de raadkamer die oordeelt dat de zaak in staat is en ze verwijst naar de correctionele rechtbank, vertoont geen belang meer na een beslissing van het vonnisgerecht alwaar het verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen ook werd geformuleerd en door het vonnisgerecht werd beoordeeld.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering

- Art. 127 Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Belang - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij een verzoek tot aanvullend onderzoek wordt afgewezen - Verzoek tot aanvullend onderzoek opnieuw geformuleerd voor het hof van beroep en afgewezen - Eindarrest ten gronde - Cassatie ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Belang

Het cassatiemiddel dat opkomt op tegen een beslissing van het onderzoeksgerecht die een verzoek om aanvullend onderzoek afwijst vertoont geen belang meer na een beslissing van het vonnisgerecht waar datzelfde verzoek werd geformuleerd en door het vonnisgerecht werd beoordeeld en de loutere mogelijkheid dat bij een andersluidende beslissing van het onderzoeksgerecht de onderzoeksrechter het verzoek om bijkomend onderzoek had kunnen inwilligen, laat niet toe anders te oordelen (1). (1) Cass. 26 mei 2015, AR P.13.0864.N, AC 2015, nr. 339.

- Art. 61quinquies Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verband met bestreden beslissing - Procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Burgerlijke procedure of strafprocedure - Door de wetgever aan het openbaar ministerie geboden mogelijkheid - Middel dat tegen deze keuze opkomt - Ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de mogelijkheid die de wetgever het openbaar ministerie biedt om, voor het instellen van de vordering tot vervallenverklaring van de nationaliteit, te kiezen tussen de procedure bij wege van rechtsvordering voor een burgerlijke kamer van het hof van beroep en de procedure bij wege van vordering voor de correctionele rechter bij wie de strafvervolgning aanhangig is gemaakt, houdt geen verband met het bestreden arrest en is bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verband met bestreden beslissing - Procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Burgerlijke procedure of strafprocedure - Door de wetgever aan het openbaar ministerie geboden mogelijkheid - Middel dat tegen deze keuze opkomt - Ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de mogelijkheid die de wetgever het openbaar ministerie biedt om, voor het instellen van de vordering tot vervallenverklaring van de nationaliteit, te kiezen tussen de procedure bij wege van rechtsvordering voor een burgerlijke kamer van het hof van beroep en de procedure bij wege van vordering voor de correctionele rechter bij wie de strafvervolgning aanhangig is gemaakt, houdt geen verband met het bestreden arrest en is bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Nieuw middel - Aanvoering door de beklaagde van schendingen in eerste aanleg van rechtsnormen - Niet opwerping van de schendingen voor het appelgerecht - Gevolg

Wanneer uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan niet blijkt dat de beklaagde voor het appelgerecht heeft aangevoerd dat tijdens de procedure in eerste aanleg de bepalingen van de Taalwet Gerechtszaken betreffende het horen van getuigen, de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering betreffende de eedaflegging en het horen van getuigen op de rechtszitting in strafzaken en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht op bijstand zijn geschonden, dan kan hij dat op grond van artikel 40, eerste en tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, artikel 407 Wetboek van Strafvordering en artikel 2 van de wet van 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken voor het Hof niet meer aanvoeren (1). (1) Cass. 12 juni 2018, AR P.18.0262.N, AC 2018, nr. 379.

- Art. 2 Wet 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 407 Wetboek van Strafvordering
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

21 juni 2022

P.22.0417.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.11](#)

AC nr. ...

CONTINUÏTEIT VAN DE ONDERNEMING

- Reorganisatieplan - Bezwaren - Rechtbank - Beslissing die een aanpassing vóór homologatie beveelt - Aard

Wanneer de rechtbank, alvorens uitspraak te doen over de homologatie, de schuldenaar uitnodigt om aan de schuldeisers een aangepast reorganisatieplan voor te stellen dat tegemoetkomt aan de tegen het plan geformuleerde bezwaren, wijst ze geen eindbeslissing; de rechtbank die hierna uitspraak doet over de homologatie van het aangepaste reorganisatieplan, dient alsnog uitspraak te doen over de geschilpunten (1).
(1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 107.

9 februari 2023

C.22.0282.F

[**ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230209.1F.2**](#)

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Beoordeling - Bewijswaarde - Verbetering van een materiële vergissing - Horen van de deskundige - Recht op een eerlijk proces - Draagwijdte - Gevolg

Geen enkele bepaling verzet zich ertegen dat de rechter op basis van een volledige lezing van een deskundigenverslag oordeelt dat een tegenstrijdigheid in dat verslag slechts het gevolg is van een materiële vergissing en dat bij de bewijswaardering daarmee rekening moet worden gehouden en uit artikel 6.1 EVRM volgt niet dat de rechter slechts tot dat oordeel kan komen na het horen van de deskundige.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 januari 2025

P.24.0846.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11

AC nr. ...

- Strafzaken - Bewijsvoering - Onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige - Door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige die een onderzoek doet naar de waarachtigheid van de verklaring van een slachtoffer - Zelfde gerechtsdeskundige die de geestestoestand van de beklaagde onderzoekt - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Het eerlijke karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twifelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige wiens bevindingen van belang zijn voor de beoordeling van de schuld of onschuld van de beklaagde, maar deze vrees voor een partijdige bewijsgaring moet objectief gerechtvaardigd zijn, waarbij niet vereist is dat het bewijs wordt geleverd dat de gerechtsdeskundige effectief partijdig heeft gehandeld, maar de rechter wel moet vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval is geweest; uit het gegeven dat een door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige na een onderzoek naar de waarachtigheid van een verklaring afgelegd door een zich manifesterend slachtoffer, ook de geestestoestand van een verdachte onderzoekt, volgt niet noodzakelijk dat die deskundige partijdig is bij de uitvoering van de hem door de onderzoeksrechter toevertrouwde opdrachten en de vonnisrechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de feiten die hij vaststelt (1). (1) Cass. 21 december 2021, AR P.21.0055.N, AC 2021, nr. 816.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0380.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.3

AC nr. ...

DIEFSTAL EN AFPERSING

- Bedrieglijk opzet - Geldsom op rekening waarvan beklagde titularis is - Wegneming met akkoord van de bank - Gevolg

Het enkele feit dat een beklagde met het akkoord van de bank en overeenkomstig de algemene voorwaarden van de bank geld dat hem niet toebehoort wegneemt van een bankrekening, sluit zijn bedrieglijk opzet niet uit.

17 mei 2022

P.22.0188.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7](#)

AC nr. ...

- Wegneming van andermans zaak - Geldsom op rekening waarvan beklagde titularis is - Werkelijke eigenaar - Feitelijk bezit - Gevolg

Het feit dat de zaak waarvan de wegneming aan een beklagde wordt verweten bestaat uit een geldsom geplaatst op een rekening waarvan die beklagde de titularis is, belet niet dat die geldsom aan een ander kan toebehoren en dat de beklagde ze bedrieglijk kan wegnemen; dat de beklagde op grond van zijn vermelde hoedanigheid aanspraak maakt op het feitelijk bezit van die geldsom, doet daaraan geen afbreuk (1); het staat aan de strafrechter om onaantastbaar te oordelen aan wie de weggenomen zaak op het moment van de wegneming in werkelijkheid toebehoorde en of de wegneming van de zaak bedrieglijk was en de strafrechter is daarbij niet gebonden door enige burgerrechtelijke bepaling. (1) A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2002, nr. 326.

- Art. 461 Strafwetboek

17 mei 2022

P.22.0188.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7](#)

AC nr. ...

- Zaken van een erflater - Schadelijdende partij - Erfgerechtigden - Bewijs - Draagwijdte

Wanneer zaken die in leven toebehoorden aan een erflater na diens overlijden worden gestolen, wordt de uit de diefstal voortvloeiende schade geleden door diens erfgerechtigden, zoals aangewezen door de wet of met een erfregeling; het staat dan ook aan de strafrechter om de beklagde die hij schuldig verklaart aan de diefstal van die zaken, te veroordelen tot schadevergoeding aan degenen die aantonen die erfgerechtigden te zijn; daarvoor moet niet eerst de nalatenschap van de erflater zijn vereffend en verdeeld en evenmin moeten de erfgerechtigden aantonen dat zichzelf of de erflater reeds gedurende enige periode vóór het overlijden van deze laatste of vóór de diefstal eigenaar waren van de gestolen zaken.

- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

17 mei 2022

P.22.0188.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7](#)

AC nr. ...

DRONKENSCHAP

- Dronkenschap achter het stuur - Tijdsperiode tussen het sturen en de vaststellingen van de politie - Toestand van de bestuurder op moment van aantreffen door de politie - Voorwaarden

De rechter kan de in artikel 35 Wegverkeerswet bedoelde staat van dronkenschap bij de bestuurder van een voertuig afleiden uit alle aan tegenspraak onderworpen gegevens die hem zijn voorgelegd; het is niet vereist dat de betrokkene heeft gestuurd in een toestand van alcoholintoxicatie bedoeld in artikel 34 Wegverkeerswet, noch dat de staat van dronkenschap bij hem is vastgesteld tijdens het sturen; aldus kan de rechter het feit dat de bestuurder het voertuig in staat van dronkenschap heeft bestuurd afleiden uit de beschrijving van diens toestand door de verbalisanten, ook wanneer die laatsten de bestuurder pas hebben aangetroffen nadat hij had gestuurd; de tijdsperiode tussen het sturen en de vaststellingen van de verbalisanten speelt geen rol wanneer de rechter kan uitsluiten dat die vaststellingen zijn beïnvloed door een gebeurtenis na het sturen, zoals het feit dat de bestuurder alsdan nog alcoholische dranken zou hebben genuttigd (1). (1) Cass. 24 november 2020, AR P.20.0761.N, AC 2020, nr. 716; Cass. 17 februari 2016, AR P.15.0540.F, AC 2016, nr. 117; Cass. 20 september 2011, AR P.11.0182.N, AC 2011, nr. 481; Cass. 11 december 1984, AR 8950, AC 1985, nr. 226.

- Artt. 34 en 35 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 oktober 2021

P.21.0988.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.13

AC nr. ...

DWANGSOM

- Overtreding hoofdveroordeling - Gevolg - Ontstaan uitvoerbare titel - Tijdstip

De overtreding van de hoofdveroordeling maakt de dwangsommen automatisch betaalbaar en de uitvoerbare titel ontstaat bij de overtreding ingevolge de rechterlijke beslissing met de dwangsomveroordeling; deze rechterlijke beslissing vormt de uitvoerbare titel op basis waarvan kan worden uitgevoerd voor beweerdelijk verbeurde dwangsommen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1385quater, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

- Taak van de beslagrechter - Verzet - Beweerdelijk verbeurde dwangsom - Grens

De taak van de beslagrechter bestaat erin de regelmatigheid en de rechtmatigheid van de tenuitvoerlegging te controleren, en het komt hem bijgevolg toe in het raam van een verzet tegen een bevel of een beslag met betrekking tot beweerdelijk verbeurde dwangsommen te oordelen of de dwangsommen waarvoor tot tenuitvoerlegging werd overgegaan al dan niet verbeurd zijn; het komt hem daarentegen niet toe te oordelen over het al dan niet verbeurd zijn van dwangsommen waarvoor nog niet tot tenuitvoerlegging werd overgegaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

- Invordering beweerdelijk verbeurde dwangsom - Uitvoerend beslag op roerend goed - Verplichting dwangsomschuldeiser - Bevel tot betalen - Inhoud

De dwangsomschuldeiser die beweerdelijk verbeurde dwangsommen wil invorderen moet voorafgaand aan uitvoerend beslag op roerend goed een bevel tot betalen laten betekenen, dat geldt als ingebrekestelling en eerste daad van tenuitvoerlegging; dit bevel moet alle elementen bevatten die de dwangsomschuldenaar moeten toelaten vrijwillig tot betaling over te gaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1499 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385quater, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging dwangsom - Verzet dwangsomschuldenaar - Bevel tot betalen - Taak van de beslagrechter - Verbeurde dwangsom - Rechtmatigheid bevel tot betalen

De dwangsomschuldenaar kan zijn bezwaren betreffende de tenuitvoerlegging voor de beweerdelijk verbeurde dwangsommen voor de beslagrechter brengen middels een verzet tegen het bevel tot betalen; de beslagrechter oordeelt in het raam van dat verzet of de dwangsommen al dan niet verbeurd zijn en bijgevolg of het bevel tot betalen al dan niet rechtmatig is (1). (1) zie concl. OM.

- Art. 1499 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385quater, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging dwangsom - Verzet dwangsschuldenaar - Taak van de beslagrechter - Verbeurde dwangsom - Rechtmatigheid bevel tot betalen - Beoordeling dwangsomtitel - Maatstaf - Grenzen

De dwangsschuldenaar kan zich voor de beslagrechter verzetten tegen de tenuitvoerlegging voor de beweerdelijk verbeurde dwangssommen en, in geval van verzet, oordeelt de beslagrechter of de dwangssommen al dan niet verbeurd zijn en bijgevolg of de tenuitvoerlegging al dan niet rechtmatig is; de beslagrechter richt zich daarbij naar het doel en de strekking van de dwangsomveroordeling, zonder de inhoud van de dwangsomtitel te kunnen wijzigen, beperken of uitbreiden (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 793, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

- Uitvoering - Beweerdelijk verbeurde dwangssommen - Uitvoerbare titel - Basis

De overtreding van de hoofdveroordeling maakt de dwangssommen automatisch betaalbaar en de uitvoerbare titel ontstaat bij de overtreding ingevolge de rechterlijke beslissing met de dwangsomveroordeling; deze rechterlijke beslissing vormt de uitvoerbare titel op basis waarvan kan worden uitgevoerd voor beweerdelijk verbeurde dwangssommen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1385quater, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1385bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

- Saisine beslagrechter - Saisine executierechter - Beweerdelijk verbeurde dwangsom - Bevel tot betalen - Grens

De saisine van de beslagrechter als executierechter is beperkt tot de in het bevel tot betalen aangevoerde overtredingen en de dientengevolge beweerdelijk verbeurde dwangssommen; de saisine van de beslagrechter strekt zich niet uit tot niet in het bevel tot betalen aangevoerde overtredingen en de dientengevolge beweerdelijk verbeurde dwangssommen, ook al zouden deze overtredingen zijn begaan vóór de betekening van het bevel tot betalen en binnen het totaalbedrag ervan blijven (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1498, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1395, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 793, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0332.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.5](#)

AC nr. ...

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED

ECHTSCHIEDINGSPROCEDURE

Echtscheidingsprocedure - Voorlopige maatregelen - Bedrag van de onderhoudsuitkering van de echtgenote - Vaststelling van een maandelijks nettobedrag - Wijze van berekening van het brutobedrag dat de belasting definitief omvat

Het arrest dat voor het vaststellen van het brutobedrag van de onderhoudsuitkering een nettobedrag tot beloop van tachtig pct. in aanmerking neemt, terwijl dit percentage moet worden toegepast op het brutobedrag van de onderhoudsuitkering om te bepalen tot op welke hoogte deze belastbaar is, schendt artikel 99 WIB92.

- Art. 99 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 februari 2023

C.21.0522.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.6](#)

AC nr. ...

GEVOLGEN T.A.V. DE PERSONEN

Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Uitkering tot levensonderhoud - Bedrag - Gegevens waarmee rekening kan worden gehouden - Mogelijkheden die partijen onbenut laten

De ouders dienen naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, het toezicht, de opvoeding en de opleiding van hun kinderen, waarbij onder middelen met name alle beroepsinkomsten, roerende en onroerende inkomsten van de ouders worden bedoeld, alsook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen; indien de rechter bij het bepalen van die middelen rekening houdt met de mogelijkheden die de ouders onbenut laten om bijkomende inkomsten te verwerven, moeten die mogelijkheden concreet zijn (1). (1) Cass. 2 januari 2014, AR C.12.0164.N, AC 2014, nr. 1.

- Art. 301, §§ 2 en 3 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0177.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.3](#)

AC nr. ...

Gevolgen t.a.v. de personen - Kinderen - Onderhoudsbijdrage voor het kind na echtscheiding - Meerdere schulden tegenover de onderhoudsgerechtigde ouder - Toerekening van een betaling op de onderhoudsschuld - Omvang

Noch uit artikel 203, § 1, oud Burgerlijk Wetboek noch uit enige andere wetsbepaling volgt dat de betalingen door een schuldenaar die naast onderhoudsschulden ook andere schulden heeft bij dezelfde schuldeiser, bij afwezigheid van uitdrukkelijke toerekening door die schuldenaar of toerekening door de schuldeiser in het kwijtschrift, noodzakelijk eerst op de onderhoudsschulden en pas dan op de andere schulden moeten worden toegerekend (1); de schuldenaar van een uitkering tot onderhoud die meer dan twee maanden vrijwillig nalaat de termijnen ervan volledig te kwijten en zich ertoe beperkt slechts een gedeelte ervan te betalen, maakt zich schuldig aan familieverlating (2). (1) L. DUPONT, "Verlating van familie", APR 1975, 53. (2) Cass. 3 november 2009, AR P.09.0884.N, AC 2009, nr. 634, RW 2009-10, 1644; Cass. 20 mei 2009, AR P.09.0272.F, AC 2009, nr. 332. Zie ook R. DECLERCQ, "L'abandon de famille en droit pénal belge", RDP 1953, 547; L. DUPONT, "Verlating van familie", APR, 1985, 58-60.

- Art. 203, § 1 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 391bis Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0484.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.15](#)

AC nr. ...

Gevolgen t.a.v. de personen - Echtgenoten - Bedrag van de uitkering na echtscheiding - Vaststelling van een maandelijks nettobedrag - Wijze van berekening van het brutobedrag dat de belasting definitief omvat

Het arrest dat voor het vaststellen van het brutobedrag van de uitkering na echtscheiding een nettobedrag tot beloop van tachtig pct. in aanmerking neemt, terwijl dit percentage moet worden toegepast op het brutobedrag van de uitkering na echtscheiding om te bepalen tot op welke hoogte deze belastbaar is, schendt artikel 99 WIB92.

- Art. 99 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 februari 2023

C.21.0522.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.6](#)

AC nr. ...

EED

- Door tolk afgelegde eed - Vorm - Voorwaarden

Een door een tolk afgelegde eed is regelmatig, ook als die eed niet letterlijk wordt afgelegd in de door de wet voorgeschreven bewoordingen, voor zover de afgelegde eed eenzelfde betekenis heeft als de voorgeschreven eed en aan de tolk dezelfde verplichtingen oplegt (1). (1) Cass. 13 februari 2018, AR P.17.1023.N, AC 2018, nr. 95.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 555/15, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

- Tolk - Verplichting om het verslag of de vertaling op straffe van nietigheid te ondertekenen - Artikel 555/15, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepassingsgebied - Tolk bedoeld in artikel 555/15, derde lid, Gerechtelijk Wetboek - Gevolg

De verplichting van een gerechtsdeskundige, beëdigd vertaler of vertaler-tolk die niet in het nationaal register voor gerechtsdeskundigen en beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken is opgenomen om zijn verslag of vertaling op straffe van nietigheid te ondertekenen, waarbij die handtekening moet worden voorafgegaan door de in artikel 555/15, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde schriftelijke eed, is niet van toepassing op de tolk, bedoeld in artikel 555/15, derde lid, Gerechtelijk Wetboek.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 555/15, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

ERFENISSEN

- Vereffening-verdeling - Geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling - Aanhangigmaking bij de vereffening-rechter - Modaliteiten

Geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling kunnen in de regel enkel in het raam van de gerechtelijke vereffening-verdeling worden aangebracht en kunnen enkel door de notaris-vereffenaar door de neerlegging van een proces-verbaal van bezwaren bij de vereffening-rechter worden aanhangig gemaakt, zodat deelgenoten, in de regel, geen geschillen met betrekking tot de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling rechtstreeks bij de vereffening-rechter kunnen aanhangig maken (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 1207 tot en met 1224 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing vóór en na de wijziging ervan bij wet van 13 augustus 2011.

- Art. 1216 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1208 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1209 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1210 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1211 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1212 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1213 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1207 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1215 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1224 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1217 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1218 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1219 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1220 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1221 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1222 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1223 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1214 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- Testament - Bedrog - Vermogens- of erfenisbejaging - Begrip

Vermogens- of erfenisbejaging is een bijzondere vorm van bedrog, waarbij de begiftigde of een derde middelen inzet, handelingen stelt of manipulaties verricht met de bedoeling om de vrije wil van de beschikker te beïnvloeden door hem te doen dwalen en hem zodoende aan te zetten tot het doen van een gift die hij anders klaarblijkelijk niet zou hebben gedaan (1) (2). (1) Art. 901 Oud Burgerlijk Wetboek, zoals vóór de opheffing ervan bij wet van 19 januari 2022. (2) Artt. 1109 en 1116, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek, zoals vóór de opheffing ervan bij wet van 28 april 2022.

- Art. 1116, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1109 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 901 Oud Burgerlijk Wetboek

3 januari 2025

C.24.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.7](#)

AC nr. ...

EUROPEES AANHOUDBINGSBEVEL

- Tenuitvoerlegging - Onderzoeksgerecht - Betwisting in het land van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit - Gevolg

Noch artikel 17, § 4, eerste lid, Wet Europees Aanhoudingsbevel dat bepaalt dat de kamer van inbeschuldigingstelling die moet oordelen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, de verificaties verricht omschreven in artikel 16, § 1, tweede lid, van die wet, waarbij onder meer wordt nagegaan of de weigeringsgrond van artikel 6, 1°, van diezelfde wet moet worden toegepast, noch enige andere bepaling verplichten de kamer van inbeschuldigingstelling om het resultaat af te wachten van een in het land van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit gevoerde betwisting of om het debat daarom te heropenen (1). (1) Cass. 6 september 2011, AR P.11.1526.N, AC 2011, nr. 453.

- Artt. 16 en 17 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

17 mei 2022

P.22.0623.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.15](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging - Verzoek tot heropening der debatten - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Verwerping - Gevolg

De rechter oordeelt in strafzaken in beginsel onaantastbaar over een door een partij ingediend verzoek tot heropening van het debat (1); de loutere omstandigheid dat het onderzoeksgerecht bij de beoordeling van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel een na het sluiten van het debat neergelegd verzoekschrift tot heropening van het debat verwerpt, houdt dan ook geen miskenning in van het recht van verdediging, noch van de verplichting van dat onderzoeksgerecht om de beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel met redenen te omkleden. (1) Zie Cass. 13 april 2005, AR P.05.0263.F, AC 2005, nr. 221.

17 mei 2022

P.22.0623.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.15](#)

AC nr. ...

- Wet Europees Aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel gericht aan België - EAB met het oog op strafuitvoering - Tenuitvoerlegging door het onderzoeksgerecht - Voorwaarden - Afschrift van de veroordelende rechterlijke beslissingen waarop het EAB is gesteund - Draagwijdte - Gevolg

Uit de artikelen 2, § 4, 3°, 5° en 6°, en 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging volgt niet dat het onderzoeksgerecht slechts de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafuitvoering kan bevelen indien dit gerecht en de persoon om wiens overlevering wordt gevraagd de beschikking hebben over een afschrift van de veroordelende rechterlijke beslissingen op grond waarvan het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd; het volstaat dat het uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel, desgevallend aangevuld met door de uitvaardigende staat bijkomend verstrekte informatie, de gegevens bevat die het onderzoeksgerecht moeten toelaten zich uit te spreken over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel.

- Art. 4, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 2, § 4, 3°, 5° en 6° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

7 januari 2025

P.24.1783.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.19](#)

AC nr. ...

EUROPESE UNIE

ALLERLEI

Allerlei - Strafzaken - Verordening (EU) 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 - Wet 5 augustus 2006 - Wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van bevroezings- en confiscatiebevelen - Wetswijziging - Confiscatiebevel van een andere lidstaat - Toezending vóór de inwerkingtreding van Verordening (EU) 2018/1805 van 14 november 2018 - Gevolg

Uit de bepalingen van de artikelen 1, 40.1 en 40.2 van Verordening (EU) 2018/1802 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroezingsbevelen en confiscatiebevelen en artikel 2, § 1 en § 2, Wet Wederzijdse Erkenning, zoals gewijzigd door de wet van 28 november 2021, en de wetsgeschiedenis van de vermelde wet van 28 november 2021 volgt dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een confiscatiebevel op grond van een confiscatiecertificaat dat een Nederlandse autoriteit aan een Belgische autoriteit heeft toegezonden vóór 19 december 2020, wordt geregeld door de Wet Wederzijdse Erkenning in zijn versie vóór de wijziging bij de wet van 28 november 2021.

- Artt. 2, §§ 1 en 2, en 30 Wet 5 augustus 2006 de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie
- Artt. 1, 40.1 en 40.2 Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derd

17 mei 2022

P.22.0197.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.2](#)

AC nr. ...

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Beleid - Onthaalrichtlijn - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Artikel 9.3 Onthaalrichtlijn - Draagwijdte

Het noodzakelijk verband tussen het vereiste toezicht "op korte termijn" op de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de te toetsen vrijheidsberoving blijkt met name uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn; krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling door een rechter met spoed wordt getoetst, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of moeten ze de vreemdeling het recht toekennen om met hetzelfde doel een procedure in te leiden en artikel 9.3 voegt hieraan toe dat de vreemdeling onmiddellijk wordt vrijgelaten indien die toetsing, die op korte termijn moet plaatsvinden, leidt tot een vaststelling van onrechtmatigheid van de vasthouding (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 9, § 3 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)
- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

EXTERRITORIALITEIT

- Strafzaken - Vervolging in België - Misdaden en wanbedrijven - In het buitenland gepleegd misdrijf - Ontvankelijkheid van de strafvordering - Voorwaarde

Artikel 7, § 1, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering vereist dat in het buitenland straf is gesteld op het geheel van de constitutieve bestanddelen die vereist zijn om feiten naar Belgisch recht te kwalificeren als een misdaad of een wanbedrijf, maar niet dat elk van die constitutieve bestanddelen als dusdanig een misdrijf in het buitenland uitmaakt.

- Art. 7, § 1 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Strafwetboek

17 mei 2022

P.22.0188.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7

AC nr. ...

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJ

ALLERLEI

Allerlei - Optreden van de curator namens de boedel - Uitoefening van de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers - Collectieve schade - Vordering van een schuldeiser voor vergoeding van een persoonlijke schade - Bestuurder van een vennootschap die een oplichting pleegt ten nadele van een medecontractant - Mogelijkheid tijdens de afhandeling van het faillissement om deze schade terug te vorderen - Burgerlijke rechtsvordering op grond van de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek - Burgerlijke partijstelling uit hoofde van oplichting - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer de curator namens de boedel optreedt, oefent hij de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers uit en dit zijn de rechten die voortvloeien uit de schade aan de boedel ten gevolge van de fout van wie ook, waardoor het passief van het faillissement wordt vermeerderd, het actief wordt verminderd of het actief dat ter beschikking moest staan van de schuldeisers niet effectief voorhanden is in de boedel maar het faillissement van de schuldenaar staat niet eraan in de weg dat een schuldeiser vergoeding vordert van een derde door wiens fout schade is ontstaan die hem alleen treft; de medecontractant van een vennootschap kan ingevolge een als misdrijf omschreven feit gepleegd door een derde, zoals een juridische of feitelijke bestuurder van die vennootschap, persoonlijke en individuele schade lijden die niet samenvalt met zijn contractuele schuldvordering op de vennootschap en die hij bijgevolg, ook tijdens de afhandeling van het faillissement van de vennootschap, zelf op grond van de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek van die bestuurder kan vorderen door middel van een klacht met burgerlijkepartijstelling; dergelijke schade, die vreemd is aan de collectieve schade van de boedel, kan ontstaan wanneer een bestuurder, met gebruik van zijn werkelijke zeggenschap over de vennootschap, een als het misdrijf oplichting omschreven feit ten nadele van die medecontractant pleegt door hem ertoe te bewegen met de vennootschap een overeenkomst te sluiten voor de aanneming van werken, die de bestuurder in werkelijkheid nooit van plan is geweest correct en volledig door de vennootschap te laten uitvoeren, maar die hij gebruikt als voorwendsel om de medecontractant voorschotten te laten betalen die de bestuurder zich, overeenkomstig zijn vooraf bestaande opzet, toe-eigent of laat toe-eigenen door derden (1). (1) Cass. 23 april 2024, AR P.24.0006.N, AC 2024, nr. 324; Cass. 7 november 2023, AR P.23.0713.N, AC 2023, nr. 706.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 63 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.1150.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.4](#)

AC nr. ...

Allerlei - Overbruggingsvergoeding - Onderbreking van de activiteit van de werknemer - Overname van de activa - Werknemer gebonden door een overeenkomst met de werkgever die de activa heeft overgenomen - Faillissement van de onderneming - Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van

ondernemingen ontslagen werknemers

De werknemer die op de datum van het faillissement gebonden is door een arbeids- of leervereenkomst, wiens overeenkomst niet werd beëindigd maar wiens activiteit werd onderbroken als gevolg van het faillissement en die, bij de overname van de activa, gebonden blijkt te zijn door de overeenkomst met de werkgever die deze activa heeft overgenomen, heeft recht op de overbruggingsvergoeding voor de periode waarin zijn activiteit werd onderbroken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 77.

- Artt. 41 en 42 Wet 26 juni 2002 betreffende de sluiting van ondernemingen

30 januari 2023

S.22.0041.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230130.3F.10](#)

AC nr. ...

BEGRIJ. VEREISTEN VAN HET FAILLISSEMENT***Begrip - Vereisten van het faillissement - Schuldenaar - Op duurzame wijze opgehouden te betalen - Geschokt krediet***

De schuldenaar die op duurzame wijze heeft opgehouden te betalen en van wie het krediet is geschokt, bevindt zich in staat van faillissement (1). (1) Zie Cass. 18 maart 2022, AR C.21.0006.F, AC 2022, nr. 203, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. XX.99, eerste lid Wetboek van economisch recht

9 februari 2023

C.22.0264.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230209.1F.1](#)

AC nr. ...

Begrip - Vereisten van het faillissement - Natuurlijke persoon - Onderneming

Een natuurlijk persoon is een onderneming in de zin van artikel I.1, eerste lid, WER wanneer hij een organisatie vormt die bestaat uit een ordening van materiële, financiële of menselijke middelen met het oog op de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit; de zaakvoerder of bestuurder van een vennootschap die zijn lastgeving buiten elke eigen organisatie uitoefent, is geen onderneming (1). (1) Zie Cass. 18 maart 2022, AR C.21.0006.F, AC 2022, nr. 203, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. I.1, eerste lid Wetboek van economisch recht

9 februari 2023

C.22.0264.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230209.1F.1](#)

AC nr. ...

Begrip - Vereisten van het faillissement - Zaakvoerder of bestuurder van een vennootschap - Lastgeving buiten elke eigen organisatie

Een natuurlijk persoon is een onderneming in de zin van artikel I.1, eerste lid, WER wanneer hij een organisatie vormt die bestaat uit een ordening van materiële, financiële of menselijke middelen met het oog op de uitoefening van een zelfstandige beroepsactiviteit; de zaakvoerder of bestuurder van een vennootschap die zijn lastgeving buiten elke eigen organisatie uitoefent, is geen onderneming (1). (1) Zie Cass. 18 maart 2022, AR C.21.0006.F, AC 2022, nr. 203, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. I.1, eerste lid Wetboek van economisch recht

9 februari 2023

C.22.0264.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230209.1F.1](#)

AC nr. ...

GERECHTELIJK AKKOORD***Gerechtelijk akkoord - Continuïteit van de ondernemingen - Reorganisatieplan - Bezwaren - Rechtbank - Beslissing die een aanpassing vóór homologatie beveelt -***

Aard

Wanneer de rechtbank, alvorens uitspraak te doen over de homologatie, de schuldenaar uitnodigt om aan de schuldeisers een aangepast reorganisatieplan voor te stellen dat tegemoetkomt aan de tegen het plan geformuleerde bezwaren, wijst ze geen eindbeslissing; de rechtbank die hierna uitspraak doet over de homologatie van het aangepaste reorganisatieplan, dient alsnog uitspraak te doen over de geschilpunten (1).

(1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 107.

9 februari 2023

C.22.0282.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230209.1F.2

AC nr. ...

GEMEENTE

- Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Begrotingsordonnantie - Bekendmaking - Regels

De bepalingen betreffende de bekendmaking, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van de reglementen en verordeningen door aanplakbrief of plaatsing op de website zijn enkel van toepassing op de akten met een reglementaire draagwijdte die de bestuurde verplichtingen opleggen en niet op een begrotingsordonnantie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 5.

- Art. 2 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteverhuden
- Art. 1 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteverhuden
- Art. 114, tweede lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988
- Art. 112, eerste lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

2 januari 2025

F.23.0103.F

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.3

AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Gelijke behandeling - Onderscheid tussen verschillende categorieën van personen - Criterium van onderscheid - Objectieve verantwoording - Bewijs - Omvang

De vereiste objectieve en redelijke verantwoording houdt niet in dat de overheidsinstantie die een onderscheid maakt tussen categorieën van belastingplichtigen dit onderscheid moet baseren op vaststellingen of feiten die concreet voor de rechter moeten worden aangetoond of dat zij moet aantonen dat het gebrek aan onderscheid noodzakelijkerwijs bepaalde gevolgen zal hebben; het is voldoende dat er voor het tussen die verschillende categorieën gemaakte onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat of kan bestaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 3.

- Art. 172 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 10 De gecoördineerde Grondwet 1994

2 januari 2025

F.23.0050.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.2](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Beoogde beperking van de milieuoverlast - Andere doelstellingen - Gevolg voor de berekeningswijze

Een verordening die niet enkel de door een activiteit veroorzaakte milieuoverlast wil beperken maar ook andere doelstellingen beoogt, dient niet aan alle belastingplichtigen een belasting op te leggen die wordt berekend in verhouding tot de mate waarin eenieder tot die overlast bijdraagt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 3.

- Art. 172 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 10 De gecoördineerde Grondwet 1994

2 januari 2025

F.23.0050.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.2](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Gelijke behandeling - Onderscheid tussen verschillende categorieën van personen - Criterium van onderscheid - Verantwoording - Beoordeling ten aanzien van het doel en de gevolgen - Evenredigheid - Toepassing

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld ten aanzien van het doel en de gevolgen van de genomen maatregel of de ingevoerde belasting; het gelijkheidsbeginsel wordt eveneens miskend wanneer vaststaat dat er geen redelijke band van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 3.

- Art. 172 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 10 De gecoördineerde Grondwet 1994

2 januari 2025

F.23.0050.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.2](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Gelijke behandeling - Onderscheid tussen verschillende categorieën van personen - Criterium van onderscheid - Verantwoording

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen, de in artikel 11 Grondwet neergelegde regel van niet-discriminatie in het genot van de aan de Belgen erkende rechten en vrijheden, alsook de regel van artikel 172 Grondwet inzake de gelijkheid voor de belastingen impliceren dat allen die zich in dezelfde toestand bevinden gelijk worden behandeld, maar sluiten niet uit dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van personen, voor zover het criterium van onderscheid objectief en redelijk kan worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 3.

- Art. 172 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 10 De gecoördineerde Grondwet 1994

2 januari 2025

F.23.0050.F

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.2

AC nr. ...

GERECHTSKOSTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Procedure voor de feitenrechter - Veroordeling tot de kosten - Niet gevorderde zaak - Uitwerking

Ieder eindvonnis verwijst, zelfs ambtshalve, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten; hieruit volgt dat de rechter uitspraak doet over de last van de kosten, los van elke mogelijke vordering van de partijen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 41.

- Art. 1017 Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0193.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.1](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Veroordeling tot de kosten - In het ongelijk gestelde partij - Begrip

Een partij is enkel ten aanzien van een andere partij in het ongelijk gesteld indien er tussen die partijen een geding aanhangig is dat het gevolg is van een vordering die tussen hen is ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 44.

- Art. 1017 Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023

C.22.0217.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.4](#)

AC nr. ...

GEZONDHEIDSPOLITIE

OVER DE MENS

Over de mens - Bloedwet - Artikelen 2 en 22 - Bloed-KB - Artikelen 1, 1°, 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7° - Toerekening van de misdrijven aan een natuurlijke persoon - Draagwijdte - Gevolg

Uit de bepalingen van de Bloedwet en het Bloed-KB en uit de wetsgeschiedenis van die bepalingen, alsmede uit de aanhef van het Bloed-KB volgt dat overtredingen van artikel 2 Bloedwet en de artikelen 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7°, Bloed-KB, strafbaar gesteld in artikel 22 Bloedwet, strafrechtelijk niet enkel kunnen worden toegerekend aan een bloedinstelling in de zin van artikel 1, 1°, Bloed-KB, maar ook aan de natuurlijke persoon die deze misdrijven materieel heeft verricht.

- Art. 12.II.B, 7° KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 11G KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 11B KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3quaterdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3terdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3novies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 22 Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 2, eerste lid Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

14 december 2021

P.21.0489.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.6](#)

AC nr. ...

Over de mens - Bloedwet - Artikelen 2 en 22 - Bloed-KB - Artikelen 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7° - Vermeldingen die evenwaardig zijn aan de bewoordingen van het Bloed-KB - Wettigheidscontrole van het Hof - Draagwijdte - Gevolg

De strafrechter voldoet aan zijn motiveringsverplichting wanneer hij het misdrijf bewezen verklaart in al zijn wettelijke bestanddelen en die bestanddelen uit zijn beslissing blijken en dit is het geval wanneer de beslissing melding maakt van de bewoordingen van de strafwet waarin die bestanddelen zijn opgenomen of van evenwaardige vermeldingen die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole uit te oefenen, dan wel wanneer die bewoordingen of vermeldingen voorkomen in een stuk van het strafdossier waarnaar de beslissing verwijst; het arrest dat opgave doet van de letterlijke bewoordingen van de artikelen 2, eerste lid, en 22 Bloedwet, verwijst naar de appelconclusie van de beklaagde en vermeldingen bevat die evenwaardig zijn aan de bewoordingen van de artikelen 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7°, Bloed-KB, voldoet aldus aan de motiveringsverplichting en laat het Hof toe zijn wettigheidscontrole uit te oefenen.

- Art. 12.II.B, 7° KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 11G KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 11B KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3quaterdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3terdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3novies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 22 Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong
- Art. 2, eerste lid Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

14 december 2021

P.21.0489.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.6

AC nr. ...

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 10 - Verjaring van de strafvordering - Schorsingsgrond - Schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied - Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

22 maart 2023

P.20.1218.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Verjaring van de strafvordering - Schorsingsgrond - Schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied - Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

22 maart 2023

P.20.1218.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Verjaring van de strafvordering - Schorsingsgrond - Schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied -

Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

22 maart 2023

P.20.1218.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9](#)

AC nr. ...

Art. 15 - Onschendbaarheid van de woning - Huiszoeking - Eenzelfde erf met bedrijfsgebouwen en privéwoning - Draagwijdte van de onschendbaarheid - Bedrijfsterreinen en bedrijfsgebouwen zonder privé karakter - Beoordeling - Wijze

Het enkele feit dat op eenzelfde erf zowel bedrijfsgebouwen als een privéwoning zijn gelegen, impliceert niet dat gans dat erf en al die bedrijfsgebouwen zonder meer genieten van de onschendbaarheid van die privéwoning, zoals gewaarborgd in artikel 8 EVRM en artikel 15 Grondwet; zo kan de rechter oordelen dat deze onschendbaarheid niet geldt voor de bedrijfsterreinen en de bedrijfsgebouwen die geen privé karakter hebben of waar geen vertrouwelijke briefwisseling wordt bewaard en die ruimtelijk te onderscheiden zijn van de privéwoning met haar aanhorigheden en de rechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van alle dienstige gegevens, zoals de ruimtelijke inrichting van het erf, de erop geplaatste afsluitingen en omheiningen, de in de bedrijfsgebouwen uitgeoefende bedrijvigheid en de publieke toegankelijkheid van die gebouwen, zoals deze laatste onder meer kan blijken uit de aard van die bedrijvigheid.

- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

17 mei 2022

P.22.0101.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Gelijkheidsbeginsel - Verschil in motiveringsplicht tussen de artikelen 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering - Geen klaarblijkelijke schending - Motivering - Draagwijdte - Gevolg

Op grond van artikel 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer de wet een artikel van titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet schendt en het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen zonder dat het de reden of de redenen daarvoor omstandig en genuanceerd moet onderbouwen; dit is het geval wanneer de redenen van het bestreden arrest de beslissing kunnen dragen dat het verschil in motiveringsplicht tussen de artikelen 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering het gelijkheidsbeginsel klaarblijkelijk niet miskent en het feit dat de wetgever nadien heeft geoordeeld dat de door de beide artikelen vereiste motiveringsplicht tekstueel diende te worden gelijkgeschakeld op grond van een onderlinge afweging van de privacygevoeligheid van de respectieve ermee beoogde maatregelen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) De feiten dateren van vóór de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie, BS 18 juli 2016.

- Artt. 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

14 december 2021

P.21.1141.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.3](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Gelijkheidsbeginsel - Verschil in motiveringsplicht tussen de artikelen 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering - Geen klaarblijkelijke schending - Motivering - Draagwijde - Gevolg

Op grond van artikel 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer de wet een artikel van titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet schendt en het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen zonder dat het de reden of de redenen daarvoor omstandig en genuanceerd moet onderbouwen; dit is het geval wanneer de redenen van het bestreden arrest de beslissing kunnen dragen dat het verschil in motiveringsplicht tussen de artikelen 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering het gelijkheidsbeginsel klaarblijkelijk niet miskent en het feit dat de wetgever nadien heeft geoordeeld dat de door de beide artikelen vereiste motiveringsplicht tekstueel diende te worden gelijkgeschakeld op grond van een onderlinge afweging van de privacygevoeligheid van de respectieve ermee beoogde maatregelen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) De feiten dateren van vóór de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie, BS 18 juli 2016.

- Artt. 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

14 december 2021

P.21.1141.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.3](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Verjaring van de strafvordering - Schorsingsgrond - Schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied - Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

22 maart 2023

P.20.1218.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9

AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF

- Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[**ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1**](#)

AC nr. 545

- Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[**ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1**](#)

AC nr. 726

- Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Wanneer het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerden, bevestigd bij wet van 4 mei 1936, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, afzonderlijk of samen gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre een bij verstek veroordeelde beklaagde die in een strafinrichting is opgesloten enkel verzet kan doen tegen de veroordelingen in strafzaken, uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, door middel van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur of adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde, op voorwaarde dat hij het vereiste bedrag niet in zijn bezit heeft om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken, terwijl krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van gevangenzittende of geïnterneerde personen, in de strafinrichtingen, door de personen die erin opgesloten zijn, de verklaringen van hoger beroep of van voorziening in verbreking in strafzaken, onbepikt kunnen worden gedaan aan de bestuurders van die inrichtingen of aan hun gemachtigde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2014, nr.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893
- Art. 2 KB nr. 236 van 20 jan. 1936
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 26, § 1, 3° en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989
- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 726

- Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof - Artikel 26, § 2, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2° - Vraag gericht aan een rechtscollège waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie - Verplichting tot het stellen van de vraag - Weigering - Motivering - Draagwijde

Op grond van artikel 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollège waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer de wet een artikel van titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet schendt en het volstaat dat het rechtscollège zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen zonder dat het de reden of de redenen daarvoor omstandig en genuanceerd moet onderbouwen; dit is het geval wanneer de redenen van het bestreden arrest de beslissing kunnen dragen dat het verschil in motiveringsplicht tussen de artikelen 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering het gelijkheidsbeginsel klaarblijkelijk niet miskent en het feit dat de wetgever nadien heeft geoordeeld dat de door de beide artikelen vereiste motiveringsplicht tekstueel diende te worden gelijkgeschakeld op grond van een onderlinge afweging van de privacygevoeligheid van de respectieve ermee beoogde maatregelen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) De feiten dateren van vóór de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie, BS 18 juli 2016.

- Artt. 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

14 december 2021

P.21.1141.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.3](#)

AC nr. ...

- Prejudicieel geschil - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de straffordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Wanneer het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de straffordering ten opzichte van de gedetineerden, bevestigd bij wet van 4 mei 1936, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, afzonderlijk of samen gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre een bij verstek veroordeelde beklaagde die in een strafinrichting is opgesloten enkel verzet kan doen tegen de veroordelingen in strafzaken, uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, door middel van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur of adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde, op voorwaarde dat hij het vereiste bedrag niet in zijn bezit heeft om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken, terwijl krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van gevangenzittende of geïnterneerde personen, in de strafinrichtingen, door de personen die erin opgesloten zijn, de verklaringen van hoger beroep of van voorziening in verbreking in strafzaken, onbeperkt kunnen worden gedaan aan de bestuurders van die inrichtingen of aan hun gemachtigde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2014, nr.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893

- Art. 2 KB nr. 236 van 20 jan. 1936

- Art. 187 Wetboek van Straffordering

- Art. 26, § 1, 3° en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989

- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 545

HERSTEL IN EER EN RECHTEN

- (Geen) tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraffen en geldstraffen bedoeld in artikel 522 van dat wetboek - Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorwaarden - Vrijstelling - Draagwijdte - (Wel) nakoming van de burgerlijke verplichtingen bedoeld in artikel 623, eerste lid, Wetboek van Strafvordering

Zowel uit de bewoordingen van artikel 623 Wetboek van Strafvordering als uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 7 april 1964 betreffende de uitwissing van veroordelingen en het eerherstel in strafzaken (1) volgt dat de voorwaarden waarvan de kamer van inbeschuldigingstelling de veroordeelde kan vrijstellen wanneer hij aantoonst dat hij in de onmogelijkheid verkeerde om aan zijn verplichtingen te voldoen, die zijn welke betrekking hebben op de nakoming van de in het eerste lid van dat artikel bedoelde burgerlijke verplichtingen; hieruit volgt niet dat die versoepeling ook geldt voor de voorwaarde betreffende de uitvoering van de in artikel 622 bedoelde vrijheidsstraffen en geldstraffen (2). (1) Zie memorie van toelichting en verslag, Parl. St. Senaat, zitt. 1962-1963, nr. 38, p. 4-5, en nr. 186, p. 4-5. (2) Zie Cass. 6 oktober 2021, AR P.21.0770.F, AC 2021, nr. 624, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.7 met concl. OM op datum IN PAS.; concl. van advocaat-generaal Vandermeersch vóór Cass. 8 december 2010, AR P.10.1067.F, Pas. 2010, nr. 717; F. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, Tome IV: la peine, Brussel, Larcier, 2017, p. 1147-1148.

- Artt. 622 en 623 Wetboek van Strafvordering

25 januari 2023

P.22.1346.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.2

AC nr. ...

HERZIENING

VERZOEK EN VERWIJZING OM ADVIES

Verzoek en verwijzing om advies - Strafzaken - Artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering - Onverenigbaarheid tussen veroordelingen die wegens eenzelfde feit bij onderscheiden vonnissen of arresten tegen verschillende beschuldigen of beklaagden zijn uitgesproken - Draagwijdte

Een op artikel 443, eerste lid, 1°, Wetboek van Strafvordering gesteunde aanvraag tot herziening is niet ontvankelijk wanneer de aangevoerde onverenigbaarheid geen betrekking heeft op veroordelingen die wegens eenzelfde feit bij onderscheiden vonnissen of arresten tegen verschillende beschuldigen of beklaagden zijn uitgesproken, maar op de veroordeling van de ene beklaagde of beschuldigde en de vrijspraak van een andere beklaagde of beschuldigde (1). (1) Cass. 24 oktober 2006, AR P.06.0859.N, AC 2006, nr. 509.

- Art. 443, eerste lid, 1° Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1173.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.5](#)

AC nr. ...

Verzoek en verwijzing om advies - Verzoek - Herzieningsverzoek gebaseerd op het voorhanden zijn van nieuwe gegevens - Voorwaarden - Draagwijdte - Gevolg - Kennelijke ongegrondheid van het verzoek

Op grond van artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering kan in criminele of in correctionele zaken de herziening worden aangevraagd van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wanneer er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de rechtszitting aan de rechter niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding en dat, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolging, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet; om na te gaan of een gegeven een grond is tot herziening zoals bedoeld in artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering, dient dit gegeven te worden beoordeeld in het licht van de aard en de inhoud van het oordeel van de rechter over het bewijs en de schuld waarop de veroordeling, voorwerp van de herzieningsaanvraag, is gebaseerd, zodat de loutere omstandigheid dat het oordeel van de rechter over de schuld als zodanig in vraag wordt gesteld door een of meer deskundigen of onderzoekers, die stellen dat de op het ogenblik van dat oordeel voorliggende bewijselementen die rechter niet toelieten om de betrokkene boven elke redelijke twijfel schuldig te verklaren, niet kan worden beschouwd als een gegeven zoals bedoeld in artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering en het verzoek tot herziening derhalve kennelijk ongegrond is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.1052.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.7](#)

AC nr. ...

Verzoek en verwijzing om advies - Strafzaken - Artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering - Nieuw gegeven - Draagwijdte

De loutere omstandigheid dat de veroordeling van een beklaagde wegens een bepaald misdrijf gebaseerd is op een beoordeling van bewijselementen die naar aanleiding van een rechtsmiddel van een wegens datzelfde misdrijf vervolgte medebeklaagde anders worden beoordeeld door de rechter die over dat rechtsmiddel moet oordelen, levert geen gegeven op zoals bedoeld in artikel 443, eerste lid, 3°, Wetboek van Strafvordering (1). (1) S. VAN OVERBEKE, "Rechters die uiteindelijk ook mensen zijn - Enkele bedenkingen over de bewijsstandaard en het novum als grondslag tot herziening in strafzaken", RW 2021-22, 143-148; P. TRAEST en J. ROELANDT, "Herziening van de herziening anno 2019", NC 2019, pp. 483-486, nrs. 14-27.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1173.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.5

AC nr. ...

HOGER BEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN (HANDELSZAKEN EN SOCIALE ZAKEN INBEGREPEN)

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Allerlei - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Hof van beroep dat in eerste en laatste aanleg uitspraak doet - Artikel 2.1, zevende aanvullend protocol EVRM - Toepassing

Aangezien de vervallenverklaring van de nationaliteit een burgerlijke sanctie is, valt ze niet onder de toepassing van artikel 2, § 1, Zevende Aanvullend Protocol EVRM, dat betrekking heeft op het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw door een hoger gerecht te doen beoordelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

18 januari 2023 P.21.0228.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Algemeen - Recht op dubbele aanleg - (Geen) algemeen rechtsbeginsel

De dubbele aanleg vormt geen algemeen rechtsbeginsel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023 P.21.0228.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Algemeen - Recht op dubbele aanleg - (Geen) algemeen rechtsbeginsel

De dubbele aanleg vormt geen algemeen rechtsbeginsel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023 P.21.0228.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Onsplitsbaar geschil - Tegenstrijdige belangen - Begrip

Procespartijen hebben tegenstrijdige belangen in de zin van artikel 1053, eerste en derde lid, Gerechtelijk Wetboek wanneer zij voor de eerste rechter tegenovergestelde standpunten hebben ingenomen, conclusie tegen elkaar hebben genomen, al dan niet wederkerig vorderingen tegen elkaar hebben ingesteld of ten aanzien van elkaar zijn veroordeeld.

- Art. 1053 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025 C.23.0199.N [ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.1](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Algemeen - Beslissing inzake bevoegdheid - Beslissing zonder voorbehoud ten uitvoer gelegd - Hoger beroep

Het hoger beroep tegen een beslissing inzake bevoegdheid kan enkel samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis worden ingesteld, zelfs al werd het vonnis inzake bevoegdheid zonder voorbehoud ten uitvoer gelegd.

- Artt. 1050, tweede lid, en 1055 Gerechtelijk Wetboek

9 februari 2023

C.22.0180.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230209.1F.7](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Allerlei - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Hof van beroep dat in eerste en laatste aanleg uitspraak doet - Artikel 2.1, zevende aanvullend protocol EVRM - Toepassing

Aangezien de vervallenverklaring van de nationaliteit een burgerlijke sanctie is, valt ze niet onder de toepassing van artikel 2, § 1, Zevende Aanvullend Protocol EVRM, dat betrekking heeft op het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw door een hoger gerecht te doen beoordelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Vermelding van de eenparigheid van stemmen - Draagwijdte ten aanzien van bijkomende straffen

De vermelding in het arrest dat met eenparigheid van stemmen een van de opgelegde straffen wordt verhoogd, houdt in dat de appelrechters met eenparige stemmen hebben beslist tot de gehele uitgesproken straf (1). (1) Cass. 5 oktober 1993, AR 6334, AC 1993, nr. 394; R. DECLERCQ, Beginnselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, nr. 3578.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

20 september 2022

P.22.0502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.21](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievensformulier - Saisine van het appelgerecht - Beslissingsonderdelen vermeld in het grievensformulier - Beslissingsonderdelen onafscheidelijk verbonden met die vermeld in het grievensformulier - Artikel 42 Wegverkeerswet - Vervallenverklaring van het recht tot sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Vereiste van een bewezenverklaring aan een overtreding van de politie over het wegverkeer of aan een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader - Draagwijdte - Gevolg

Uit de artikelen 203, § 1, en 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het grievenformulier opgegeven grieven, zodat indien in de verklaring van hoger beroep wordt aangegeven dat het hoger beroep is beperkt tot de in het grievenformulier vermelde grieven, de saisine van het appelgerecht beperkt is tot de in het grievenformulier vermelde beslissingsonderdelen, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden; de vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid bepaald in artikel 42 Wegverkeerswet vereist een bewezenverklaring van een overtreding van de politie over het wegverkeer of van een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader zodat uit de voormelde bepalingen volgt dat indien een appellant in zijn verklaring van hoger beroep verwijst naar de in het grievenformulier vermelde grieven en hij in dat grievenformulier als grief het beslissingsonderdeel aanwijst betreffende de schuldigverklaring van de appellant aan een of meerdere overtredingen van de politie over het wegverkeer of aan een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader en daarvan de hervorming door het appelgerecht vraagt, het daarvan niet te onderscheiden beslissingsonderdeel waarbij bij toepassing van artikel 42 Wegverkeerswet een vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid wordt uitgesproken, noodzakelijk ook tot de saisine van het appelgerecht behoort, waarbij de omstandigheid dat de appellant in zijn grievenformulier uitdrukkelijk aangeeft dat zijn hoger beroep niet is gericht tegen het beslissingsonderdeel betreffende die vervallenverklaring en daarover dus formeel geen grief aanvoert, niet toelaat anders te oordelen en het t appelgerecht een dergelijke beperking in de verklaring van hoger beroep en in het grievenformulier buiten beschouwing moet laten.

- Art. 42 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 204, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.1675.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Verbeurdverklaring - Verplichte bijzondere verbeurdverklaring - Geen concrete betwisting in het grievenformulier - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Indien het beroepen vonnis een verplichte bijzondere verbeurdverklaring beveelt met de vaststelling dat aan de wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan en een beklaagde in zijn grievenformulier zich beperkt tot de aanduiding van de bijzondere verbeurdverklaring als grief zonder enige concrete betwisting, dan kan het appelgerecht dit verweer beantwoorden en verwerpen en de beslissing van de bijzondere verbeurdverklaring regelmatig met redenen omkleden door het beroepen vonnis te bevestigen.

- Art. 77sexies Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

- Art. 42, 1° Strafwetboek

20 september 2022

P.22.0511.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.3](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn -

Aangehouden beklaagde - Laattijdig hoger beroep ingesteld in de gevangenis - Informatie over de termijn van hoger beroep door de vorige raadsman van de appellant - Overmacht - Recht op toegang tot de rechter - Voorwaarden

Uit de artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1, eerste lid, van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van de gedetineerde of geïnterneerde personen volgt dat het appelgerecht, behoudens overmacht, in beginsel verplicht is om het hoger beroep van een gedetineerde beklaagde die heeft nagelaten tijdig hoger beroep in te stellen, vervallen te verklaren; uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, volgt evenwel dat het appelgerecht die vervallenverklaring enkel mag uitspreken indien het redelijkerwijze kan aannemen dat een gedetineerde beklaagde, die zelf hoger beroep heeft ingesteld door het afleggen van een verklaring aan de gevangenisdirecteur of zijn afgevaardigde, op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om dit hoger beroep binnen de termijn van dertig dagen na de op tegenspraak gewezen beslissing, in te stellen; indien de gedetineerde beklaagde op het ogenblik van het instellen van het hoger beroep of tijdens de in artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn wordt bijgestaan door een raadsman, kan er redelijkerwijze worden aangenomen dat die raadsman hem ter zake correct heeft voorgelicht; het gegeven dat deze raadsman het instellen van hoger beroep afraadt of nadien beslist geen bijstand meer te verlenen, doet niet anders besluiten; het appelgerecht oordeelt onaantastbaar op grond van de concrete gegevens van de zaak of de gedetineerde beklaagde op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om tijdig hoger beroep in te stellen; het Hof gaat wel na of dat gerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

- Art. 1, eerste lid Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen

- Art. 203, § 1, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0508.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Vermelding van de eenparigheid van stemmen - Draagwijdte ten aanzien van bijkomende straffen

De vermelding in het arrest dat met eenparigheid van stemmen een van de opgelegde straffen wordt verhoogd, houdt in dat de appelrechters met eenparige stemmen hebben beslist tot de gehele uitgesproken straf (1). (1) Cass. 5 oktober 1993, AR 6334, AC 1993, nr. 394; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, nr. 3578.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

20 september 2022

P.22.0502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Straf - Naar recht verantwoorde straf - Cassatiemiddel - Belang - Schuldigverklaring die een langere periode betreft dan die weerhouden door de eerste rechter - Geen invloed op de opgelegde bestraffing - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer de appelrechters een beklaagde schuldig verklaren aan de feiten van een telastlegging en daarbij een langere periode weerhouden dan de eerste rechter maar uit de motivering van de aan de beklaagde opgelegde bestrafing blijkt dat deze niet werd beïnvloed door deze bijkomende schuldigverklaring, is het cassatiemiddel bij gebrek aan belang niet ontvankelijk (1). (1) Vgl. Cass. 26 april 2016, AR P.16.0117.N, AC 2016, nr. 283; Cass. 26 juni 1990, AR 3535, AC 1989-90, nr. 627, met noot R.D.; zie F. VAN VOLSEM, "Een bijzondere grond van niet-ontvankelijkheid van het cassatiemiddel: de naar recht verantwoorde straf", RABG 202/1, nr. 15. Het OM had geconcludeerd tot een cassatie omdat het van oordeel was dat de appelrechters zich niet beperkten tot een loutere precisering van de incriminatieperiode, maar een bijkomende veroordeling uitspraken voor andere feiten in een periode waarvoor het beroepen vonnis had vrijgesproken en dat dit zonder éénparigheid was gebeurd – vgl. Cass. 21 oktober 1987, AR nr. 5940, AC 1987-88, nr. 105. AW

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.23.1485.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Rechterlijke beslissing over alleen de burgerlijke rechtsvordering na een definitieve veroordeling op strafgebied - Hoger beroep ingesteld door de burgerlijke partij - Betwisting over de toepasselijke strafbaarstelling - Rechtsmacht van de rechter in hoger beroep - Omvang

De rechter die een beklaagde bij een in kracht van gewijsde getreden vonnis op strafgebied heeft veroordeeld wegens een feit omschreven als het misdrijf bepaald in de artikelen 392, 398 en 399 Strafwetboek, zou zijn rechtsmacht overschrijden indien hij dat feit, bij de uitgestelde behandeling van de erop gesteunde burgerlijke rechtsvordering, zou omschrijven als een misdrijf bepaald in de artikelen 392, 399 en 400 Strafwetboek; in dat geval heeft de rechter zijn rechtsmacht over die omschrijving immers definitief uitgeput in zijn vonnis op strafgebied, zodat die omschrijving nadien niet meer bij hem aanhangig is en evenmin nog aanhangig kan worden gemaakt bij de appelrechter (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 392, 399 en 400 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0852.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - Handhaving - Collegiale beslissing waarvoor geen eenstemmigheid is vereist - Geen handtekening van een van de rechters - (Geen) invloed op de geldigheid van de beslissing

Wanneer het bestaan van de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststaat en die beslissing niet met eenparigheid van stemmen gewezen dient te worden, kan het ontbreken van de handtekening van een lid van het hof van beroep niet leiden tot de nietigheid van het arrest (1). (1) Zie Cass. 13 september 1994, AR P.92.6877.N, AC 1994, nr. 374 (regeling van de rechtspleging); Cass. 17 augustus 1992, AR 6883, AC 1991-92, nr. 581; Cass. 4 oktober 1976, AC 1977, p. 138 (vonnis van de correctionele rechtbank in hoger beroep); zie M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, 4de uitg., Brussel, 2012, p. 813, nr. 37. Wanneer, daarentegen, "een vonnis, dat gewezen is door een collegiale kamer van de rechtbank van eerste aanleg, enkel is ondertekend door de voorzitter en de griffier, zonder dat de onmogelijkheid waarin twee van de rechters zouden hebben verkeerd om het vonnis te ondertekenen verantwoord is overeenkomstig artikel 785 van het Gerechtelijk Wetboek, heeft het ontbreken van de handtekening van die twee rechters de nietigheid van dat vonnis tot gevolg" (Cass. 5 februari 2010, AR C.09.0377.F, AC 2010, nr. 85, met concl. OM op datum in Pas.; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Chartre, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. II, p. 1524 en noot 1217).

- Artt. 782, eerste lid, en 785 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 195bis en 211 Wetboek van Strafvordering

25 januari 2023

P.23.0086.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Principaal beroep. Vorm. Termijn - Grievenformulier - Saisine van het appelgerecht - Beslissingsonderdelen vermeld in het grievenformulier - Beslissingsonderdelen onafscheidelijk verbonden met die vermeld in het grievenformulier - Artikel 42 Wegverkeerswet - Vervallenverklaring van het recht tot sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Vereiste van een bewezenverklaring aan een overtreding van de politie over het wegverkeer of aan een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader - Draagwijdte - Gevolg

Uit de artikelen 203, § 1, en 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het grievenformulier opgegeven grieven, zodat indien in de verklaring van hoger beroep wordt aangegeven dat het hoger beroep is beperkt tot de in het grievenformulier vermelde grieven, de saisine van het appelgerecht beperkt is tot de in het grievenformulier vermelde beslissingsonderdelen, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden; de vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid bepaald in artikel 42 Wegverkeerswet vereist een bewezenverklaring van een overtreding van de politie over het wegverkeer of van een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader zodat uit de voormelde bepalingen volgt dat indien een appellant in zijn verklaring van hoger beroep verwijst naar de in het grievenformulier vermelde grieven en hij in dat grievenformulier als grief het beslissingsonderdeel aanwijst betreffende de schuldigverklaring van de appellant aan een of meerdere overtredingen van de politie over het wegverkeer of aan een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader en daarvan de hervorming door het appelgerecht vraagt, het daarvan niet te onderscheiden beslissingsonderdeel waarbij bij toepassing van artikel 42 Wegverkeerswet een vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid wordt uitgesproken, noodzakelijk ook tot de saisine van het appelgerecht behoort, waarbij de omstandigheid dat de appellant in zijn grievenformulier uitdrukkelijk aangeeft dat zijn hoger beroep niet is gericht tegen het beslissingsonderdeel betreffende die vervallenverklaring en daarover dus formeel geen grief aanvoert, niet toelaat anders te oordelen en het t appelgerecht een dergelijke beperking in de verklaring van hoger beroep en in het grievenformulier buiten beschouwing moet laten.

- Art. 42 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 204, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.1675.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.9

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Veroordeling tot een hoofdstraf en bijkomende straffen - Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Strafverzwaring - Vergelijking - Wijze

Indien zowel in eerste aanleg als in hoger beroep naast afwijkende hoofdstraffen ook bijkomende straffen zijn uitgesproken, moeten om na te gaan of er strafverzwaring is in de zin van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering de hoofdstraffen worden vergeleken, zonder rekening te houden met de bijkomende straffen en dus ook niet met de bijkomende straf van de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank; de omstandigheid dat deze bijkomende straf tot een vrijheidsbeneming aanleiding kan geven, laat niet toe anders te oordelen (1) (2). (1) In casu werd eiser door de eerste rechter veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf van 6 jaar en een ter beschikkingstelling van 5 jaar; in hoger beroep werd een lagere hoofdgevangenisstraf van 5 jaar opgelegd en een terbeschikkingstelling voor 10 jaar zodat de straftoemettingsbeslissing niet met éénparigheid van stemmen moet genomen worden. (2) Zie ook Cass. 20 april 2022, AR P.21.1650.F, AC 2022, nr. 273 met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 26 oktober 2021, AR P.21.0959.N, AC 2021, nr. 676.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

17 mei 2022

P.22.0154.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.3

AC nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN

PACHT

Pacht - Onderverhuring en overdracht van huur - Bevoorrechte overdracht - Pachtvernieuwing - Verzet van de verpachter - Wegens persoonlijke exploitatie - Gegrondverklaring - Verzoek tot geldigverklaring van de opzegging - Gevolg

Wanneer de rechter het verzet van de verpachter tegen de pachtvernieuwing waarop de pachter aanspraak maakt wegens een overdracht aan een van zijn afstammelingen, geldig verklaart omdat de verpachter het verpachte goed zelf wil exploiteren of de exploitatie ervan aan een ouder wil overdragen, volgt hieruit niet dat de pacht zonder geldige opzegging wordt beëindigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 54.

- Art. 37, § 1, 2° Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen
- Art. 36 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen
- Art. 35 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen
- Art. 34, eerste lid Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

20 januari 2025

C.24.0180.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250120.3F.10](#)

AC nr. ...

Pacht - Einde (opzegging, verlenging, terugkeer) - Bevoorrechte overdracht - Pachtvernieuwing - Verzet van de verpachter - Wegens persoonlijke exploitatie - Gegrond verklaard verzet - Verzoek tot geldigverklaring van de opzegging - Gevolg

Wanneer de rechter het verzet van de verpachter tegen de pachtvernieuwing waarop de pachter aanspraak maakt wegens een overdracht aan een van zijn afstammelingen, geldig verklaart omdat de verpachter het verpachte goed zelf wil exploiteren of de exploitatie ervan aan een ouder wil overdragen, volgt hieruit niet dat de pacht zonder geldige opzegging wordt beëindigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 54.

- Art. 37, § 1, 2° Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen
- Art. 36 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen
- Art. 35 Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen
- Art. 34, eerste lid Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

20 januari 2025

C.24.0180.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250120.3F.10](#)

AC nr. ...

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSLS

GERECHTELIJKE SCHEIDING VAN GOEDEREN

Gerechtelijke scheiding van goederen - Boedelbeschrijving van het gemeenschappelijk vermogen van het huwelijk - Aangifteplicht van de echtgenoten - Valse eed bij boedelbeschrijving

Wanneer de boedelbeschrijving de omvang van het gemeenschappelijk vermogen beoogt vast te stellen met het oog op de vereffening-verdeling van het huwelijksstelsel, zijn de partijen gehouden alle goederen aan te geven die een invloed kunnen hebben op de samenstelling van het gemeenschappelijk vermogen; aangezien de boedelbeschrijving van het gemeenschappelijk vermogen van een huwelijksvermogensstelsel ertoe strekt uit te maken wat respectievelijk tot het gemeenschappelijk en tot het eigen vermogen behoort, zijn de echtgenoten verplicht alles aan te geven wat van deze vermogens deel uitmaakt, zodat de niet-aangifte van een deel ervan een strafbare valsheid kan opleveren (1). (1) Zie alg. S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 63p.

- Art. 1183 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9

AC nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN

PERSONENBELASTING

Personenbelasting - Diverse inkomsten - Winst of baten voortvloeiend uit een verrichting die de grenzen van het beheer van het privévermogen te buiten gaat - Aftrekbaarheid van de kosten - Grenzen

De winst of baten zijn belastbaar wanneer zij in het belastbare tijdperk zijn verkregen en uit een verrichting voortvloeien die de grenzen van het beheer van het privévermogen te buiten gaat, zonder dat van de winst of baten van dat tijdperk de kosten kunnen worden afgetrokken die in een later belastbaar tijdperk zijn gedaan of gedragen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 2.

- Art. 204, 4, a) Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 200, a) Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 360, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 97 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 90, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

2 januari 2025

F.23.0039.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.5](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Inkomsten uit roerende goederen - Inbreng van een bedrijfstak - Aandelen die in ruil voor deze inbreng zijn verkregen - Dividend - Belastbaar voordeel - Waardebepaling - Ramingswijze

Het voordeel dat als dividend belastbaar wordt gesteld ingeval de vennootschap aan haar aandeelhouders de aandelen uitkeert die zij heeft verkregen in ruil voor de inbreng van een bedrijfstak in een andere vennootschap, stemt overeen met de waarde van de aandelen die de vennootschap verliest door deze aan haar aandeelhouders toe te kennen, en niet met het verschil tussen, enerzijds, de som van de waarde van de aandelen van de uitkerende vennootschap en de waarde van de aandelen die aan de aandeelhouders zijn toegekend na de inbreng van de bedrijfstak en, anderzijds, de waarde van de aandelen van de uitkerende vennootschap vóór de inbreng (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 1.

- Art. 20bis Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 18, eerste lid, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

2 januari 2025

F.22.0112.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.4](#)

AC nr. ...

INTEREST

MORATOIRE INTERESTEN

Moratoire interest - Schadevergoeding die de wettelijke interest te boven gaat - Voorwaarde - Opzet - Begrip

Opzet, in de zin van artikel 1153 Oud Burgerlijk Wetboek, is de opzettelijke fout die begaan wordt met de bedoeling om schade te berokkenen of winst te behalen; het is niet voldoende dat de schuldenaar zich bewust is of moest zijn van de schade die zijn vertraging in de uitvoering kon veroorzaken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 44.

- Art. 1153 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.22.0217.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.4

AC nr. ...

INTERNATIONALE RECHTSHULP

- Europese Unie - Strafzaken - Verordening (EU) 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 - Wet 5 augustus 2006 - Wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van bevroezings- en confiscatiebevelen - Wetswijziging - Confiscatiebevel van een andere lidstaat - Toezending vóór de inwerkingtreding van Verordening (EU) 2018/1805 van 14 november 2018 - Gevolg

Uit de bepalingen van de artikelen 1, 40.1 en 40.2 van Verordening (EU) 2018/1802 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroezingsbevelen en confiscatiebevelen en artikel 2, § 1 en § 2, Wet Wederzijdse Erkenning, zoals gewijzigd door de wet van 28 november 2021, en de wetsgeschiedenis van de vermelde wet van 28 november 2021 volgt dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een confiscatiebevel op grond van een confiscatiecertificaat dat een Nederlandse autoriteit aan een Belgische autoriteit heeft toegezonden vóór 19 december 2020, wordt geregeld door de Wet Wederzijdse Erkenning in zijn versie vóór de wijziging bij de wet van 28 november 2021.

- Artt. 2, §§ 1 en 2, en 30 Wet 5 augustus 2006 de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie

- Artt. 1, 40.1 en 40.2 Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derd

17 mei 2022

P.22.0197.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.2](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Opsporingsonderzoek - Vermoeden van onschuld - Rechtshulpverzoek waarin wordt aangegeven dat de verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan het misdrijf waarvoor hij wordt vervolgd - Effect van deze bewoordingen op de toelaatbaarheid van het bewijs bekomen bij uitvoering van het rechtshulpverzoek en het daaropvolgend bewijs - Ontvankelijkheid van de strafvordering - Beoordeling

De enkele omstandigheid dat het openbaar ministerie in een rechtshulpverzoek bewoordingen gebruikt waarmee de te onderzoeken feiten reeds als zeker en vaststaand worden voorgesteld en zodoende het vermoeden van onschuld van een verdachte wordt miskend, heeft niet tot gevolg dat de vonnisrechter noodzakelijk moet vaststellen dat het recht van de verdachte op een eerlijk proces daardoor op onherstelbare wijze in het gedrang is gebracht; het staat aan de vonnisrechter onaantastbaar te oordelen of een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd nog mogelijk is, waarbij hij rekening kan houden met onder meer de doorslaggevende impact van de gedraging van het openbaar ministerie op de kwaliteit van de bewijsgaring in de loop van het gehele onderzoek, de betrouwbaarheid van de uit het rechtshulpverzoek verkregen resultaten en de mogelijkheden die de verdachte nog heeft om tegenover een onpartijdige rechter effectieve tegenspraak te voeren tegen de lastens hem ingebrachte betichtingen, met inbegrip van de resultaten van het rechtshulpverzoek; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.16.1065.N, AC 2020, nr. 482.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0879.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.9](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Uitvoering van een rogatoire commissie - Overmaken van stukken aan de Belgische overheid - Ontbreken van machtigingen van de rechter in de aangezochte staat - Toelaatbaarheid van het bewijs bekomen in het buitenland - Voorwaarden

Wanneer de beslissing over de schuldigverklaring van een beklaagde steun vindt in bewijsmateriaal dat in het buitenland is verkregen ingevolge een Belgisch internationaal rechtshulpverzoek en het strafdossier enkel stukken bevat waaruit de uitvoering van dat verzoek blijkt, kan de beklaagde op grond van artikel 13 van de wet van 9 december 2004 vragen om de voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat het bewijsmateriaal voldoet aan de in het buitenland geldende wettigheidsvereisten; daarvoor moet de beklaagde niet eerst aannemelijk maken dat het bewijs op een onregelmatige wijze is verkregen; het recht van verdediging van de beklaagde vereist dat die gegevens hem toelaten het in het buitenland verkregen bewijsmateriaal in concreto te betwisten; de rechter oordeelt welke gegevens daarvoor eventueel nog aan het strafdossier moeten worden gevoegd; die gegevens kunnen bestaan in de beslissing van een buitenlandse rechterlijke overheid die de uitvoering van het internationaal rechtshulpverzoek heeft gemachtigd of wettig verklaard (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 13 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

19 oktober 2021

P.21.0965.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.12

AC nr. ...

JEUGDBESCHERMING

- Maatregelen ter bescherming van minderjarigen - Procedure voor de jeugdgerechten - Toepasselijk recht

Krachtens artikel 62 Jeugdbeschermingswet gelden de wetsbepalingen van het Wetboek van Strafvordering voor de procedure betreffende de maatregelen ter bescherming van minderjarigen.

- Art. 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

18 januari 2023

P.22.1502.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.7](#)

AC nr. ...

- Maatregelen ter bescherming van minderjarigen - Jeugdgerechten - Beslissing tot vaststelling van de internationale bevoegdheid van de rechter - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Geen eindbeslissing

Het arrest dat het hoger beroep ongegrond verklaart dat door de moeder van het kind is ingesteld tegen de beschikking van de jeugdrechter die zichzelf internationaal bevoegd verklaart om beschermingsmaatregelen ten aanzien van het kind te bevelen, is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en houdt geen verband met de het tweede lid van die bepaling bedoelde gevallen, aangezien er enkel een geschil inzake bevoegdheid in de zin van de voormelde wetsbepaling bestaat indien de rechter die van de strafvordering kennisneemt zich de bevoegdheden van een andere rechter toe-eigent, indien aangevoerd wordt dat een rechter zich de bevoegdheden van een andere rechter heeft toegeëigend of indien hij zich onbevoegd verklaart, zodat er een geschil over rechtsmacht ontstaat dat de rechtsgang belemmert en dat enkel door een regeling van rechtsgebied kan worden beëindigd (1). (1) Cass. 20 februari 2019, AR P.18.1179.F, AC 2019, nr. 104.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering

18 januari 2023

P.22.1502.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.7](#)

AC nr. ...

KORT GEDING

- Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg - Volstreckte noodzakelijkheid - Begrip - Controle - Marginale toetsing

Er is volstreckte noodzakelijkheid wanneer er uitzonderlijke omstandigheden zijn die verantwoorden dat in de beginfase van de procedure afbreuk wordt gedaan aan het recht op tegenspraak; dit is het geval wanneer te vrezen valt dat de gevorderde maatregelen die redelijk en proportioneel zijn, anders zonder voorwerp zouden worden of hun doeltreffendheid zouden verliezen of ingeval zij gericht zijn tegen een onbekende of niet-geïdentificeerde partij; de rechter houdt hierbij rekening met de gerechtvaardigde belangen van de respectieve partijen; de rechter beoordeelt in feite of er volstreckte noodzakelijkheid is voor zover hij het wettelijk begrip 'volstreckte noodzakelijkheid' niet miskent (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 584, tweede en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- Spoedeisendheid - Volstreckte noodzakelijkheid - Verzoekschrift - Begrip

Het in artikel 584, tweede en vierde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde verzoekschrift is het eenzijdig verzoekschrift in de zin van de artikelen 1026 en volgende Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1026 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 584, eerste, tweede en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg - Bevoegdheid in spoedeisend geval - Spoedeisend karakter - Begrip - Controle - Marginale toetsing

Een zaak is spoedeisend wanneer een onmiddellijke beslissing wenselijk is om schade van een bepaalde omvang of ernstige ongemakken te voorkomen; de kortgedingrechter beschikt dienaangaande over een ruime feitelijke beoordelingsmacht en, in de juiste mate, over de grootste vrijheid (1). (1) Zie concl. MP.

- Art. 584, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- Spoedeisendheid - Volstreckte noodzakelijkheid - Vereffening-verdeling - Deelgenoot - Kortgedingmaatregel - Aanstelling sekwester

Een deelgenoot kan zich, in geval van spoedeisendheid en volstreckte noodzakelijkheid, bij eenzijdig verzoekschrift rechtstreeks wenden tot de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg met het oog op een kortgedingmaatregel dan wel de aanstelling van een sekwester (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 1207 tot en met 1224 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing vóór en na de wijziging ervan bij wet van 13 augustus 2011.

- Art. 1216 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 585, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1207 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1208 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1209 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1210 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1211 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1212 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1213 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 584, eerste, tweede en vijfde lid, 1° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1215 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1961, 2° Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1217 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1218 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1219 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1220 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1221 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1222 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1223 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1224 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1214 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- Bevoegdheid van de rechter - Omvang - Gevolg

De rechter in kort geding die in zijn onderzoek van de ogenschijnlijke rechten van de partijen rechtsregels toepast die zijn beslissing niet redelijkerwijs kunnen onderbouwen, overschrijdt zijn bevoegdheden (1). (1) Zie concl. OM in Pas., nr. 194.

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

13 maart 2023

C.22.0366.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230313.3F.4](#)

AC nr. ...

LASTER EN EERROOF

**- Laster jegens een openbaar ambtenaar of een agent van het openbaar gezag -
Decreet van 20 juli 1831 op de drukpers - Verjaringstermijn van drie maanden -
Ratio legis - Toepassing op de openbaar ambtenaar in dienst van een internationale
organisatie, zoals een Europees commissaris**

De artikelen 4 en 12 van het decreet van 20 juli 1831 op de drukpers maken geen onderscheid al naargelang de persoon die het slachtoffer van laster of beledigingen beweert te zijn een Belgisch openbaar ambtenaar dan wel een ambtenaar in dienst van een internationale organisatie is, zoals een Europees commissaris; bovendien behoudt het door de opstellers van het decreet nagestreefde doel zijn relevantie, ongeacht de categorie waartoe de belasterde of beledigde openbaar ambtenaar behoort (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 447 Strafwetboek
- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Artt. 4 en 12 Decreet 20 juli 1831 op de drukpers

25 januari 2023

P.22.0401.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.1

AC nr. ...

LEVENSONDERHOUD

- Onder bloedverwanten in de opgaande en in de nederdalende lijn - Bedrag - Raming - Gegevens waarmee rekening kan worden gehouden - Mogelijkheden die de partijen onbenut laten

De ouders dienen naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, het toezicht, de opvoeding en de opleiding van hun kinderen, waarbij onder middelen met name alle beroepsinkomsten, roerende en onroerende inkomsten van de ouders worden bedoeld, alsook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen; indien de rechter bij het bepalen van die middelen rekening houdt met de mogelijkheden die de ouders onbenut laten om bijkomende inkomsten te verwerven, moeten die mogelijkheden concreet zijn (1). (1) Cass. 2 januari 2014, AR C.12.0164.N, AC 2014, nr. 1.

- Art. 203, §§ 1 en 2 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0177.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.3

AC nr. ...

MEINEED

- Valse eed bij boedelbeschrijving - Bestaan van een boedelbeschrijving - Doel en vermeldingen van de boedelbeschrijving

Het misdrijf van het afleggen van een valse eed bij een boedelbeschrijving, zoals bedoeld in artikel 226, tweede lid, Strafwetboek vereist het bestaan van een boedelbeschrijving met als doel de vaststelling van de inhoud van een nalatenschap, een gemeenschap of een onverdeeldheid; het is voor de strafbaarheid van de valse eed echter niet vereist dat alle bij artikel 1183 Gerechtelijk Wetboek bepaalde vormvereisten zijn vervuld, aangezien deze niet op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven.

- Art. 1183 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

- Valse eed bij boedelbeschrijving - Proces-verbaal van boedelbeschrijving opgesteld door de notaris - Vraag tot bijkomende inlichtingen bij de bank - Voorbehoud van een partij - Gevolg

Uit de artikelen 1175 en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek volgt dat de eed bij de boedelbeschrijving wettig wordt afgelegd wanneer de geïnteriseerde goederen en gegevens en de afgelegde verklaringen van de bij de boedelbeschrijving betrokken partijen op een definitieve wijze werden vastgelegd in het door de notaris opgestelde proces-verbaal, ook al is dit niet het eindproces-verbaal van de boedelbeschrijving; de loutere omstandigheid dat de bij de boedelbeschrijving betrokken partijen, of sommigen onder hen, een voorbehoud hebben geformuleerd of de notaris hebben verzocht om verdere informatie op te vragen bij de bank, belet de notaris niet de boedelbeschrijving definitief af te sluiten (1). (1) Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.0548.N, AC 2003, nr. 497, RW 2003-04, 1265 noot M. TRAEST. Zie S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 8-16 en 35-37.

- Artt. 1175 en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

- Valse eed bij boedelbeschrijving - Boedelbeschrijving van het gemeenschappelijk vermogen van het huwelijk - Aangifteplicht van de echtgenoten

Wanneer de boedelbeschrijving de omvang van het gemeenschappelijk vermogen beoogt vast te stellen met het oog op de vereffening-verdeling van het huwelijksstelsel, zijn de partijen gehouden alle goederen aan te geven die een invloed kunnen hebben op de samenstelling van het gemeenschappelijk vermogen; aangezien de boedelbeschrijving van het gemeenschappelijk vermogen van een huwelijksvermogenstelsel ertoe strekt uit te maken wat respectievelijk tot het gemeenschappelijk en tot het eigen vermogen behoort, zijn de echtgenoten verplicht alles aan te geven wat van deze vermogens deel uitmaakt, zodat de niet-aangifte van een deel ervan een strafbare valsheid kan opleveren (1). (1) Zie alg. S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 63p.

- Art. 1183 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

**- Valse eed bij boedelbeschrijving - Afsluiten van de boedelbeschrijving -
Waarschuwing van de partijen door de notaris - Verzuim van de waarschuwing -
Gevolg**

De loutere omstandigheid dat de notaris heeft nagelaten de partijen te waarschuwen zoals voorgeschreven door artikel 1183, 10°, Gerechtelijk Wetboek en hiervan in het proces-verbaal van boedelbeschrijving melding te maken, staat een schuldigverklaring aan meened bij een boedelbeschrijving niet in de weg (1). (1) Cass. 6 september 2006, AR P.06.0501.F, AC 2016, nr. 393, T. Strafr. 2007, 103; Cass. 7 april 1992, AC 1991-92, nr. 424, RW 1992-93, 460. Zie S. VAN OVERBEKE, "Meened bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 12, 15, 38-40.

- Art. 1183, 10° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

MINDER-VALIDEN

- Cassatieberoep - Betekening - Meerderjarig geworden verweerder - Gevolg

Wanneer de burgerlijke partij meerderjarig is geworden vóór de betekening van het cassatieberoep van de beklaagde, is die betekening, gedaan aan de persoon die voorheen optrad als voogd ad hoc, onregelmatig (1). (1) Zie (in burgerlijke zaken en vóór het Gerechtelijk Wetboek, wat betreft de verplichting om het cassatieberoep te betekenen aan de meerderjarig geworden verweerders en niet meer aan hun vader, de wettelijk beheerder), Cass. 6 december 1912, Pas. 1913, I, p. 26-27, geciteerd in R.P.D.B., dl. IX, v° "Pourvoi en cassation en matière civile", Brussel, Bruylant, 1938, p. 620, nr. 265; (onder vigeur van het Gerechtelijk Wetboek, wat betreft een voorlopig bewindvoerder van de goederen wiens lastgeving was opgehouden te bestaan vóór de betekening) Cass. 27 juni 2011, AR C.10.0012.F, AC. 2011, nr. 425 [p. 1646], met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas. Wat betreft de beteugeling van de onregelmatigheid van een betekening in strafzaken is artikel 831 Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing (Cass. 2 juni 2020, AR P.19.0985.N, AC 2020, nr. 343, en de noot ondertekend A.W.).(M.N.B.)

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering

29 maart 2023

P.22.1690.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.7

AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIJF. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Diefstal - Bedrieglijk opzet - Geldsom op rekening waarvan beklaagde titularis is - Wegneming met akkoord van de bank - Gevolg

Het enkele feit dat een beklaagde met het akkoord van de bank en overeenkomstig de algemene voorwaarden van de bank geld dat hem niet toebehoort wegneemt van een bankrekening, sluit zijn bedrieglijk opzet niet uit.

17 mei 2022

P.22.0188.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Diefstal - Wegneming van andermans zaak - Geldsom op rekening waarvan beklaagde titularis is - Werkelijke eigenaar - Feitelijk bezit - Gevolg

Het feit dat de zaak waarvan de wegneming aan een beklaagde wordt verweten bestaat uit een geldsom geplaatst op een rekening waarvan die beklaagde de titularis is, belet niet dat die geldsom aan een ander kan toebehoren en dat de beklaagde ze bedrieglijk kan wegnemen; dat de beklaagde op grond van zijn vermelde hoedanigheid aanspraak maakt op het feitelijk bezit van die geldsom, doet daaraan geen afbreuk (1); het staat aan de strafrechter om onaantastbaar te oordelen aan wie de weggenomen zaak op het moment van de wegneming in werkelijkheid toebehoorde en of de wegneming van de zaak bedrieglijk was en de strafrechter is daarbij niet gebonden door enige burgerrechtelijke bepaling. (1) A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2002, nr. 326.

- Art. 461 Strafwetboek

17 mei 2022

P.22.0188.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Exhibitionisme - Materieel bestanddeel - Moreel bestanddeel

Het misdrijf van exhibitionisme vereist dat de dader op een openbare plaats of op een plaats die zichtbaar is voor het publiek de eigen ontblote geslachtsdelen toont of een seksuele daad stelt terwijl hij weet dat derden dit ongewild zullen waarnemen of kunnen waarnemen.

- Art. 417/53 Strafwetboek

16 augustus 2022

P.22.1094.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220816.VAK.6](#)

AC nr. ...

SOORTEN

Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Verlating van familie - Opheffing van de onderhoudsplicht door een rechterlijke beslissing met terugwerkende kracht - Achterstal in betaling van onderhoudsgelden verschuldigd van voor de datum van opheffing van de onderhoudsplicht - Wachtperiode van twee maanden - Gevolg

Het wanbedrijf familieverlating is een voortdurend misdrijf en is bijgevolg één enkel strafrechtelijk feit dat in zijn geheel moet worden beoordeeld; dit misdrijf houdt pas op te bestaan wanneer de dader, in overeenstemming met de rechterlijke beslissing die hem daartoe veroordeelt, het onderhoudsgeld betaalt waarvan hij verzuimde de termijnen te kwijten (1); daaruit volgt dat een beklaagde die binnen een ten laste gelegde incriminatieperiode, ook al wordt de onderhoudsverplichting bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing met terugwerkende kracht opgeheven, nog steeds voor de voorgaande niet opgeheven periode verzuimt meer dan twee maanden de termijnen van de onderhoudsuitkering te kwijten, zich schuldig maakt aan familieverlating (2). (1) Cass. 22 september 2004, AR P.04.0511.F, AC 2004, nr. 425, JLMB 2005, 518, RDP 2005, 211, RW 2005-06, 946 noot M. VAN DER STRATEN; Cass. 22 maart 1988, AR 1677, AC 1987-88, 951; Cass. 16 december 1986, AR 124, AC 1986-87, 510. (2) L. DUPONT, "Verlating van familie", APR, Gent, Story-Scientia, 1975, 71-72; Ph. TRAEST en A. WINANTS, "Strafrecht en familierecht", in Gezin en recht in een postmoderne samenleving, Gent, Mys & Breesch, 1994, 67.

- Art. 391bis Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0484.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.15

AC nr. ...

TOEREKENBAARHEID

Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Gezondheidspolitie over de mens - Bloedwet - Artikelen 2 en 22 - Bloed-KB - Artikelen 1, 1°, 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7° - Draagwijdte - Gevolg

Uit de bepalingen van de Bloedwet en het Bloed-KB en uit de wetsgeschiedenis van die bepalingen, alsmede uit de aanhef van het Bloed-KB volgt dat overtredingen van artikel 2 Bloedwet en de artikelen 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7°, Bloed-KB, strafbaar gesteld in artikel 22 Bloedwet, strafrechtelijk niet enkel kunnen worden toegerekend aan een bloedinstelling in de zin van artikel 1, 1°, Bloed-KB, maar ook aan de natuurlijke persoon die deze misdrijven materieel heeft verricht.

- Art. 12.II.B, 7° KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 11G KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 11B KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 3quaterdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 3terdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 3novies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 22 Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 2, eerste lid Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

14 december 2021

P.21.0489.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.6

AC nr. ...

NATIONALITEIT

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Vervallenverklaring wegens ernstige tekortkomingen aan de Belgische burgerplichten - Evenredigheidstoezicht - Beoordeling

Het hof van beroep dat oordeelt dat de betrokkene zijn banden met België en de Europese Unie zelf heeft verbroken, op grond dat hij maandenlang dagelijks tientallen diefstallen heeft gepleegd om de activiteiten van een terroristische groep te financieren die tot de jihad opriep en dat hij de zaak van het islamitisch fundamentalisme heeft gediend door België als een vijandige staat te beschouwen waar het bijgevolg geoorloofd was zich andermans eigendom toe te eigenen, van een verbijsterende minachting voor personen blijk gaf, een moordaanslag vergoelijkte, de ideologie van de Islamitische Staat in Irak en de Levant aanhing, de fundamentele vrijheden van de westerse democratie verwierp en in zijn opvatting volhardde dat hij enkel en alleen wegens zijn geloofsovertuiging opgesloten was en zich bijgevolg niet in vraag stelde, heeft aldus het belang van de eiser om in de nationale gemeenschap opgenomen te blijven afgewogen tegen het belang van zijn medeburgers om hem hieruit uit te sluiten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Aard van de straf - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Hof van beroep dat in eerste en laatste aanleg uitspraak doet - Artikel 2.1, zevende aanvullend protocol EVRM - Toepassing

Aangezien de vervallenverklaring van de nationaliteit een burgerlijke sanctie is, valt ze niet onder de toepassing van artikel 2, § 1, Zevende Aanvullend Protocol EVRM, dat betrekking heeft op het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw door een hoger gerecht te doen beoordelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Uitspraak in de bij wet bepaalde gevallen en vormen - (Geen) onmenselijke en vernederende behandeling

De vervallenverklaring van de nationaliteit die in de bij wet bepaalde gevallen en vormen wordt uitgesproken, met name op voorwaarde dat ze geen toestand van staatloosheid veroorzaakt, vormt geen onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Burgerlijke procedure of strafprocedure - Door de wetgever aan het openbaar ministerie geboden mogelijkheid - Middel dat tegen deze keuze opkomt - Ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de mogelijkheid die de wetgever het openbaar ministerie biedt om, voor het instellen van de vordering tot vervallenverklaring van de nationaliteit, te kiezen tussen de procedure bij wege van rechtsvordering voor een burgerlijke kamer van het hof van beroep en de procedure bij wege van vordering voor de correctionele rechter bij wie de strafvervolgning aanhangig is gemaakt, houdt geen verband met het bestreden arrest en is bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Burgerlijke procedure of strafprocedure - Door de wetgever aan het openbaar ministerie geboden mogelijkheid - Middel dat tegen deze keuze opkomt - Ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de mogelijkheid die de wetgever het openbaar ministerie biedt om, voor het instellen van de vordering tot vervallenverklaring van de nationaliteit, te kiezen tussen de procedure bij wege van rechtsvordering voor een burgerlijke kamer van het hof van beroep en de procedure bij wege van vordering voor de correctionele rechter bij wie de strafvervolgning aanhangig is gemaakt, houdt geen verband met het bestreden arrest en is bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Uitspraak in de bij wet bepaalde gevallen en vormen - (Geen) onmenselijke en vernederende behandeling

De vervallenverklaring van de nationaliteit die in de bij wet bepaalde gevallen en vormen wordt uitgesproken, met name op voorwaarde dat ze geen toestand van staatloosheid veroorzaakt, vormt geen onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Aard van de straf - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Hof van beroep dat in eerste en laatste aanleg uitspraak doet - Artikel 2.1, zevende aanvullend protocol EVRM - Toepassing

Aangezien de vervallenverklaring van de nationaliteit een burgerlijke sanctie is, valt ze niet onder de toepassing van artikel 2, § 1, Zevende Aanvullend Protocol EVRM, dat betrekking heeft op het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw door een hoger gerecht te doen beoordelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Vervallenverklaring wegens ernstige tekortkomingen aan de Belgische burgerplichten - Evenredigheidstoezicht - Beoordeling

Het hof van beroep dat oordeelt dat de betrokkene zijn banden met België en de Europese Unie zelf heeft verbroken, op grond dat hij maandenlang dagelijks tientallen diefstallen heeft gepleegd om de activiteiten van een terroristische groep te financieren die tot de jihad opriep en dat hij de zaak van het islamitisch fundamentalisme heeft gediend door België als een vijandige staat te beschouwen waar het bijgevolg geoorloofd was zich andermans eigendom toe te eigenen, van een verbijsterende minachting voor personen blijf gaf, een moordaanslag vergoelijkte, de ideologie van de Islamitische Staat in Irak en de Levant aanhing, de fundamentele vrijheden van de westerse democratie verwierp en in zijn opvatting volhardde dat hij enkel en alleen wegens zijn geloofsovertuiging opgesloten was en zich bijgevolg niet in vraag stelde, heeft aldus het belang van de eiser om in de nationale gemeenschap opgenomen te blijven afgewogen tegen het belang van zijn medeburgers om hem hieruit uit te sluiten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

NOTARIS

- Valse eed bij boedelbeschrijving - Afsluiten van de boedelbeschrijving - Waarschuwing van de partijen door de notaris - Verzuim van de waarschuwing - Gevolg

De loutere omstandigheid dat de notaris heeft nagelaten de partijen te waarschuwen zoals voorgeschreven door artikel 1183, 10°, Gerechtelijk Wetboek en hiervan in het proces-verbaal van boedelbeschrijving melding te maken, staat een schuldigverklaring aan meened bij een boedelbeschrijving niet in de weg (1). (1) Cass. 6 september 2006, AR P.06.0501.F, AC 2016, nr. 393, T. Strafr. 2007, 103; Cass. 7 april 1992, AC 1991-92, nr. 424, RW 1992-93, 460. Zie S. VAN OVERBEKE, "Meened bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 12, 15, 38-40.

- Art. 1183, 10° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

- Valse eed bij boedelbeschrijving - Bestaan van een boedelbeschrijving - Doel en vermeldingen van de boedelbeschrijving

Het misdrijf van het afleggen van een valse eed bij een boedelbeschrijving, zoals bedoeld in artikel 226, tweede lid, Strafwetboek vereist het bestaan van een boedelbeschrijving met als doel de vaststelling van de inhoud van een nalatenschap, een gemeenschap of een onverdeeldheid; het is voor de strafbaarheid van de valse eed echter niet vereist dat alle bij artikel 1183 Gerechtelijk Wetboek bepaalde vormvereisten zijn vervuld, aangezien deze niet op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven.

- Art. 1183 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

- Vereffening-verdeling - Geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling - Aanhangigmaking bij de vereffeningssrechter - Modaliteiten

Geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling kunnen in de regel enkel in het raam van de gerechtelijke vereffening-verdeling worden aangebracht en kunnen enkel door de notaris-vereffenaar door de neerlegging van een proces-verbaal van bezwaren bij de vereffeningssrechter worden aanhangig gemaakt, zodat deelgenoten, in de regel, geen geschillen met betrekking tot de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling rechtstreeks bij de vereffeningssrechter kunnen aanhangig maken (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 1207 tot en met 1224 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing vóór en na de wijziging ervan bij wet van 13 augustus 2011.

- Art. 1216 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1208 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1209 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1210 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1211 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1212 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1213 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1207 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1215 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1224 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1217 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1218 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1219 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1220 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1221 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1222 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1223 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1214 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- Valse eed bij boedelbeschrijving - Proces-verbaal van boedelbeschrijving - Vraag tot bijkomende inlichtingen bij de bank - Voorbehoud van een partij - Gevolg

Uit de artikelen 1175 en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek volgt dat de eed bij de boedelbeschrijving wettig wordt afgelegd wanneer de geïnventariseerde goederen en gegevens en de afgelegde verklaringen van de bij de boedelbeschrijving betrokken partijen op een definitieve wijze werden vastgelegd in het door de notaris opgestelde proces-verbaal, ook al is dit niet het eindproces-verbaal van de boedelbeschrijving; de loutere omstandigheid dat de bij de boedelbeschrijving betrokken partijen, of sommigen onder hen, een voorbehoud hebben geformuleerd of de notaris hebben verzocht om verdere informatie op te vragen bij de bank, belet de notaris niet de boedelbeschrijving definitief af te sluiten (1). (1) Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.0548.N, AC 2003, nr. 497, RW 2003-04, 1265 noot M. TRAEST. Zie S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 8-16 en 35-37.

- Artt. 1175 en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 226 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Strafzaken - Onschendbaarheid van de woning - Huiszoeking - Eenzelfde erf met bedrijfsgebouwen en privéwoning - Draagwijdte van de onschendbaarheid - Bedrijfsterreinen en bedrijfsgebouwen zonder privé karakter - Beoordeling - Wijze

Het enkele feit dat op eenzelfde erf zowel bedrijfsgebouwen als een privéwoning zijn gelegen, impliceert niet dat gans dat erf en al die bedrijfsgebouwen zonder meer genieten van de onschendbaarheid van die privéwoning, zoals gewaarborgd in artikel 8 EVRM en artikel 15 Grondwet; zo kan de rechter oordelen dat deze onschendbaarheid niet geldt voor de bedrijfsterreinen en de bedrijfsgebouwen die geen privé karakter hebben of waar geen vertrouwelijke briefwisseling wordt bewaard en die ruimtelijk te onderscheiden zijn van de privéwoning met haar aanhorigheden en de rechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van alle dienstige gegevens, zoals de ruimtelijke inrichting van het erf, de erop geplaatste afsluitingen en omheiningen, de in de bedrijfsgebouwen uitgeoefende bedrijvigheid en de publieke toegankelijkheid van die gebouwen, zoals deze laatste onder meer kan blijken uit de aard van die bedrijvigheid.

- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

17 mei 2022

P.22.0101.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Diefstal - Wegneming van andermans zaak - Geldsom op rekening waarvan beklaagde titularis is - Werkelijke eigenaar - Beoordeling - Wijze

Het feit dat de zaak waarvan de wegneming aan een beklaagde wordt verweten bestaat uit een geldsom geplaatst op een rekening waarvan die beklaagde de titularis is, belet niet dat die geldsom aan een ander kan toebehoren en dat de beklaagde ze bedrieglijk kan wegnemen; dat de beklaagde op grond van zijn vermelde hoedanigheid aanspraak maakt op het feitelijk bezit van die geldsom, doet daaraan geen afbreuk (1); het staat aan de strafrechter om onaantastbaar te oordelen aan wie de weggenomen zaak op het moment van de wegneming in werkelijkheid toebehoorde en of de wegneming van de zaak bedrieglijk was en de strafrechter is daarbij niet gebonden door enige burgerrechtelijke bepaling. (1) A. DE NAUW, Inleiding tot het bijzonder strafrecht, Kluwer, 2002, nr. 326.

- Art. 461 Strafwetboek

17 mei 2022

P.22.0188.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Verzoek tot heropening der debatten - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Verwerping - Gevolg

De rechter oordeelt in strafzaken in beginsel onaantastbaar over een door een partij ingediend verzoek tot heropening van het debat (1); de loutere omstandigheid dat het onderzoeksgerecht bij de beoordeling van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel een na het sluiten van het debat neergelegd verzoekschrift tot heropening van het debat verwerpt, houdt dan ook geen miskenning in van het recht van verdediging, noch van de verplichting van dat onderzoeksgerecht om de beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel met redenen te omkleden. (1) Zie Cass. 13 april 2005, AR P.05.0263.F, AC 2005, nr. 221.

17 mei 2022

P.22.0623.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.15](#)

AC nr. ...

- *Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Regeling der rechtspleging - Bezwaren - Begrip*

Onder bezwaren die de verwijzing van een inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht verantwoorden, worden de gegevens verstaan die, nadat ze op het einde van het gerechtelijk onderzoek zijn verzameld en getoetst, voldoende ernstig blijken dat een veroordeling door het vonnisgerecht waarschijnlijk lijkt; het bestaan van bezwaren die een dergelijke verwijzing verantwoorden, wordt door het onderzoeksgerecht onaantastbaar in feite beoordeeld (1). (1) Cass. 26 april 2017, AR P.17.0051.F, AC 2017, nr. 289; Cass. 16 september 1987, AR 6141, AC 1987-88, nr. 35.

- Artt. 127, 128, 229 en 230 Wetboek van Strafvordering

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

- *Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Criteria - Impact op de sociale reclassering van de beklaagde - Aannemelijk maken van de impact door de beklaagde - Draagwijdte - Gevolg*

Een beklaagde heeft, ook al voldoet hij aan de wettelijke voorwaarden voor de maatregel van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling, geen recht op die maatregel en het staat aan de rechter te oordelen of in het licht van de doelstellingen van de straftoemeting het toekennen van die maatregel wenselijk is; bij die beoordeling kan de rechter de aard en de ernst van de feiten betrekken, alsook het gegeven dat niet blijkt dat een veroordeling de sociale reclassering van de beklaagde zal belemmeren en door bij die beoordeling tevens het gegeven te betrekken dat een beklaagde de impact van een veroordeling op zijn sociale reclassering aannemelijk moet maken, legt de rechter deze beklaagde geen onmogelijke bewijslast op.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0300.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.4](#)

AC nr. ...

- *Aanstelling - Gerechtelijk sekwester - Begrip - Bevoegdheid van de rechter*

De aanstelling van een sekwester is een bewarende en voorlopige maatregel; de rechter oordeelt in feite of het opportuun of wenselijk is om een sekwester aan te stellen in de gevallen waarin dit wettelijk mogelijk is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1961 Oud Burgerlijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3](#)

AC nr. ...

- Deskundigenonderzoek - Bewijsvoering - Onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige - Door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige die een onderzoek doet naar de waarachtigheid van de verklaring van een slachtoffer - Zelfde gerechtsdeskundige die de geestestoestand van de beklaagde onderzoekt - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Het eerlijke karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twifelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige wiens bevindingen van belang zijn voor de beoordeling van de schuld of onschuld van de beklaagde, maar deze vrees voor een partijdige bewijsgaring moet objectief gerechtvaardigd zijn, waarbij niet vereist is dat het bewijs wordt geleverd dat de gerechtsdeskundige effectief partijdig heeft gehandeld, maar de rechter wel moet vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval is geweest; uit het gegeven dat een door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige na een onderzoek naar de waarachtigheid van een verklaring afgelegd door een zich manifesterend slachtoffer, ook de geestestoestand van een verdachte onderzoekt, volgt niet noodzakelijk dat die deskundige partijdig is bij de uitvoering van de hem door de onderzoeksrechter toevertrouwde opdrachten en de vonnisrechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de feiten die hij vaststelt (1). (1) Cass. 21 december 2021, AR P.21.0055.N, AC 2021, nr. 816.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0380.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.3](#)

AC nr. ...

- Gerechtelijk onderzoek - Vordering tot het opstarten van een gerechtelijk onderzoek - Saisine van de onderzoeksrechter - Omvang - Gepleegde of nog niet-gepleegde strafbare feiten - Beoordeling door de rechter - Draagwijdte - Gevolg

Het openbaar ministerie dat beschikt over ernstige aanwijzingen dat er strafbare feiten worden gepleegd in het kader van een nog steeds actieve vereniging of organisatie, kan het opstarten van een gerechtelijk onderzoek vorderen voor alle feiten die deel uitmaken van dezelfde activiteit, met inbegrip van de op het moment van de vordering nog te plegen feiten en die aanwijzingen kunnen volstaan als informatie over toekomstige feiten, die dusdanig concreet is dat zij het opstarten van een reactief onderzoek verantwoordt; de rechter oordeelt onaantastbaar voor welke feiten de procureur des Konings de onderzoeksrechter heeft gevorderd, rekening houdend met de bewoordingen van de vordering tot het opstarten van een gerechtelijk onderzoek, eventueel verduidelijkt door de erbij gevoegde stukken en de rechter kan aldus op grond van de voormelde aanwijzingen aannemen dat de vordering van de procureur des Konings zich uitstrekt tot toekomstige strafbare feiten die behoren tot dezelfde activiteit als reeds gepleegde strafbare feiten waarvoor voldoende aanwijzingen voorhanden zijn (1). (1) Cass. 26 maart 2013, AR P.13.0133.N, AC 2013, nr. 212; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2014, pp. 272-273, nr. 527.

- Art. 47 Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

ONBEKWAAMVERKLARING EN GERECHTELIJK RAADSMAN

- Schenking - Persoon aan wie een bewindvoerder over de goederen is toegewezen - Aard van de handeling

De schenkingen vallen onder de handelingen met betrekking tot de goederen van de beschermde persoon; hieruit volgt dat de vordering tot herroeping van een door de beschermde persoon gedane schenking wegens ondankbaarheid geen deel uitmaakt van de handelingen met betrekking tot zijn persoon maar van de handelingen met betrekking tot zijn goederen.

- Art. 492/1 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0321.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.6](#)

AC nr. ...

- Schenking - Persoon aan wie een bewindvoerder over de goederen is toegewezen - Vordering tot herroeping wegens ondankbaarheid - Aard van de handeling

De schenkingen vallen onder de handelingen met betrekking tot de goederen van de beschermde persoon; hieruit volgt dat de vordering tot herroeping van een door de beschermde persoon gedane schenking wegens ondankbaarheid geen deel uitmaakt van de handelingen met betrekking tot zijn persoon maar van de handelingen met betrekking tot zijn goederen.

- Art. 492/1 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0321.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.6](#)

AC nr. ...

- Schenking - Persoon aan wie een bewindvoerder over de goederen is toegewezen - Onbekwaam verklaarde persoon - Vordering tot herroeping wegens ondankbaarheid - Bewindvoerder over de goederen - Bevoegdheid

Wanneer de persoon die een schenking heeft gedaan onbekwaam wordt verklaard, kan de bewindvoerder over de goederen hem vertegenwoordigen bij het instellen van een vordering tot herroeping van die schenking wegens ondankbaarheid.

- Artt. 494, 497/2 en 499/7, § 4 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0321.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.6](#)

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

ALGEMEEN

Algemeen - Taalgebruik - Vervolging in het arrondissement Brussel - Aanvraag tot wijziging van de taal - Vorm - Aanvraag gedaan tijdens het eerste verhoor voor en door de politiediensten - Geldigheid

De wet onderwerpt de in artikel 16, § 2, Taalwet Gerechtszaken bedoelde aanvraag tot afwijking aan geen enkel vormvereiste en een dergelijke aanvraag kan door de verdachte of de in verdenking gestelde worden gedaan tijdens zijn eerste verhoor voor en door de politiediensten (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 16, § 2 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

22 maart 2023

P.23.0386.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.19](#)

AC nr. ...

Algemeen - Taalgebruik - Vervolging in het arrondissement Brussel - Aanvraag tot wijziging van de taal - Voorwaarde

In elke stand van de rechtspleging kan de in verdenking gestelde die vervolgd wordt in het arrondissement Brussel de wijziging van de taal vragen met toepassing van artikel 16, § 2, Taalwet Gerechtszaken en in dat geval zal de rechtspleging worden voortgezet in de andere taal, tenminste als de in verdenking gestelde die taal begrijpt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 16, § 2 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

22 maart 2023

P.23.0386.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.19](#)

AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Politionele informatie - Inlichting - Vereisten - Gevolgen

Politonele informatie die enkel in aanmerking wordt genomen als inlichting die toelaat het onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen, vormt als dusdanig geen bewijs van een misdrijf en is dan ook niet onderworpen aan de vereisten waaraan dergelijk bewijs moet voldoen en zodoende moet die informatie niet omstandig of gedetailleerd zijn, moet de herkomst van die informatie niet noodzakelijk worden verduidelijkt en kan de beklaagde, om die informatie uit het debat te doen weren, niet volstaan met de aanvoering dat ze onregelmatig is, maar moet hij dat aannemelijk maken.

17 mei 2022

P.22.0101.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6](#)

AC nr. ...

Allerlei - Politionele informatie - Inlichting - Wering - Onregelmatigheid - Aanvoering - Wijze

Politionele informatie die enkel in aanmerking wordt genomen als inlichting die toelaat het onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen, vormt als dusdanig geen bewijs van een misdrijf en is dan ook niet onderworpen aan de vereisten waaraan dergelijk bewijs moet voldoen en zodoende moet die informatie niet omstandig of gedetailleerd zijn, moet de herkomst van die informatie niet noodzakelijk worden verduidelijkt en kan de beklaagde, om die informatie uit het debat te doen weren, niet volstaan met de aanvoering dat ze onregelmatig is, maar moet hij dat aannemelijk maken.

17 mei 2022

P.22.0101.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6

AC nr. ...

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtelijk onderzoek - Allerlei - Politionele informatie - Inlichting - Aanvang van een gerechtelijk onderzoek - Gevolg

Het feit dat een vordering tot het opstarten van een gerechtelijk onderzoek onder meer steunt op politionele informatie, ontnemt die informatie niet het karakter van een inlichting en dit is niet anders wanneer de onderzoeksrechter in die informatie, samen met de andere gegevens die uit de vermelde vordering blijken, voldoende ernstige aanwijzingen van het plegen van het onderzochte misdrijf ziet om enkel op grond daarvan een huiszoeking te bevelen.

17 mei 2022

P.22.0101.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Wraking gericht tegen een onderzoeksrechter - Weigering om zich te onthouden - Beoordeling door de wrakingsrechter - Hoedanigheid van de verzoeker tot wraking - Verzoek tot inzage en kopie van het dossier gericht aan de onderzoeksrechter - Afwijzing door de onderzoeksrechter - Afwijzing gebaseerd op de overweging dat de verzoeker geen in verdenking gestelde, verdachte of persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld is - Afwezigheid van rechtsmiddel tegen de afwijzende beslissing - Invloed op de hoedanigheid van die verzoeker om een wrakingsvordering in te stellen - Draagwijdte - Gevolg

Hij die een wrakingsvordering instelt, moet hoedanigheid hebben en het staat aan de wrakingsrechter, zijnde de rechter die moet beslissen over de wrakingsvordering, te oordelen of de partij die de wrakingsvordering instelt daartoe de noodzakelijke hoedanigheid heeft; indien het wrakingsverzoek betrekking heeft op een onderzoeksrechter kan de wrakingsrechter uit het loutere feit dat die onderzoeksrechter in het kader van een verzoek tot inzage van het strafdossier en tot het verkrijgen van een afschrift ervan als bedoeld door de artikelen 21bis en 61ter Wetboek van Strafvordering heeft geoordeeld dat die verzoeker, tevens verzoeker tot wraking, geen in verdenking gestelde of geen persoon tegen wie de strafvordering is ingesteld in het gerechtelijk onderzoek of geen verdachte is en die verzoeker geen rechtsmiddel heeft aangewend tegen die afwijzende beslissing, niet afleiden dat die verzoeker geen hoedanigheid heeft om een wrakingsvordering in te stellen, aangezien de door de onderzoeksrechter gemaakte beoordeling beperkt is tot het tot hem gerichte verzoek tot inzage en kopie van het dossier.

- Art. 61ter Wetboek van Strafvordering

- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Bezwaren - Begrip

Onder bezwaren die de verwijzing van een inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht verantwoorden, worden de gegevens verstaan die, nadat ze op het einde van het gerechtelijk onderzoek zijn verzameld en getoetst, voldoende ernstig blijken dat een veroordeling door het vonnisgerecht waarschijnlijk lijkt; het bestaan van bezwaren die een dergelijke verwijzing verantwoorden, wordt door het onderzoeksgerecht onaantastbaar in feite beoordeeld (1). (1) Cass. 26 april 2017, AR P.17.0051.F, AC 2017, nr. 289; Cass. 16 september 1987, AR 6141, AC 1987-88, nr. 35.

- Artt. 127, 128, 229 en 230 Wetboek van Strafvordering

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Artikel 88bis, Wetboek van Strafvordering - Medewerking van de operator van een elektronisch communicatienetwerk, de verstrekker van een elektronische communicatiedienst of een politiedienst - Motivering - Beginsel van proportionaliteit en subsidiariteit - Draagwijdte - Gevolg

Op grond van artikel 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer de wet een artikel van titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet schendt en het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen zonder dat het de reden of de redenen daarvoor omstandig en genuanceerd moet onderbouwen; dit is het geval wanneer de redenen van het bestreden arrest de beslissing kunnen dragen dat het verschil in motiveringsplicht tussen de artikelen 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering het gelijkheidsbeginsel klaarblijkelijk niet miskent en het feit dat de wetgever nadien heeft geoordeeld dat de door de beide artikelen vereiste motiveringsplicht tekstueel diende te worden gelijkgeschakeld op grond van een onderlinge afweging van de privacygevoeligheid van de respectieve ermee beoogde maatregelen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) De feiten dateren van vóór de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie, BS 18 juli 2016.

- Artt. 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingslethoden - Observatie - Grensoverschrijdende observatie - Voortzetting van een in België aangevangen observatie in Nederland - Machtiging - Goedkeuring door de buitenlandse overheid - Tijdstip van de goedkeuring - Draagwijdte - Gevolg

Het feit dat een in België aangevangen observatie wordt voortgezet in Nederland en die voortzetting pas na de uitvoering ervan wordt goedgekeurd door de bevoegde Nederlandse autoriteit, heeft niet tot gevolg dat de Belgische rechter het resultaat van die observatie als onregelmatig bewijs moet weren; de buitenlandse overheid beslist daarenboven zelf over de impact van een grensoverschrijdende observatie op haar soevereiniteit en die autoriteit kan haar goedkeuring steeds onderwerpen aan alle verificaties die zij passend acht (1). (1) Cass. 15 december 2015, AR P.15.0982.N, AC 2015, nr. 717 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS.

- Art. 47sexies Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Artikel 88bis, Wetboek van Strafvordering - Medewerking van de operator van een elektronisch communicatienetwerk, de verstrekker van een elektronische communicatiedienst of een politiedienst - Motivering - Beginsel van proportionaliteit en subsidiariteit - Draagwijdte - Gevolg

Uit de bepalingen van artikel 46bis, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 88bis Wetboek van Strafvordering, volgt dat uit de motivering van de schriftelijke beslissing van de procureur des Konings of in voorkomend geval de onderzoeksrechter overeenkomstig artikel 46bis Wetboek van Strafvordering moet blijken dat die beslissing is genomen rekening houdend met de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit maar die bepalingen vereisen niet dat de procureur des Konings of de onderzoeksrechter het voldoen aan de voorwaarden van proportionaliteit en subsidiariteit concreet en aan de hand van de feitelijke elementen van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek motiveert zodat die motivering kan bestaan uit een opgave van of een verwijzing naar de feitelijke elementen van de zaak en de noden van het onderzoek (1). (1) Cass. 12 mei 2015, AR P. 13.1399.N, AC 2015, nr. 303; Cass. 17 december 2013, AR P.13.1438.N, AC 2013, nr. 691; Cass. 29 maart 2011, T. Strafr. 2011/6 met noot van J. KERKHOF en P. VAN LINTHOUT, "Artikel 46bis van het Wetboek van Strafvordering en de motiveringsplicht: de minimis non curat praetor?", 426-431.

- Artt. 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1141.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.3](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Uitstel van de zaak voor verdere instaatstelling - Geen akkoord over conclusietermijnen - Indienen van een conclusie ter griffie - Weren van conclusie - Toelaatbaarheid

Uit het enkele gegeven dat het onderzoeksgerecht uitstel verleent voor het verder in staat stellen van de zaak volgt niet dat er een akkoord is over het verlenen van conclusietermijnen; de wering van geschriften die zonder akkoord over conclusietermijnen ter griffie van het onderzoeksgerecht worden neergelegd, getuigt niet van een excessief formalisme en houdt geen miskenning in van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces; het staat een partij immers vrij om haar conclusies volgens de wettelijke bepalingen toepasselijk in strafzaken neer te leggen.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Vordering tot het opstarten van een gerechtelijk onderzoek - Saisine van de onderzoeksrechter - Omvang - Gepleegde of nog niet-gepleegde strafbare feiten - Beoordeling door de rechter - Draagwijdte - Gevolg

Het openbaar ministerie dat beschikt over ernstige aanwijzingen dat er strafbare feiten worden gepleegd in het kader van een nog steeds actieve vereniging of organisatie, kan het opstarten van een gerechtelijk onderzoek vorderen voor alle feiten die deel uitmaken van dezelfde activiteit, met inbegrip van de op het moment van de vordering nog te plegen feiten en die aanwijzingen kunnen volstaan als informatie over toekomstige feiten, die dusdanig concreet is dat zij het opstarten van een reactief onderzoek verantwoordt; de rechter oordeelt onaantastbaar voor welke feiten de procureur des Konings de onderzoeksrechter heeft gevorderd, rekening houdend met de bewoordingen van de vordering tot het opstarten van een gerechtelijk onderzoek, eventueel verduidelijkt door de erbij gevoegde stukken en de rechter kan aldus op grond van de voormelde aanwijzingen aannemen dat de vordering van de procureur des Konings zich uitstrekt tot toekomstige strafbare feiten die behoren tot dezelfde activiteit als reeds gepleegde strafbare feiten waarvoor voldoende aanwijzingen voorhanden zijn (1). (1) Cass. 26 maart 2013, AR P.13.0133.N, AC 2013, nr. 212; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2014, pp. 272-273, nr. 527.

- Art. 47 Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Wapengelijkheid - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Indiening van de vordering ter griffie en niet ter rechtszitting - Gevolg

De schriftelijke vordering van het openbaar ministerie tot regeling van de rechtspleging moet, anders dan in de regel een conclusie, niet op de rechtszitting worden neergelegd; dit houdt geen miskenning in van het recht op een eerlijk proces noch van de wapengelijkheid.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor door de onderzoeksrechter - Beëdigd tolk - Vermelding van de naam en hoedanigheid van de beëdigde tolk - Verzuim - Draagwijdte - Gevolg

De door artikel 47bis, § 6, 4), derde lid, Wetboek van Strafvordering voorgeschreven verplichting om in het proces-verbaal van verhoor melding te maken van de naam en hoedanigheid van de beëdigde tolk die zijn bijstand heeft verleend, is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid (1). (1) Cass. 25 september 2012, AR P.11.2087.N, AC 2012, nr. 485. Zie evenwel B. DE SMET, "Eed van tolken nieuwe stijl", RW 2017-2018, 2, die van oordeel is dat de eed voor niet-geregistreerde tolken, na de wetswijziging bij Wet van 19 april 2017 tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Gerechtelijk Wetboek en de wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register van beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken (BS 31 mei 2017), voorgeschreven blijft op straffe van nietigheid.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 47bis, § 6, 4), derde lid Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Indienen van een conclusie ter griffie - Geen indiening van de conclusie ter rechtszitting - Motiveringsplicht - Omvang

Behoudens in de gevallen van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 152 Wetboek van Strafvordering, moet in strafzaken de conclusie in de regel blijken uit een geschrift dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt voorgelegd, waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd; bijgevolg is het geschrift uitgaande van een partij of haar advocaat dat, ook al bevat het dergelijke middelen, niet tijdens het debat aan de rechter is voorgelegd maar aan de griffie is overgemaakt, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting is neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling heeft aangevoerd, in de regel geen schriftelijke conclusie waarmee de rechter rekening moet houden (1). (1) Cass. 28 juni 2022, AR P.22.0218.N, AC 2022, nr. 464; Cass. 29 december 2020, AR P.20.1289.N, AC 2020, nr. 795; Cass. 24 november 2020, AR P.20.1143.N, AC 2020, nr. 719; T. Strafr. 2021, 226. Cass. 2 juni 2020, AR P.20.0560.N, AC 2020, nr. 351; Cass. 10 april 2018, AR P.18.0061.N, AC 2018, nr. 221; Zie alg. I. COUWENBERG en F. VAN VOLSEM, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 115p.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

OPSPORINGSONDERZOEK

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Artikel 88bis, Wetboek van Strafvordering - Medewerking van de operator van een elektronisch communicatienetwerk, de verstrekker van een elektronische communicatiedienst of een politiedienst - Motivering - Beginsel van proportionaliteit en subsidiariteit - Draagwijdte - Gevolg

Uit de bepalingen van artikel 46bis, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 88bis Wetboek van Strafvordering, volgt dat uit de motivering van de schriftelijke beslissing van de procureur des Konings of in voorkomend geval de onderzoeksrechter overeenkomstig artikel 46bis Wetboek van Strafvordering moet blijken dat die beslissing is genomen rekening houdend met de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit maar die bepalingen vereisen niet dat de procureur des Konings of de onderzoeksrechter het voldoen aan de voorwaarden van proportionaliteit en subsidiariteit concreet en aan de hand van de feitelijke elementen van het opsporings- of gerechtelijk onderzoek motiveert zodat die motivering kan bestaan uit een opgave van of een verwijzing naar de feitelijke elementen van de zaak en de noden van het onderzoek (1). (1) Cass. 12 mei 2015, AR P. 13.1399.N, AC 2015, nr. 303; Cass. 17 december 2013, AR P.13.1438.N, AC 2013, nr. 691; Cass. 29 maart 2011, T. Strafr. 2011/6 met noot van J. KERKHOF en P. VAN LINTHOUT, "Artikel 46bis van het Wetboek van Strafvordering en de motiveringsplicht: de minimis non curat praetor?", 426-431.

- Artt. 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1141.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.3](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Artikel 46bis, Wetboek van Strafvordering - Medewerking van de operator van een elektronisch communicatienetwerk, de verstrekker van een elektronische communicatiedienst of een politiedienst - Motivering - Beginsel van proportionaliteit en subsidiariteit - Draagwijdte - Gevolg

Op grond van artikel 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer de wet een artikel van titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet schendt en het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen zonder dat het de reden of de redenen daarvoor omstandig en genuanceerd moet onderbouwen; dit is het geval wanneer de redenen van het bestreden arrest de beslissing kunnen dragen dat het verschil in motiveringsplicht tussen de artikelen 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering het gelijkheidsbeginsel klaarblijkelijk niet miskent en het feit dat de wetgever nadien heeft geoordeeld dat de door de beide artikelen vereiste motiveringsplicht tekstueel diende te worden gelijkgeschakeld op grond van een onderlinge afweging van de privacygevoeligheid van de respectieve ermee beoogde maatregelen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) De feiten dateren van vóór de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie, BS 18 juli 2016.

- Artt. 46bis en 88bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 26, § 2, 2°, tweede lid, en § 4, tweede lid, 2° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

14 december 2021

P.21.1141.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.3](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Algemeen - Proactieve recherche - Begrip - Voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegde openbaar ministerie - Doel van de toestemming - Redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde strafbare feiten - Opsporingen die invloed hebben op het privéleven van de betrokkene - Beoordeling door vonnisrechter - Controle door het Hof

Artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het opsporingsonderzoek zich uitstrekt over de proactieve recherche, waaronder wordt verstaan, met het doel te komen tot het vervolgen van daders van misdrijven, het opsporen, het verzamelen, registreren en verwerken van gegevens en inlichtingen op grond van een redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten; proactieve recherche vereist de voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegde openbaar ministerie teneinde de autonomie van de speurder onder het toezicht en de leiding van het openbaar ministerie te stellen zodra, op grond van een redelijk vermoeden van reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, relevante gegevens dienen ingezameld en verwerkt te worden, die tot het privéleven van de betrokkene behoren en die wegens hun vaagheid geen grond tot een onmiddellijk repressief optreden opleveren (1); het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of bepaalde politionele vaststellingen volstaan om het redelijke vermoeden van strafbare feiten zoals bepaald in artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering op te leveren en of naar aanleiding van die vaststellingen verrichte opsporingshandelingen een zodanige impact op het privéleven van personen hebben dat zij eveneens onder de toepassing van die bepaling vallen; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (2). (1) Cass. 18 november 2015, AR P.15.1450.F, AC 2015, nr. 688; Cass. 19 mei 2015 AR P.15.0023.N, AC 2015, nr. 324; Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER. Zie G. SCHERRENS, "BOM, een nuttig instrument in de bestrijding van de zware criminaliteit?" in Recente ontwikkelingen in het strafrecht, Larcier, 2008, 139-168; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 972-988; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 415-420. (2) Cass. 26 maart 2013, AR P.13.0133.N, AC 2013, nr. 212, T. Strafr. 2013, 246; Cass. 2 oktober 2007, AR P.07.0685.N, AC 2007, nr. 446; Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 416.

- Art. 15 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

- Art. 28bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.1354.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.3](#)

AC nr. ...

***Opsporingsonderzoek - Algemeen - Leiding en gezag van de procureur des Konings -
Aanwijzingen van een misdrijf - Autonome opsporingen door de politie -
Kennisgeving van de opsporingen aan de procureur des Konings - Voorwaarden***

De in artikel 28bis, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering vastgelegde regel dat het opsporingsonderzoek wordt gevoerd onder de leiding en het gezag van de bevoegde procureur des Konings belet niet dat overeenkomstig de artikelen 28bis, § 1, tweede lid, en 28ter, § 3, Wetboek van Strafvordering en artikel 15 Wet Politieambt, de politiediensten die bij het vervullen van hun opdrachten stoten op aanwijzingen van het plegen van een misdrijf, in het kader van hun algemene opdracht van gerechtelijke politie autonoom kunnen optreden teneinde dit misdrijf op te sporen, de bewijzen ervan te verzamelen, de daders ervan te vatten, aan te houden en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheid, op de wijze en in de vormen bepaald door de wet, op voorwaarde dat zij de procureur des Konings over de gevoerde opsporingen op de hoogte brengen binnen de termijn en op de wijze die deze bij richtlijn vaststelt (1). (1) Cass. 17 maart 2010, AR P.10.0010.F, AC 2010, nr. 192, RDPC 2010, 953, T. Strafr. 2010, 332 noot F. SCHUERMANS.

- Art. 15 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt
- Art. 28bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.1354.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.3](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Vermoeden van onschuld - Rechtshulpverzoek waarin wordt aangegeven dat de verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan het misdrijf waarvoor hij wordt vervolgd - Effect van deze bewoordingen op de toelaatbaarheid van het bewijs bekomen bij uitvoering van het rechtshulpverzoek en het daaropvolgend bewijs - Ontvankelijkheid van de strafvordering - Beoordeling

De enkele omstandigheid dat het openbaar ministerie in een rechtshulpverzoek bewoordingen gebruikt waarmee de te onderzoeken feiten reeds als zeker en vaststaand worden voorgesteld en zodoende het vermoeden van onschuld van een verdachte wordt miskend, heeft niet tot gevolg dat de vonnisrechter noodzakelijk moet vaststellen dat het recht van de verdachte op een eerlijk proces daardoor op onherstelbare wijze in het gedrang is gebracht; het staat aan de vonnisrechter onaantastbaar te oordelen of een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd nog mogelijk is, waarbij hij rekening kan houden met onder meer de doorslaggevende impact van de gedraging van het openbaar ministerie op de kwaliteit van de bewijsgaring in de loop van het gehele onderzoek, de betrouwbaarheid van de uit het rechtshulpverzoek verkregen resultaten en de mogelijkheden die de verdachte nog heeft om tegenover een onpartijdige rechter effectieve tegenspraak te voeren tegen de lastens hem ingebrachte betichtingen, met inbegrip van de resultaten van het rechtshulpverzoek; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.16.1065.N, AC 2020, nr. 482.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0879.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.9](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Onschendbaarheid van de woning - Huiszoeking - Eenzelfde erf met bedrijfsgebouwen en privéwoning - Draagwijdte van de onschendbaarheid - Bedrijfsterreinen en bedrijfsgebouwen zonder privé karakter - Beoordeling - Wijze

Het enkele feit dat op eenzelfde erf zowel bedrijfsgebouwen als een privéwoning zijn gelegen, impliceert niet dat gans dat erf en al die bedrijfsgebouwen zonder meer genieten van de onschendbaarheid van die privéwoning, zoals gewaarborgd in artikel 8 EVRM en artikel 15 Grondwet; zo kan de rechter oordelen dat deze onschendbaarheid niet geldt voor de bedrijfsterreinen en de bedrijfsgebouwen die geen privékarakter hebben of waar geen vertrouwelijke briefwisseling wordt bewaard en die ruimtelijk te onderscheiden zijn van de privéwoning met haar aanhorigheden en de rechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van alle dienstige gegevens, zoals de ruimtelijke inrichting van het erf, de erop geplaatste afsluitingen en omheiningen, de in de bedrijfsgebouwen uitgeoefende bedrijvigheid en de publieke toegankelijkheid van die gebouwen, zoals deze laatste onder meer kan blijken uit de aard van die bedrijvigheid.

- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

17 mei 2022

P.22.0101.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Raadkamer - Beschikking van de raadkamer - Oordeel dat de zaak in staat is - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Verzoek tot aanvullend onderzoek opnieuw geformuleerd voor het hof van beroep en afgewezen - Eindarrest ten gronde - Cassatie ingesteld tegen de beschikking van de raadkamer - Belang

Het cassatiemiddel dat opkomt tegen de beschikking van de raadkamer die oordeelt dat de zaak in staat is en ze verwijst naar de correctionele rechtbank, vertoont geen belang meer na een beslissing van het vonnisgerecht alwaar het verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen ook werd geformuleerd en door het vonnisgerecht werd beoordeeld.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering
- Art. 127 Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij een verzoek tot aanvullend onderzoek wordt afgewezen - Verzoek tot aanvullend onderzoek opnieuw geformuleerd voor het hof van beroep en afgewezen - Eindarrest ten gronde - Cassatie ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Belang

Het cassatiemiddel dat opkomt op tegen een beslissing van het onderzoeksgerecht die een verzoek om aanvullend onderzoek afwijst vertoont geen belang meer na een beslissing van het vonnisgerecht waar datzelfde verzoek werd geformuleerd en door het vonnisgerecht werd beoordeeld en de loutere mogelijkheid dat bij een andersluidende beslissing van het onderzoeksgerecht de onderzoeksrechter het verzoek om bijkomend onderzoek had kunnen inwilligen, laat niet toe anders te oordelen (1). (1) Cass. 26 mei 2015, AR P.13.0864.N, AC 2015, nr. 339.

- Art. 61quinquies Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Europees aanhoudingsbevel gericht aan België - Wet Europees Aanhoudingsbevel - EAB met het oog op strafuitvoering - Tenuitvoerlegging door het onderzoeksgerecht - Voorwaarden - Afschrift van de veroordelende rechterlijke beslissingen waarop het EAB is gesteund - Draagwijdte - Gevolg

Uit de artikelen 2, § 4, 3°, 5° en 6°, en 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging volgt niet dat het onderzoeksgerecht slechts de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafuitvoering kan bevelen indien dit gerecht en de persoon om wiens overlevering wordt gevraagd de beschikking hebben over een afschrift van de veroordelende rechterlijke beslissingen op grond waarvan het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd; het volstaat dat het uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel, desgevallend aangevuld met door de uitvaardigende staat bijkomend verstrekte informatie, de gegevens bevat die het onderzoeksgerecht moeten toelaten zich uit te spreken over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel.

- Art. 4, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2, § 4, 3°, 5° en 6° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

7 januari 2025

P.24.1783.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.19](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Eerste toezicht - Onderzoek van de wettigheid van het aanhoudingsbevel - Geen opgave van de identiteit van de in verdenking gestelde - Verbetering

Geen enkele wettelijke bepaling voorziet in de vrijlating van de verdachte wanneer zijn identiteit onjuist, onvolledig (1) of helemaal niet in het aanhoudingsbevel werd vermeld; het onderzoeksgerecht dat bij het eerste toezicht op de voorlopige hechtenis de wettigheid van het aanhoudingsbevel moet onderzoeken, moet met name in geval van betwisting nagaan of de identiteit van de verdachte correct werd vermeld en kan, naar aanleiding hiervan, de foutieve of onvolledige identiteitsgegevens verbeteren (2). (1) Zie Cass. 27 mei 2020, AR P.20.0522.F, AC 2020, nr. 327; Cass. 4 maart 2014, AR P.14.0335.N, AC 2014, nr. 175 [§ 3 en § 4]. (2) Zie concl. OM "in substantie".

- Art. 16 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 maart 2023

P.23.0425.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.18](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet in afwezigheid van de in verdenking gestelde en van zijn advocaat - Geen vermelding van het al dan niet naleven van de wettelijke verplichting om de raadsman van de in verdenking gestelde op de hoogte te brengen of van de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden - Invloed

Het verzuim van de griffier om het bericht te verzenden naar de raadsman van de inverdenkinggestelde, krachtens artikel 30, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, kan enkel tot nietigheid van de rechtspleging leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend; bij afwezigheid van enige vermelding in het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling over de vraag of de wettelijke verplichting om de raadsman van de eiser op de hoogte te brengen van de rechtsdagbepaling al dan niet is nageleefd of over de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden, is het Hof niet in staat na te gaan of de appelrechters wettig uitspraak hebben gedaan in afwezigheid van de inverdenkinggestelde (1). (1) Het OM heeft erop gewezen dat de beroepen beschikking waarop het Hof vermag acht te slaan, geen advocaat vermeldt en verduidelijkt dat "de inverdenkinggestelde zichzelf verdedigt". Het heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat niet preciseert naar welke advocaat de griffie een bericht van rechtsdagbepaling had moeten verzenden en uit welk stuk de identiteit van die advocaat zou blijken, niet ontvankelijk was wegens onnauwkeurigheid en dat het cassatieberoep bijgevolg moest worden verworpen. Men kan erop wijzen dat de laattijdige toezending, of zelfs het verzuim van toezending van het vereiste bericht, enkel tot nietigheid van de rechtspleging kan leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend. Er kan geen sprake zijn van miskenning van het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde wanneer zijn raadsman en hijzelf op de rechtszitting zijn verschenen en hen de mogelijkheid werd geboden te vragen dat de zaak zou worden uitgesteld binnen de bij artikel 30, § 3, tweede lid, bepaalde termijn van vijftien dagen (Cass. 16 maart 2011, AR P.11.0441.F, AC 2011, nr. 204) of nog "wanneer hem de bijstand van een raadsman werd ontzegd nu deze niet van de terechtzitting op de hoogte werd gebracht, maar de verdachte door de appelrechters in zijn verweermiddelen is gehoord en niet blijkt dat hij heeft aangevoerd dat zijn recht van verdediging is miskend" (Cass. 2 april 1996, AR P.96.0398.N, AC 1996, nr. 110).

- Artt. 23, 2°, en 30, § 2, vijfde lid, en § 3, derde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 maart 2023

P.23.0437.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.19](#)

AC nr. ...

- Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoezicht - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Begrip

Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving; het in die wet bepaalde rechterlijk toezicht betreft de actieve titel, namelijk de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel, die in de plaats is gesteld van de eerdere titel, en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Inzage van het dossier - Niet verschijning van de inverdenkinggestelde en zijn advocaat voor de kamer van inbeschuldigingstelling - Geen onmogelijkheid om te verschijnen -

Handhaving van de voorlopige hechtenis - Draagwijdte - Gevolg

Een aangehouden in verdenking gestelde en zijn advocaat die, zonder daartoe in de onmogelijkheid te zijn, niet verschijnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling die te oordelen heeft over de handhaving van de voorlopige hechtenis, kunnen zich niet erop beroepen dat zij niet in de gelegenheid zijn geweest te controleren of er nieuwe stukken aan het dossier zijn toegevoegd; de in verdenking gestelde of zijn raadsman kan immers zelf het recht van verdediging vrijwaren door ter rechtszitting te vragen die controle te mogen doen of zo nodig daartoe een uitstel te verkrijgen: in die omstandigheden kan de kamer van inbeschuldigingstelling wettig de handhaving van de voorlopige hechtenis bevelen in afwezigheid van de beklaagde, zonder dat zij diende uit te weiden over de mogelijkheid tot inzage van het dossier door de beklaagde of zijn advocaat (1). (1) Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1171-1172.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 juni 2022

P.22.0786.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.23](#)

AC nr. ...

- Regeling der rechtspleging - Bezwaren - Begrip

Onder bezwaren die de verwijzing van een in verdenking gestelde naar het vonnisgerecht verantwoorden, worden de gegevens verstaan die, nadat ze op het einde van het gerechtelijk onderzoek zijn verzameld en getoetst, voldoende ernstig blijken dat een veroordeling door het vonnisgerecht waarschijnlijk lijkt; het bestaan van bezwaren die een dergelijke verwijzing verantwoorden, wordt door het onderzoeksgerecht onaantastbaar in feite beoordeeld (1). (1) Cass. 26 april 2017, AR P.17.0051.F, AC 2017, nr. 289; Cass. 16 september 1987, AR 6141, AC 1987-88, nr. 35.

- Artt. 127, 128, 229 en 230 Wetboek van Strafvordering

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

- Regeling der rechtspleging - Wapengelijkheid - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Indiening van de vordering ter griffie en niet ter rechtszitting - Gevolg

De schriftelijke vordering van het openbaar ministerie tot regeling van de rechtspleging moet, anders dan in de regel een conclusie, niet op de rechtszitting worden neergelegd; dit houdt geen miskenning in van het recht op een eerlijk proces noch van de wapengelijkheid.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

- Regeling van de rechtspleging - Indienen van een conclusie ter griffie - Geen indiening van de conclusie ter rechtszitting - Motiveringsplicht - Omvang

Behoudens in de gevallen van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 152 Wetboek van Strafvordering, moet in strafzaken de conclusie in de regel blijken uit een geschrift dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt voorgelegd, waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd; bijgevolg is het geschrift uitgaande van een partij of haar advocaat dat, ook al bevat het dergelijke middelen, niet tijdens het debat aan de rechter is voorgelegd maar aan de griffie is overgemaakt, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting is neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling heeft aangevoerd, in de regel geen schriftelijke conclusie waarmee de rechter rekening moet houden (1). (1) Cass. 28 juni 2022, AR P.22.0218.N, AC 2022, nr. 464; Cass. 29 december 2020, AR P.20.1289.N, AC 2020, nr. 795; Cass. 24 november 2020, AR P.20.1143.N, AC 2020, nr. 719; T. Strafr. 2021, 226. Cass. 2 juni 2020, AR P.20.0560.N, AC 2020, nr. 351; Cass. 10 april 2018, AR P.18.0061.N, AC 2018, nr. 221; Zie alg. I. COUWENBERG en F. VAN VOLSEM, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 115p.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

- Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoezicht - Voorwerp

Aangezien krachtens artikel 5.4 EVRM de sanctie van de onrechtmatigheid bestaat in een vrijlating die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling slaat op het beroep van de vreemdeling die op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen, nog steeds wordt vastgehouden; zo valt de door het EVRM vereiste korte termijn samen met het tijdvak van de vrijheidsberoving: wat artikel 5.4 verbiedt is de onmogelijkheid voor de vreemdeling om, terwijl hij administratief wordt vastgehouden, de titels krachtens welke hij wordt vastgehouden te laten toetsen (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

- Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoezicht - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel - Invloed

Artikel 5.4 EVRM wordt geschonden wanneer tegen een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen, zonder dat het rechterlijk toezicht met een eindbeslissing kon worden afgesloten omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel heeft vervangen (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

- Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoezicht - Artikel 9.3 Onthaalrichtlijn - Draagwijdte

Het noodzakelijk verband tussen het vereiste toezicht "op korte termijn" op de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de te toetsen vrijheidsberoving blijkt met name uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn; krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling door een rechter met spoed wordt getoetst, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of moeten ze de vreemdeling het recht toekennen om met hetzelfde doel een procedure in te leiden en artikel 9.3 voegt hieraan toe dat de vreemdeling onmiddellijk wordt vrijgelaten indien die toetsing, die op korte termijn moet plaatsvinden, leidt tot een vaststelling van onrechtmatigheid van de vasthouding (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 9, § 3 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Collegiale beslissing waarvoor geen eenstemmigheid is vereist - Geen handtekening van een van de rechters - (Geen) invloed op de geldigheid van de beslissing

Wanneer het bestaan van de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststaat en die beslissing niet met eenparigheid van stemmen gewezen dient te worden, kan het ontbreken van de handtekening van een lid van het hof van beroep niet leiden tot de nietigheid van het arrest (1). (1) Zie Cass. 13 september 1994, AR P.92.6877.N, AC 1994, nr. 374 (regeling van de rechtspleging); Cass. 17 augustus 1992, AR 6883, AC 1991-92, nr. 581; Cass. 4 oktober 1976, AC 1977, p. 138 (vonnis van de correctionele rechtbank in hoger beroep); zie M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, 4de uitg., Brussel, 2012, p. 813, nr. 37. Wanneer, daarentegen, "een vonnis, dat gewezen is door een collegiale kamer van de rechtbank van eerste aanleg, enkel is ondertekend door de voorzitter en de griffier, zonder dat de onmogelijkheid waarin twee van de rechters zouden hebben verkeerd om het vonnis te ondertekenen verantwoord is overeenkomstig artikel 785 van het Gerechtelijk Wetboek, heeft het ontbreken van de handtekening van die twee rechters de nietigheid van dat vonnis tot gevolg" (Cass. 5 februari 2010, AR C.09.0377.F, AC 2010, nr. 85, met concl. OM op datum in Pas.; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. II, p. 1524 en noot 1217).

- Artt. 782, eerste lid, en 785 Gerechtelijk Wetboek
- Artt. 195bis en 211 Wetboek van Strafvordering

25 januari 2023

P.23.0086.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.11](#)AC nr. ...
111/ 220

- Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel - Invloed - (Geen) hoger beroep zonder bestaansreden

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat het beroep tegen de beslissing tot vrijheidsberoving geen bestaansreden meer heeft, omdat er een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd, ontzegt ze de verzoeker het recht om op korte termijn de wettigheid te laten toetsen van de titels waarop zijn vasthouding is gegrond, terwijl die vasthouding voortduurt.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

- Toezicht op de voorlopige hechtenis - Handhaving - Motivering - Eerbiediging van het vermoeden van onschuld - Draagwijdte

Wanneer het arrest, met overname van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, erop wijst "dat, wegens de onbeschaamdheid en de vastberadenheid waarmee de in verdenking gestelde heeft gehandeld, het manifeste geweld zoals blijkt uit het aantal slagen die op uiterst kwetsbare plekken van het lichaam van het slachtoffer werden toegebracht, de futiliteit van de aangevoerde voorwendsels en de hieruit voortvloeiende fatale gevolgen, de feiten waarvan hij ernstig wordt verdacht deze te hebben gepleegd, van een gedrag en een ingesteldheid getuigen die gekenmerkt worden door een diepe minachting voor de fysieke en psychische integriteit van anderen en de openbare veiligheid ernstig in gevaar hebben gebracht", miskennen de appelrechters het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, aangezien die vermeldingen niet enkel een vermoeden of ernstige aanwijzingen van schuld beschrijven maar stellen dat de in verdenking gestelde schuldig is wegens de aard of de ernst van de gepleegde daden.

- Art. 22, zesde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 maart 2023

P.23.0377.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.17](#)

AC nr. ...

- Vreemdelingen - Verlenging opsluiting - Beslissing - Verzoekschrift - Termijn - Naleving - Controle

Noch uit artikel 5.4 EVRM en artikel 74 eerste en tweede lid Vreemdelingenwet noch uit enige andere bepaling kan worden afgeleid dat het onderzoeksgerecht de naleving van de in artikel 74, eerste lid, Vreemdelingenwet bedoelde termijn slechts kan vaststellen wanneer de beslissing tot verlenging van de opsluiting zelf vermeldt op welke datum ze werd genomen.

- Art. 74, eerste en tweede lid Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 augustus 2022

P.22.1024.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220816.VAK.2](#)

AC nr. ...

- Regeling der rechtspleging - Uitstel van de zaak voor verdere instaatstelling - Geen akkoord over conclusietermijnen - Indienen van een conclusie ter griffie -

Weren van conclusie - Toelaatbaarheid

Uit het enkele gegeven dat het onderzoeksgerecht uitstel verleent voor het verder in staat stellen van de zaak volgt niet dat er een akkoord is over het verlenen van conclusietermijnen; de wering van geschriften die zonder akkoord over conclusietermijnen ter griffie van het onderzoeksgerecht worden neergelegd, getuigt niet van een excessief formalisme en houdt geen miskenning in van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces; het staat een partij immers vrij om haar conclusies volgens de wettelijke bepalingen toepasselijk in strafzaken neer te leggen.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5

AC nr. ...

ONDERZOEKSRECHTER

- Wraking gericht tegen een onderzoeksrechter - Weigering om zich te onthouden - Beoordeling door de wrakingsrechter - Hoedanigheid van de verzoeker tot wraking - Verzoek tot inzage en kopie van het dossier gericht aan de onderzoeksrechter - Afwijzing door de onderzoeksrechter - Afwijzing gebaseerd op de overweging dat de verzoeker geen in verdenking gestelde, verdachte of persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld is - Afwezigheid van rechtsmiddel tegen de afwijzende beslissing - Invloed op de hoedanigheid van die verzoeker om een wrakingsvordering in te stellen - Draagwijdte - Gevolg

Hij die een wrakingsvordering instelt, moet hoedanigheid hebben en het staat aan de wrakingsrechter, zijnde de rechter die moet beslissen over de wrakingsvordering, te oordelen of de partij die de wrakingsvordering instelt daartoe de noodzakelijke hoedanigheid heeft; indien het wrakingsverzoek betrekking heeft op een onderzoeksrechter kan de wrakingsrechter uit het loutere feit dat die onderzoeksrechter in het kader van een verzoek tot inzage van het strafdossier en tot het verkrijgen van een afschrift ervan als bedoeld door de artikelen 21bis en 61ter Wetboek van Strafvordering heeft geoordeeld dat die verzoeker, tevens verzoeker tot wraking, geen in verdenking gestelde of geen persoon tegen wie de strafvordering is ingesteld in het gerechtelijk onderzoek of geen verdachte is en die verzoeker geen rechtsmiddel heeft aangewend tegen die afwijzende beslissing, niet afleiden dat die verzoeker geen hoedanigheid heeft om een wrakingsvordering in te stellen, aangezien de door de onderzoeksrechter gemaakte beoordeling beperkt is tot het tot hem gerichte verzoek tot inzage en kopie van het dossier.

- Art. 61ter Wetboek van Strafvordering
- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

7 januari 2025

P.24.1658.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.5

AC nr. ...

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL)

- Hoger beroep - Tegenstrijdige belangen - Begrip

Procespartijen hebben tegenstrijdige belangen in de zin van artikel 1053, eerste en derde lid, Gerechtelijk Wetboek wanneer zij voor de eerste rechter tegenovergestelde standpunten hebben ingenomen, conclusie tegen elkaar hebben genomen, al dan niet wederkerig vorderingen tegen elkaar hebben ingesteld of ten aanzien van elkaar zijn veroordeeld.

3 januari 2025

C.23.0199.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.1

AC nr. ...

ONVERDEELDHEID

- Verdeling - Vrijwillige onverdeeldheid als hoofdzaak

De regel die bepaalt dat niemand kan worden genoodzaakt in onverdeeldheid te blijven en dat de verdeling te allen tijde kan worden gevorderd, niettegenstaande enige hiermee strijdige verbodsbepaling of overeenkomst, is niet van toepassing op de vrijwillige onverdeeldheid als hoofdzaak (1). (1) Zie concl. OM . in Pas. 2023, nr. 39.

- Art. 815, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.20.0353.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.5](#)

AC nr. ...

- Vrijwillige onverdeeldheid als hoofdzaak - Verdwijning van het gezamenlijk project dat de oorzaak ervan vormde - Gevolg

Uit de vaststelling van de ernstige en blijvende onenigheid tussen de partijen en de verdwijning van hun gezamenlijk project dat de oorzaak van hun vrijwillige onverdeeldheid vormde, kan niet wettig worden afgeleid dat laatstgenoemde een gewone onverdeeldheid is geworden waarvan de verdeling kan worden gevorderd (1). (1) Zie concl. OM . in Pas. 2023, nr. 39.

- Artt. 815, eerste lid, 1108 en 1131 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.20.0353.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.5](#)

AC nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE

- Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Wapengelijkheid - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Indiening van de vordering ter griffie en niet ter rechtszitting - Gevolg

De schriftelijke vordering van het openbaar ministerie tot regeling van de rechtspleging moet, anders dan in de regel een conclusie, niet op de rechtszitting worden neergelegd; dit houdt geen miskenning in van het recht op een eerlijk proces noch van de wapengelijkheid.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5

AC nr. ...

OPENBARE SCHENNIS VAN DE GOEDE ZEDEN

- Exhibitionisme - Materieel bestanddeel - Moreel bestanddeel

Het misdrijf van exhibitionisme vereist dat de dader op een openbare plaats of op een plaats die zichtbaar is voor het publiek de eigen onblote geslachtsdelen toont of een seksuele daad stelt terwijl hij weet dat derden dit ongewild zullen waarnemen of kunnen waarnemen.

- Art. 417/53 Strafwetboek

16 augustus 2022

P.22.1094.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220816.VAK.6

AC nr. ...

OPLICHTING

- Bestuurder van een vennootschap die een oplichting pleegt ten nadele van een medecontractant - Faillissement van de vennootschap - Optreden van de curator namens de boedel - Uitoefening van de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers - Collectieve schade - Vordering van een schuldeiser voor vergoeding van een persoonlijke schade - Mogelijkheid tijdens de afhandeling van het faillissement om deze schade terug te vorderen - Burgerlijke rechtsvordering op grond van de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek - Burgerlijke partijstelling uit hoofde van oplichting - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer de curator namens de boedel optreedt, oefent hij de gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers uit en dit zijn de rechten die voortvloeien uit de schade aan de boedel ten gevolge van de fout van wie ook, waardoor het passief van het faillissement wordt vermeerderd, het actief wordt verminderd of het actief dat ter beschikking moest staan van de schuldeisers niet effectief voorhanden is in de boedel maar het faillissement van de schuldenaar staat niet eraan in de weg dat een schuldeiser vergoeding vordert van een derde door wiens fout schade is ontstaan die hem alleen treft; de medecontractant van een vennootschap kan ingevolge een als misdrijf omschreven feit gepleegd door een derde, zoals een juridische of feitelijke bestuurder van die vennootschap, persoonlijke en individuele schade lijden die niet samenvalt met zijn contractuele schuldvordering op de vennootschap en die hij bijgevolg, ook tijdens de afhandeling van het faillissement van de vennootschap, zelf op grond van de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek van die bestuurder kan vorderen door middel van een klacht met burgerlijkepartijstelling; dergelijke schade, die vreemd is aan de collectieve schade van de boedel, kan ontstaan wanneer een bestuurder, met gebruik van zijn werkelijke zeggenschap over de vennootschap, een als het misdrijf oplichting omschreven feit ten nadele van die medecontractant pleegt door hem ertoe te bewegen met de vennootschap een overeenkomst te sluiten voor de aanneming van werken, die de bestuurder in werkelijkheid nooit van plan is geweest correct en volledig door de vennootschap te laten uitvoeren, maar die hij gebruikt als voorwendsel om de medecontractant voorschotten te laten betalen die de bestuurder zich, overeenkomstig zijn vooraf bestaande opzet, toe-eigent of laat toe-eigenen door derden (1). (1) Cass. 23 april 2024, AR P.24.0006.N, AC 2024, nr. 324; Cass. 7 november 2023, AR P.23.0713.N, AC 2023, nr. 706.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 63 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.1150.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.4](#)

AC nr. ...

OVEREENKOMST

BESTANDDELEN

Bestanddelen - Oorzaak - Bestaan - Beoordeling - Verdwijning - Gevolg - Vrijwillige onverdeeldheid

Het bestaan van een oorzaak moet worden beoordeeld op het ogenblik van de totstandkoming van de rechtshandeling waarvan zij een geldigheidsvoorwaarde is en de latere verdwijning ervan heeft in de regel geen gevolgen voor de geldigheid van de rechtshandeling (1). (1) Zie concl. OM . in Pas. 2023, nr. 39.

- Artt. 1108 en 1131 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023 C.20.0353.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.5](#) AC nr. ...

Bestanddelen - Oorzaak - Bestaan - Beoordeling - Tijdstip - Vrijwillige onverdeeldheid

Het bestaan van een oorzaak moet worden beoordeeld op het ogenblik van de totstandkoming van de rechtshandeling waarvan zij een geldigheidsvoorwaarde is en de latere verdwijning ervan heeft in de regel geen gevolgen voor de geldigheid van de rechtshandeling (1). (1) Zie concl. OM . in Pas. 2023, nr. 39.

- Artt. 1108 en 1131 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023 C.20.0353.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.5](#) AC nr. ...

RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN PARTIJEN

Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Vernietiging - Teruggaveplicht - Omvang

De schuldenaar van de teruggave moet worden vergoed voor de uitgaven die hij heeft moeten doen voor de bewaring van de zaak en voor de nuttige uitgaven die de waarde van de zaak hebben vergroot, binnen de grenzen van de meerwaarde die op het ogenblik van de teruggave wordt begroot.

23 februari 2023 C.22.0132.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.4](#) AC nr. ...

Rechten en verplichtingen van partijen - Tussen partijen - Vernietiging - Gevolgen

De vernietiging van een overeenkomst, die ex tunc uitwerking heeft, verplicht in de regel elk van de partijen ertoe de prestaties terug te geven die krachtens de vernietigde overeenkomst zijn ontvangen (1). (1) Cass. 21 mei 2004, AR C.03.0501.F, AC 2004, nr. 274.

23 februari 2023 C.22.0132.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.4](#) AC nr. ...

POLITIE

- Opsporingsonderzoek - Proactieve recherche - Begrip - Voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegde openbaar ministerie - Doel van de toestemming - Redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde strafbare feiten - Opsporingen die invloed hebben op het privéleven van de betrokkene - Beoordeling door vonnisrechter - Controle door het Hof

Artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het opsporingsonderzoek zich uitstrekt over de proactieve recherche, waaronder wordt verstaan, met het doel te komen tot het vervolgen van daders van misdrijven, het opsporen, het verzamelen, registreren en verwerken van gegevens en inlichtingen op grond van een redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten; proactieve recherche vereist de voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegde openbaar ministerie teneinde de autonomie van de speurder onder het toezicht en de leiding van het openbaar ministerie te stellen zodra, op grond van een redelijk vermoeden van reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, relevante gegevens dienen ingezameld en verwerkt te worden, die tot het privéleven van de betrokkene behoren en die wegens hun vaagheid geen grond tot een onmiddellijk repressief optreden opleveren (1); het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of bepaalde politionele vaststellingen volstaan om het redelijke vermoeden van strafbare feiten zoals bepaald in artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering op te leveren en of naar aanleiding van die vaststellingen verrichte opsporingshandelingen een zodanige impact op het privéleven van personen hebben dat zij eveneens onder de toepassing van die bepaling vallen; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (2). (1) Cass. 18 november 2015, AR P.15.1450.F, AC 2015, nr. 688; Cass. 19 mei 2015 AR P.15.0023.N, AC 2015, nr. 324; Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER. Zie G. SCHERRENS, "BOM, een nuttig instrument in de bestrijding van de zware criminaliteit?" in Recente ontwikkelingen in het strafrecht, Larcier, 2008, 139-168; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAESE, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 972-988; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 415-420. (2) Cass. 26 maart 2013, AR P.13.0133.N, AC 2013, nr. 212, T. Strafr. 2013, 246; Cass. 2 oktober 2007, AR P.07.0685.N, AC 2007, nr. 446; Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 416.

- Art. 15 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

- Art. 28bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.1354.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.3](#)

AC nr. ...

- Opsporingsonderzoek - Leiding en gezag van de procureur des Konings - Aanwijzingen van een misdrijf - Autonome opsporingsonderzoeken door de politie - Kennisgeving van de opsporingsonderzoeken aan de procureur des Konings - Voorwaarden

De in artikel 28bis, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering vastgelegde regel dat het opsporingsonderzoek wordt gevoerd onder de leiding en het gezag van de bevoegde procureur des Konings belet niet dat overeenkomstig de artikelen 28bis, § 1, tweede lid, en 28ter, § 3, Wetboek van Strafvordering en artikel 15 Wet Politieambt, de politiediensten die bij het vervullen van hun opdrachten stoten op aanwijzingen van het plegen van een misdrijf, in het kader van hun algemene opdracht van gerechtelijke politie autonoom kunnen optreden teneinde dit misdrijf op te sporen, de bewijzen ervan te verzamelen, de daders ervan te vatten, aan te houden en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheid, op de wijze en in de vormen bepaald door de wet, op voorwaarde dat zij de procureur des Konings over de gevoerde opsporingen op de hoogte brengen binnen de termijn en op de wijze die deze bij richtlijn vaststelt (1). (1) Cass. 17 maart 2010, AR P.10.0010.F, AC 2010, nr. 192, RDPC 2010, 953, T. Strafr. 2010, 332 noot F. SCHUERMANS.

- Art. 15 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt
- Art. 28bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.1354.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.3](#)

AC nr. ...

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de straffordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Wanneer het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de straffordering ten opzichte van de gedetineerden, bevestigd bij wet van 4 mei 1936, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, afzonderlijk of samen gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre een bij verstek veroordeelde beklaagde die in een strafinrichting is opgesloten enkel verzet kan doen tegen de veroordelingen in strafzaken, uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, door middel van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur of adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde, op voorwaarde dat hij het vereiste bedrag niet in zijn bezit heeft om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken, terwijl krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van gevangenzittende of geïnterneerde personen, in de strafinrichtingen, door de personen die erin opgesloten zijn, de verklaringen van hoger beroep of van voorziening in verbreking in strafzaken, onbeperkt kunnen worden gedaan aan de bestuurders van die inrichtingen of aan hun gemachtigde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2014, nr.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893
- Art. 2 KB nr. 236 van 20 jan. 1936
- Art. 187 Wetboek van Straffordering
- Art. 26, § 1, 3° en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989
- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 726

- Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de straffordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 726

- Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de

strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 545

- Grondwettelijk Hof - Hof van Cassatie - Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Verplichting

Wanneer het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerden, bevestigd bij wet van 4 mei 1936, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, afzonderlijk of samen gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre een bij verstek veroordeelde beklaagde die in een strafinrichting is opgesloten enkel verzet kan doen tegen de veroordelingen in strafzaken, uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, door middel van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur of adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde, op voorwaarde dat hij het vereiste bedrag niet in zijn bezit heeft om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken, terwijl krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van gevangenzittende of geïnterneerde personen, in de strafinrichtingen, door de personen die erin opgesloten zijn, de verklaringen van hoger beroep of van voorziening in verbreking in strafzaken, onbeperkt kunnen worden gedaan aan de bestuurders van die inrichtingen of aan hun gemachtigde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2014, nr.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893
- Art. 2 KB nr. 236 van 20 jan. 1936
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 26, § 1, 3° en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989
- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 545

RECHT VAN VERDEDIGING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Beginsel van tegenspraak - Algemeen bekend gegeven - Inaanmerkingneming door de rechter

De rechter miskent het recht van verdediging niet wanneer hij zijn beslissing baseert op een algemeen bekend gegeven, zoals de mogelijke duur van een administratieve procedure (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Beginsel van tegenspraak - Algemeen bekend gegeven - Inaanmerkingneming door de rechter

De rechter miskent het recht van verdediging niet wanneer hij zijn beslissing baseert op een algemeen bekend gegeven, zoals de mogelijke duur van een administratieve procedure (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Verzoek tot heropening der debatten - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Verwerping - Gevolg

De rechter oordeelt in strafzaken in beginsel onaantastbaar over een door een partij ingediend verzoek tot heropening van het debat (1); de loutere omstandigheid dat het onderzoeksgerecht bij de beoordeling van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel een na het sluiten van het debat neergelegd verzoekschrift tot heropening van het debat verwerpt, houdt dan ook geen miskenning in van het recht van verdediging, noch van de verplichting van dat onderzoeksgerecht om de beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel met redenen te omkleden. (1) Zie Cass. 13 april 2005, AR P.05.0263.F, AC 2005, nr. 221.

17 mei 2022

P.22.0623.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Artikel 6.3.d, EVRM - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Artikel 6.3.d, EVRM - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling - Weigering - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Gerechtig onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Observatie - Grensoverschrijdende observatie - Voortzetting van een in België aangevangen observatie in Nederland - Machtiging - Goedkeuring door de buitenlandse overheid - Tijdstip van de goedkeuring - Draagwijdte - Gevolg

Het feit dat een in België aangevangen observatie wordt voortgezet in Nederland en die voortzetting pas na de uitvoering ervan wordt goedgekeurd door de bevoegde Nederlandse autoriteit, heeft niet tot gevolg dat de Belgische rechter het resultaat van die observatie als onregelmatig bewijs moet weren; de buitenlandse overheid beslist daarenboven zelf over de impact van een grensoverschrijdende observatie op haar soevereiniteit en die autoriteit kan haar goedkeuring steeds onderwerpen aan alle verificaties die zij passend acht (1). (1) Cass. 15 december 2015, AR P.15.0982.N, AC 2015, nr. 717 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS.

- Art. 47sexies Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verzoek om conclusietermijnen op de inleidingszitting door een partij die nog geen conclusie heeft neergelegd - Doel van de regeling van conclusietermijnen - Verplichting van de rechter in hoger beroep - Recht van elke partij op conclusietermijnen - Grens

Artikel 152, § 1, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen die wensen te concluderen en nog geen conclusies hebben neergelegd, op de inleidingszitting kunnen vragen om conclusietermijnen te bepalen; in dat geval legt de rechter de termijnen vast waarop de conclusies ter griffie moeten worden neergelegd en bepaalt hij de rechtsdag, na de partijen te hebben gehoord; de beslissing wordt vermeld in het proces-verbaal van de rechtszitting; uit de artikelen 172, tweede lid, en artikel 209bis, zevende lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat die regeling ook van toepassing is op de correctionele rechtbank die uitspraak doet in hoger beroep; met deze regeling wil de wetgever een efficiënter beheer van de zittingen realiseren; het is evenwel niet de bedoeling om voor de partijen een recht op uitstel te creëren; indien de vraag om uitstel geen verband houdt met de wijze waarop de partijen hun argumenten schriftelijk aan de rechter en aan de tegenpartijen willen ter kennis brengen, biedt artikel 152 Wetboek van Strafvordering geen grondslag voor een dergelijk verzoek of voor een verzoek om alsnog stukken bij het dossier van de rechtspleging te voegen; uit de tekst van deze bepaling, de doelstelling van de wetgever en de algemene economie van de regeling volgt dat de rechter in de regel dient in te gaan op het op de inleidingszitting geformuleerde verzoek van een partij, die nog geen conclusies heeft neergelegd, om conclusietermijnen te bepalen; die partij heeft evenwel geen absoluut recht op conclusietermijnen (1). (1) Cass. 7 november 2017, AR P.17.0127.N, AC 2017, nr. 617; F. VAN VOLSEM en I. COUWENBERG, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 51-54; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 1318; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1498.

- Artt. 152, eerste en tweede lid, 172, tweede lid, en 209bis, zevende lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.1015.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.17](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Europees aanhoudingsbevel gericht aan België - Wet Europees Aanhoudingsbevel - EAB met het oog op strafuitvoering - Tenuitvoerlegging door het onderzoeksgerecht - Voorwaarden - Afschrift van de veroordelende rechterlijke beslissingen waarop het EAB is gesteund - Draagwijdte - Gevolg

Uit de artikelen 2, § 4, 3°, 5° en 6°, en 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging volgt niet dat het onderzoeksgerecht slechts de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafuitvoering kan bevelen indien dit gerecht en de persoon om wiens overlevering wordt gevraagd de beschikking hebben over een afschrift van de veroordelende rechterlijke beslissingen op grond waarvan het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd; het volstaat dat het uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel, desgevallend aangevuld met door de uitvaardigende staat bijkomend verstrekte informatie, de gegevens bevat die het onderzoeksgerecht moeten toelaten zich uit te spreken over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel.

- Art. 4, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 2, § 4, 3°, 5° en 6° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

7 januari 2025

P.24.1783.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.19

AC nr. ...

Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet in afwezigheid van de inverdenkinggestelde en van zijn advocaat - Geen vermelding van het al dan niet naleven van de wettelijke verplichting om de raadsman van de inverdenkinggestelde op de hoogte te brengen of van de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden - Invloed

Het verzuim van de griffier om het bericht te verzenden naar de raadsman van de inverdenkinggestelde, krachtens artikel 30, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, kan enkel tot nietigheid van de rechtspleging leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend; bij afwezigheid van enige vermelding in het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling over de vraag of de wettelijke verplichting om de raadsman van de eiser op de hoogte te brengen van de rechtsdagbepaling al dan niet is nageleefd of over de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden, is het Hof niet in staat na te gaan of de appelrechters wettig uitspraak hebben gedaan in afwezigheid van de inverdenkinggestelde (1). (1) Het OM heeft erop gewezen dat de beroepen beschikking waarop het Hof vermag acht te slaan, geen advocaat vermeldt en verduidelijkt dat "de inverdenkinggestelde zichzelf verdedigt". Het heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat niet preciseert naar welke advocaat de griffie een bericht van rechtsdagbepaling had moeten verzenden en uit welk stuk de identiteit van die advocaat zou blijken, niet ontvankelijk was wegens onnauwkeurigheid en dat het cassatieberoep bijgevolg moest worden verworpen. Men kan erop wijzen dat de laattijdige toezending, of zelfs het verzuim van toezending van het vereiste bericht, enkel tot nietigheid van de rechtspleging kan leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend. Er kan geen sprake zijn van miskenning van het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde wanneer zijn raadsman en hijzelf op de rechtszitting zijn verschenen en hen de mogelijkheid werd geboden te vragen dat de zaak zou worden uitgesteld binnen de bij artikel 30, § 3, tweede lid, bepaalde termijn van vijftien dagen (Cass. 16 maart 2011, AR P.11.0441.F, AC 2011, nr. 204) of nog "wanneer hem de bijstand van een raadsman werd ontzegd nu deze niet van de terechtzitting op de hoogte werd gebracht, maar de verdachte door de appelrechters in zijn verweermiddelen is gehoord en niet blijkt dat hij heeft aangevoerd dat zijn recht van verdediging is miskend" (Cass. 2 april 1996, AR P.96.0398.N, AC 1996, nr. 110).

- Artt. 23, 2°, en 30, § 2, vijfde lid, en § 3, derde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Strafzaken - Wraking - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter - Weigering zich van de zaak te onthouden - Beoordeling door de wrakingsrechter - Verzoek tot uitstel om inzage te nemen van het dossier en van de verklaring van de onderzoeksrechter - Afwijzing van het verzoek - Behandeling van de zaak - Geen motivering voor die beslissing - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer in het kader van een verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter die weigert zich van de zaak te onthouden de wrakingsrechter een verzoek tot uitstel van behandeling van de zaak teneinde inzage te kunnen nemen van het dossier en aldus kennis te kunnen nemen van de verklaring die de rechter bij toepassing van artikel 836 Gerechtelijk Wetboek heeft afgelegd en van de schriftelijke conclusie van het openbaar ministerie afwijst en overgaat tot de behandeling van de zaak zonder opgave van redenen voor deze beslissing, schendt die handelswijze het recht van verdediging van de verzoeker en tast ze de wettigheid van de beslissing aan.

- Art. 836 Gerechtelijk Wetboek

Strafzaken - Verzoek om conclusietermijnen op de inleidingszitting door een partij die nog geen conclusie heeft neergelegd - Verplichting van de rechter in hoger beroep - Afwijzing van het uitstel van de zaak voor het indienen van conclusies - Criteria - Beoordeling - Controle op de motieven door het Hof

Het staat aan de rechter te oordelen of er omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat conclusietermijnen worden bepaald; hij kan daarbij de volgende criteria in aanmerking nemen: het tijdsverloop tussen de betekening van de dagvaarding en de inleidende rechtszitting, of in hoger beroep het tijdsverloop tussen het instellen van hoger beroep door een partij en de inleidende rechtszitting, waardoor de partijen in de gelegenheid waren hun verdediging afdoende voor te bereiden; het gegeven dat de partij in eerste aanleg reeds door eenzelfde raadsman werd bijgestaan; het weinig complex karakter van de te beoordelen zaak; de verjaring van de strafvordering; de verplichting een overschrijding of een verdere overschrijding van de redelijke termijn te vermijden; de hechtenistoestand van één of meerdere beklaagden; de lijst van deze criteria is niet beperkend (1); de rechter is niet verplicht om bij het nemen van zijn beslissing alle voormelde criteria in aanmerking te nemen; de rechter dient steeds met verwijzing naar de omstandigheden eigen aan de zaak aan te geven waarom het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat de gevraagde conclusietermijnen worden toegekend; de afwijzing van de vraag om conclusietermijnen vereist niet dat de rechter vaststelt dat het verzoek misbruik van rechtspleging inhoudt of dat die vraag het recht van de andere partijen op onrechtmatige wijze benadeelt; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord. (1) Het Hof heeft reeds criteria aangereikt voor de strafrechter om een vraag tot uitstel van de zaak wegens het indienen van conclusies in te willigen of af te wijzen (Cass. 7 november 2017, AR P.17.0127.N, AC 2017, nr. 617; NC 2018, 121 noot P. THIRIAR, RABG 2018, 486 noot C. VAN DE HEYNING). Het huidige arrest voegt aan deze lijst als criterium toe "het tijdsverloop tussen het instellen van hoger beroep door een partij en de inleidende rechtszitting" (BDS).

- Artt. 152, eerste en tweede lid, 172, tweede lid, en 209bis, zevende lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.1015.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.17](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

RECHTBANKEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Veroordeling tot de kosten - Niet gevorderde zaak - Uitwerking

Ieder eindvonnis verwijst, zelfs ambtshalve, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten; hieruit volgt dat de rechter uitspraak doet over de last van de kosten, los van elke mogelijke vordering van de partijen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 41.

- Art. 1017 Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0193.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.1](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Jeugdbescherming - Maatregelen ter bescherming van minderjarigen - Procedure voor de jeugdgerechten - Toepasselijk recht

Krachtens artikel 62 Jeugdbeschermingswet gelden de wetsbepalingen van het Wetboek van Strafvordering voor de procedure betreffende de maatregelen ter bescherming van minderjarigen.

- Art. 62 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

18 januari 2023

P.22.1502.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.7](#)

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en als dusdanig of in samenhang met andere bepalingen gelezen, op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is en aan het vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan wanneer het voor de persoon op wie de strafbepaling van toepassing is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en zo nodig met behulp van de uitlegging ervan gegeven door de rechtspraak, de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid kunnen meebrengen, waarbij onder meer rekening dient te worden gehouden met de interpretatie van de strafbepaling in het licht van de doelstellingen van de wetgever, de wetsgeschiedenis en de door de rechtspraak gegeven interpretatie van de strafbepaling.

14 december 2021

P.21.0489.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.6](#)

AC nr. ...

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Strafzaken - Principaal beroep - Termijn - Aangehouden beklaagde - Laattijdig hoger beroep ingesteld in de gevangenis - Informatie over de termijn van hoger beroep door de vorige raadsman van de appellant - Overmacht - Voorwaarden

Uit de artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1, eerste lid, van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van de gedetineerde of geïnterneerde personen volgt dat het appelgerecht, behoudens overmacht, in beginsel verplicht is om het hoger beroep van een gedetineerde beklaagde die heeft nagelaten tijdig hoger beroep in te stellen, vervallen te verklaren; uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, volgt evenwel dat het appelgerecht die vervallenverklaring enkel mag uitspreken indien het redelijkerwijze kan aannemen dat een gedetineerde beklaagde, die zelf hoger beroep heeft ingesteld door het afleggen van een verklaring aan de gevangenisdirecteur of zijn afgevaardigde, op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om dit hoger beroep binnen de termijn van dertig dagen na de op tegenspraak gewezen beslissing, in te stellen; indien de gedetineerde beklaagde op het ogenblik van het instellen van het hoger beroep of tijdens de in artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn wordt bijgestaan door een raadsman, kan er redelijkerwijze worden aangenomen dat die raadsman hem ter zake correct heeft voorgelicht; het gegeven dat deze raadsman het instellen van hoger beroep afraadt of nadien beslist geen bijstand meer te verlenen, doet niet anders besluiten; het appelgerecht oordeelt onaantastbaar op grond van de concrete gegevens van de zaak of de gedetineerde beklaagde op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om tijdig hoger beroep in te stellen; het Hof gaat wel na of dat gerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

- Art. 1, eerste lid Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen
- Art. 203, § 1, eerste lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0508.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige - Door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige die een onderzoek doet naar de waarachtigheid van de verklaring van een slachtoffer - Zelfde gerechtsdeskundige die de geestestoestand van de beklaagde onderzoekt - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Het eerlijke karakter van het proces kan in het gedrang komen wanneer de bewijsgaring in haar geheel is geschied in omstandigheden die doen twijfelen aan de betrouwbaarheid van het verkregen bewijs omdat er twijfel bestaat over de onpartijdigheid van een gerechtsdeskundige wiens bevindingen van belang zijn voor de beoordeling van de schuld of onschuld van de beklaagde, maar deze vrees voor een partijdige bewijsgaring moet objectief gerechtvaardigd zijn, waarbij niet vereist is dat het bewijs wordt geleverd dat de gerechtsdeskundige effectief partijdig heeft gehandeld, maar de rechter wel moet vaststellen dat er objectieve redenen voorhanden zijn die bij de partijen de gewettigde vrees doen ontstaan dat dit het geval is geweest; uit het gegeven dat een door de onderzoeksrechter aangestelde gerechtsdeskundige na een onderzoek naar de waarachtigheid van een verklaring afgelegd door een zich manifesterend slachtoffer, ook de geestestoestand van een verdachte onderzoekt, volgt niet noodzakelijk dat die deskundige partijdig is bij de uitvoering van de hem door de onderzoeksrechter toevertrouwde opdrachten en de vonnisrechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de feiten die hij vaststelt (1). (1) Cass. 21 december 2021, AR P.21.0055.N, AC 2021, nr. 816.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0380.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.3](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Begrip getuige - Politieambtenaar - Draagwijdte - Gevolg

Het begrip getuige is onder de gelding van het EVRM een autonoom begrip, ongeacht de draagwijdte die aan dat begrip wordt gegeven in het nationale recht, zodat de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, van toepassing zijn op elke getuigenverklaring die op doorslaggevende wijze kan dienen als grondslag voor een veroordeling, waarbij er geen wezenlijk verschil bestaat tussen een mondelinge verklaring van een getuige die een politieambtenaar in een proces-verbaal noteert en een eigen vaststelling van deze politieambtenaar, die hij noteert in een proces-verbaal bestemd voor de instantie die de opsporing of het onderzoek leidt waaraan die politieambtenaar meewerkt; vereist is wel dat het gaat om een vaststelling die de uitkomst van de zaak op een doorslaggevende wijze kan bepalen en dat de beklaagde het bestaan van een ernstige grond tot betwisting van die vaststelling enigszins aannemelijk maakt (1). (1) EHRM 30 juli 2019, Ürek t. Turkije, nr. 74845/12, ro 50; EHRM 2 juli 2018, Butkevich t. Rusland, nr. 5865/07, ro 98.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Vonnis dat oordeelt dat de beklaagde geen betwisting voert over de schuld - Draagwijdte - Motivering - Gevolg

De strafrechter die vaststelt dat een beklaagde de schuld aan de hem verweten feiten niet betwist, kan bij afwezigheid van conclusie volstaan met die vaststelling zodat op hem in een dergelijk geval niet de verplichting rust de voornaamste redenen te vermelden voor de schuldigverklaring en een verdergaande motiveringsplicht kan ook niet uit artikel 6.1 EVRM worden afgeleid.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0461.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.7](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Aanvoering door de beklaagde van een schending tijdens de procedure in eerste aanleg van de bepalingen betreffende het recht op bijstand van een beëdigde tolk voor een opgeroepen getuige - Niet aanvoering van de schending voor het appelgerecht - Cassatiemiddel - Artikel 2 wet 29 april 1806 - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan niet blijkt dat de beklaagde voor het appelgerecht heeft aangevoerd dat tijdens de procedure in eerste aanleg de bepalingen van de Taalwet Gerechtszaken betreffende het horen van getuigen, de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering betreffende de eedaflegging en het horen van getuigen op de rechtszitting in strafzaken en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht op bijstand zijn geschonden, dan kan hij dat op grond van artikel 40, eerste en tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, artikel 407 Wetboek van Strafvordering en artikel 2 van de wet van 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken voor het Hof niet meer aanvoeren (1). (1) Cass. 12 juni 2018, AR P.18.0262.N, AC 2018, nr. 379.

- Art. 2 Wet 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken

- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 407 Wetboek van Strafvordering

- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

21 juni 2022

P.22.0417.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Horen van getuigen ter zitting - Weerlegging van het vermoeden van toerekening van artikel 67bis Wegverkeerswet door het horen van getuigen ter zitting - Aard van deze getuigen - Getuigen à décharge - Draagwijdte - Gevolg

Indien een overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten ervan op grond van het door artikel 67bis Wegverkeerswet bedoelde vermoeden moet worden toegerekend aan de houder van de kentekenplaat van het motorvoertuig waarmee de overtreding werd begaan en die houder voor het leveren van het tegenbewijs getuigen wil laten horen, dan zijn dit getuigen à décharge en moet de verplichting om die getuigen te horen worden beoordeeld volgens de criteria die voor getuigen à décharge gelden.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022 P.22.0071.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht tot het horen van getuigen ter zitting - Weerlegging van het vermoeden van toerekening van artikel 67bis Wegverkeerswet door het horen van getuigen ter zitting - Aard van deze getuigen - Getuigen à décharge - Draagwijdte - Gevolg

Indien een overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten ervan op grond van het door artikel 67bis Wegverkeerswet bedoelde vermoeden moet worden toegerekend aan de houder van de kentekenplaat van het motorvoertuig waarmee de overtreding werd begaan en die houder voor het leveren van het tegenbewijs getuigen wil laten horen, dan zijn dit getuigen à décharge en moet de verplichting om die getuigen te horen worden beoordeeld volgens de criteria die voor getuigen à décharge gelden.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022 P.22.0071.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Uitspraak in de bij wet bepaalde gevallen en vormen - (Geen) onmenselijke en vernederende behandeling

De vervallenverklaring van de nationaliteit die in de bij wet bepaalde gevallen en vormen wordt uitgesproken, met name op voorwaarde dat ze geen toestand van staatloosheid veroorzaakt, vormt geen onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023 P.21.0228.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Regeling der rechtspleging - Uitstel van de zaak voor verdere instaatstelling - Geen akkoord over conclusietermijnen - Indienen van een conclusie ter griffie - Weren van conclusie - Toelaatbaarheid

Uit het enkele gegeven dat het onderzoeksgerecht uitstel verleent voor het verder in staat stellen van de zaak volgt niet dat er een akkoord is over het verlenen van conclusietermijnen; de wering van geschriften die zonder akkoord over conclusietermijnen ter griffie van het onderzoeksgerecht worden neergelegd, getuigt niet van een excessief formalisme en houdt geen miskenning in van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces; het staat een partij immers vrij om haar conclusies volgens de wettelijke bepalingen toepasselijk in strafzaken neer te leggen.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Wapengelijkheid - Strafbzaken - Onderzoeksgerechten - Regeling der rechtspleging - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Indiening van de vordering ter griffie en niet ter rechtszitting - Gevolg

De schriftelijke vordering van het openbaar ministerie tot regeling van de rechtspleging moet, anders dan in de regel een conclusie, niet op de rechtszitting worden neergelegd; dit houdt geen miskenning in van het recht op een eerlijk proces noch van de wapengelijkheid.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Verzoek om conclusietermijnen op de inleidingszitting door een partij die nog geen conclusie heeft neergelegd - Verplichting van de rechter in hoger beroep - Afwijzing van het uitstel van de zaak voor het indienen van conclusies - Criteria - Beoordeling - Controle op de motieven door het Hof

Het staat aan de rechter te oordelen of er omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat conclusietermijnen worden bepaald; hij kan daarbij de volgende criteria in aanmerking nemen: het tijdsverloop tussen de betekening van de dagvaarding en de inleidende rechtszitting, of in hoger beroep het tijdsverloop tussen het instellen van hoger beroep door een partij en de inleidende rechtszitting, waardoor de partijen in de gelegenheid waren hun verdediging afdoende voor te bereiden; het gegeven dat de partij in eerste aanleg reeds door eenzelfde raadsman werd bijgestaan; het weinig complex karakter van de te beoordelen zaak; de verjaring van de strafvordering; de verplichting een overschrijding of een verdere overschrijding van de redelijke termijn te vermijden; de hechtenistoestand van één of meerdere beklaagden; de lijst van deze criteria is niet beperkend (1); de rechter is niet verplicht om bij het nemen van zijn beslissing alle voormelde criteria in aanmerking te nemen; de rechter dient steeds met verwijzing naar de omstandigheden eigen aan de zaak aan te geven waarom het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat de gevraagde conclusietermijnen worden toegekend; de afwijzing van de vraag om conclusietermijnen vereist niet dat de rechter vaststelt dat het verzoek misbruik van rechtspleging inhoudt of dat die vraag het recht van de andere partijen op onrechtmatige wijze benadeelt; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord. (1) Het Hof heeft reeds criteria aangereikt voor de strafrechter om een vraag tot uitstel van de zaak wegens het indienen van conclusies in te willigen of af te wijzen (Cass. 7 november 2017, AR P.17.0127.N, AC 2017, nr. 617; NC 2018, 121 noot P. THIRIAR, RABG 2018, 486 noot C. VAN DE HEYNING). Het huidige arrest voegt aan deze lijst als criterium toe "het tijdsverloop tussen het instellen van hoger beroep door een partij en de inleidende rechtszitting" (BDS).

- Artt. 152, eerste en tweede lid, 172, tweede lid, en 209bis, zevende lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.1015.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.17](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Uitspraak in de bij wet bepaalde gevallen en vormen - (Geen) onmenselijke en vernederende behandeling

De vervallenverklaring van de nationaliteit die in de bij wet bepaalde gevallen en vormen wordt uitgesproken, met name op voorwaarde dat ze geen toestand van staatloosheid veroorzaakt, vormt geen onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 EVRM (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Art. 23 Wetboek van de Belgische nationaliteit

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Zevende Aanvullend Protocol - Artikel 2.1 - Toepassingsgebied - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Hof van beroep dat in eerste en laatste aanleg uitspraak doet

Aangezien de vervallenverklaring van de nationaliteit een burgerlijke sanctie is, valt ze niet onder de toepassing van artikel 2, § 1, Zevende Aanvullend Protocol EVRM, dat betrekking heeft op het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw door een hoger gerecht te doen beoordelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Zevende Aanvullend Protocol - Artikel 2.1 - Toepassingsgebied - Burgerlijke procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit - Hof van beroep dat in eerste en laatste aanleg uitspraak doet

Aangezien de vervallenverklaring van de nationaliteit een burgerlijke sanctie is, valt ze niet onder de toepassing van artikel 2, § 1, Zevende Aanvullend Protocol EVRM, dat betrekking heeft op het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw door een hoger gerecht te doen beoordelen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

- Artt. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 23, 23/1 en 23/2 Wetboek van de Belgische nationaliteit
- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Verplichting tot geïndividualiseerde motivering - Betrokkenheid bij eenzelfde criminele organisatie - Gezamenlijk plegen van diefstallen - Ernstige aanwijzingen van schuld - Volstreckte noodzakelijkheid van de handhaving - Redenen - Wijze

Uit de verplichting voor de onderzoeksgerechten om de handhaving van de voorlopige hechtenis op een geïndividualiseerde wijze te motiveren, kan niet worden afgeleid dat, wanneer de in verdenking gestelde samen met andere in verdenking gestelden in hetzelfde gerechtelijk onderzoek wordt verdacht van betrokkenheid bij eenzelfde criminele organisatie en van het gezamenlijk plegen van diefstallen met verzwarende omstandigheden, de ernstige aanwijzingen van schuld aan die misdrijven het voorwerp moeten uitmaken van een verschillende opgave van redenen voor elke afzonderlijke in verdenking gestelde; zo ook verzetten noch artikel 5.3. EVRM en de artikelen 16, § 1, 21, § 4 en § 5, 22 zesde en zevende lid, 23 en 30 Voorlopige hechteniswet, noch enige andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel, zich ertegen dat de volstreckte noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis voor de openbare veiligheid en in voorkomend geval het gevaar voor recidive, collusie en onttrekking op identieke wijze worden omschreven, aangezien in het licht van de omstandigheden en de stand van het gerechtelijk onderzoek, die noodzakelijkheid en die gevaren bij alle in verdenking gestelden op gelijke wijze aanwezig kunnen zijn (1). (1) Zie Cass. 13 april 2021, AR P.21.0482.N, AC 2021, nr. 267.

17 mei 2022

P.22.0609.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.14](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel - Invloed - (Geen) hoger beroep zonder bestaansreden

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat het beroep tegen de beslissing tot vrijheidsberoving geen bestaansreden meer heeft, omdat er een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd, ontzegt ze de verzoeker het recht om op korte termijn de wettigheid te laten toetsen van de titels waarop zijn vasthouding is gegrond, terwijl die vasthouding voortduurt.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Verbod van onmenselijke en ontorende behandeling - Klacht tegen de politie wegens geweld tijdens de arrestatie - Voorwaarde van een effectief onderzoek - Identificatie en bestraffing van de verantwoordelijken - Te stellen onderzoeksdaten - Voorwaarden

De aan artikel 3 EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ontleende procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren dat effectief moet zijn, in die zin dat het moet kunnen leiden tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken, is een middelen- en geen resultaatsverplichting; slechts die onderzoekshandelingen moeten worden gesteld die redelijkerwijze tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken kunnen leiden (1). (1) Cass. 10 april 2018, AR P.17.1135.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE, RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF; EHRM 6 juli 2005, Natchova ea t/Bulgarije; EHRM 2 oktober 2012, Virabyan t/Armenië, EHRM 9 oktober 2012, Mikiashvilli t/Georgië, EHRM 28 september 2015, Bouyid t/België, §120, www.echr.coe.int

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.1303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Klacht tegen de politie wegens geweld tijdens de arrestatie - Verhoor van de politieambtenaren - Bewijslast - Beoordeling van alleen de burgerlijke vordering - Voorwaarden

Uit artikel 3 EVRM volgt niet dat op alle politieambtenaren die met een klager bij zijn arrestatie of tijdens zijn detentie contact hadden, de verplichting rust een overtuigende verklaring te geven voor de bij een arrestatie of tijdens een detentie opgelopen verwondingen van die klager; een dergelijke omkering van de bewijslast in strafzaken is immers strijdig met het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, waarvan ook politieambtenaren genieten; die regel geldt evenzeer indien de strafrechter uitspraak doet over een op een misdrijf gegronde burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0841.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 15 april 2015, AR P.15.0024.F, AC 2015, nr. 253; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE, RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.1303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Verbod van onmenselijke en ontorende behandeling - Klacht tegen de politie wegens geweld tijdens de arrestatie - Verhoor van de politieambtenaren - Bewijslast - Vermoeden van onschuld van de politieambtenaren - Beoordeling van alleen de burgerlijke vordering - Voorwaarden

Uit artikel 3 EVRM volgt niet dat op alle politieambtenaren die met een klager bij zijn arrestatie of tijdens zijn detentie contact hadden, de verplichting rust een overtuigende verklaring te geven voor de bij een arrestatie of tijdens een detentie opgelopen verwondingen van die klager; een dergelijke omkering van de bewijslast in strafzaken is immers strijdig met het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, waarvan ook politieambtenaren genieten; die regel geldt evenzeer indien de strafrechter uitspraak doet over een op een misdrijf gegronde burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0841.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 15 april 2015, AR P.15.0024.F, AC 2015, nr. 253; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE, RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.1303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

12 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Verbod van onmenselijke en onterende behandeling - Klacht tegen de politie wegens geweld tijdens de arrestatie - Vermoeden van verantwoordelijkheid van de Staat - Bewijs

Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een persoon het slachtoffer werd van geweld bij zijn arrestatie of tijdens zijn detentie, er een sterk feitelijk vermoeden bestaat dat de autoriteiten daarvoor verantwoordelijk zijn en het de Staat toekomt om daarvoor een overtuigende verklaring te geven; indien zij daarin niet slaagt, staat een verdragsrechtelijke inbreuk van de Staat vast (1). (1) Cass. 10 april 2018, AR P.17.1135.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0841.N, AC 2018, nr. 178; Cass. 13 september 2016, AR P.16.0403.N, AC 2016, nr. 485; Cass. 15 april 2015, AR P.15.0024.F, AC 2015, nr. 253; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE "De lage bewijsdrempel inzake politiegeweld" (993-997), RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF, "De positieve plichten van Staten op grond van art. 3 EVRM versus het vermoeden van onschuld van art. 6, tweede lid, EVRM: bevestiging van een evenwicht?" (740-743); EHRM 28 oktober 1998, Assenov ea t/Bulgarije; ERM 10 maart 2009, Turan Cakir t/België; EHRM 9 oktober 2012, Mikiashvili t/Georgië EHRM 28 september 2015, Bouyid t/België, www.echr.coe.int

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.1303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn van het strafproces - Beginpunt van de redelijke termijn - Tijdsverloop sinds de feiten - Beoordeling

Het aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn van het proces is niet het tijdstip van de feiten, maar het tijdstip waarop een vervolgte persoon door een officiële kennisgeving van een bevoegde overheid of op een andere wijze weet dat hij het voorwerp uitmaakt van een vervolging (1); het tijdsverloop tussen het plegen van de feiten waarvoor vervolging is ingesteld en het aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn houdt dan ook als dusdanig geen verband met de beoordeling van de redelijke termijnvereiste of met de mogelijke impact van het niet respecteren van de redelijke termijnvereiste op de bewijsverzameling en de uitoefening van het recht van verdediging. (1) Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0020.N, AC 2020, nr. 436; Cass. 13 februari 2018, AR P.17.0610.N, AC 2018, nr. 96; Cass. 23 mei 2017, AR P.17.0186.N, AC 2017, nr. 347 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS, N.C. 2017, 562 noot J. MEESE; Cass. 12 januari 2016, AR P.15.0514.N, AC 2016, nr. 22; EHRM 27 november 2007, Hamer t/België, RABG 2008, 419 noot F. VAN VOLSEM; EHRM 20 januari 2004, Kangasluoma t/Finland; EHRM 22 juni 2000, Coëme t/België, www.echr.coe.int. Zie C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 744-745; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 51-52.

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.1221.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Begrip getuige - Politieambtenaar - Draagwijdte - Gevolg

Het begrip getuige is onder de gelding van het EVRM een autonoom begrip, ongeacht de draagwijdte die aan dat begrip wordt gegeven in het nationale recht, zodat de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, van toepassing zijn op elke getuigenverklaring die op doorslaggevende wijze kan dienen als grondslag voor een veroordeling, waarbij er geen wezenlijk verschil bestaat tussen een mondelinge verklaring van een getuige die een politieambtenaar in een proces-verbaal noteert en een eigen vaststelling van deze politieambtenaar, die hij noteert in een proces-verbaal bestemd voor de instantie die de opsporing of het onderzoek leidt waaraan die politieambtenaar meewerkt; vereist is wel dat het gaat om een vaststelling die de uitkomst van de zaak op een doorslaggevende wijze kan bepalen en dat de beklaagde het bestaan van een ernstige grond tot betwisting van die vaststelling enigszins aannemelijk maakt (1). (1) EHRM 30 juli 2019, Ürek t. Turkije, nr. 74845/12, ro 50; EHRM 2 juli 2018, Butkevich t. Rusland, nr. 5865/07, ro 98.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Onschendbaarheid van de woning - Huiszoeking - Eenzelfde erf met bedrijfsgebouwen en privéwoning - Draagwijdte van de onschendbaarheid - Bedrijfsterreinen en bedrijfsgebouwen zonder privé karakter - Beoordeling - Wijze

Het enkele feit dat op eenzelfde erf zowel bedrijfsgebouwen als een privéwoning zijn gelegen, impliceert niet dat gans dat erf en al die bedrijfsgebouwen zonder meer genieten van de onschendbaarheid van die privéwoning, zoals gewaarborgd in artikel 8 EVRM en artikel 15 Grondwet; zo kan de rechter oordelen dat deze onschendbaarheid niet geldt voor de bedrijfsterreinen en de bedrijfsgebouwen die geen privékarakter hebben of waar geen vertrouwelijke briefwisseling wordt bewaard en die ruimtelijk te onderscheiden zijn van de privéwoning met haar aanhorigheden en de rechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van alle dienstige gegevens, zoals de ruimtelijke inrichting van het erf, de erop geplaatste afsluitingen en omheiningen, de in de bedrijfsgebouwen uitgeoefende bedrijvigheid en de publieke toegankelijkheid van die gebouwen, zoals deze laatste onder meer kan blijken uit de aard van die bedrijvigheid.

- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

17 mei 2022

P.22.0101.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op eerbiediging van het privéleven - Proactieve recherche - Begrip - Voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegde openbaar ministerie - Doel van de toestemming - Redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde strafbare feiten - Impact van opsporingen op het privéleven van de betrokkene - Beoordeling door vonnisrechter - Controle door het Hof

Artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het opsporingsonderzoek zich uitstrekt over de proactieve recherche, waaronder wordt verstaan, met het doel te komen tot het vervolgen van daders van misdrijven, het opsporen, het verzamelen, registreren en verwerken van gegevens en inlichtingen op grond van een redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten; proactieve recherche vereist de voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegde openbaar ministerie teneinde de autonomie van de speurder onder het toezicht en de leiding van het openbaar ministerie te stellen zodra, op grond van een redelijk vermoeden van reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, relevante gegevens dienen ingezameld en verwerkt te worden, die tot het privéleven van de betrokkene behoren en die wegens hun vaagheid geen grond tot een onmiddellijk repressief optreden opleveren (1); het staat aan de rechter om op grond van de concrete gegevens van de zaak te oordelen of bepaalde politionele vaststellingen volstaan om het redelijke vermoeden van strafbare feiten zoals bepaald in artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering op te leveren en of naar aanleiding van die vaststellingen verrichte opsporingshandelingen een zodanige impact op het privéleven van personen hebben dat zij eveneens onder de toepassing van die bepaling vallen; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (2). (1) Cass. 18 november 2015, AR P.15.1450.F, AC 2015, nr. 688; Cass. 19 mei 2015 AR P.15.0023.N, AC 2015, nr. 324; Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER. Zie G. SCHERRENS, "BOM, een nuttig instrument in de bestrijding van de zware criminaliteit?" in Recente ontwikkelingen in het strafrecht, Larcier, 2008, 139-168; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 972-988; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 415-420. (2) Cass. 26 maart 2013, AR P.13.0133.N, AC 2013, nr. 212, T. Strafr. 2013, 246; Cass. 2 oktober 2007, AR P.07.0685.N, AC 2007, nr. 446; Cass. 4 juni 2002, AR P.02.0387.N, AC 2002, nr. 340, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 416.

- Art. 15 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

- Art. 28bis, § 1 Wetboek van Strafvordering

1 maart 2022

P.21.1354.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.3](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling - Weigering - Impact op een eerlijk proces - Vermelding van concrete omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent en hij moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; indien blijkt dat de rechter de beslissing tot schuldigverklaring van een beklaagde aan een telastlegging steunt op redenen die verband houden met tijdens het strafonderzoek afgelegde belastende verklaringen van een getuige, waarvan de beklaagde vraagt dat hij op de terechtzitting onder eed zou worden gehoord, gaat het Hof na of de rechter die dat verzoek heeft afgewezen, de vermelde criteria juist heeft toegepast en onderzoekt het daarbij of de redenen die de rechter heeft vermeld om de getuige niet te horen, in overeenstemming zijn met de overige redenen van zijn beslissing (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en als dusdanig of in samenhang met andere bepalingen gelezen, op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is en aan het vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan wanneer het voor de persoon op wie de strafbepaling van toepassing is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en zo nodig met behulp van de uitlegging ervan gegeven door de rechtspraak, de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid kunnen meebrengen, waarbij onder meer rekening dient te worden gehouden met de interpretatie van de strafbepaling in het licht van de doelstellingen van de wetgever, de wetsgeschiedenis en de door de rechtspraak gegeven interpretatie van de strafbepaling.

14 december 2021

P.21.0489.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Verhoor van getuigen à décharge - Noodzaak tot verhoor in het belang van de waarheidsvinding - Beoordeling - Criteria - Concrete omstandigheden van de zaak

Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen; die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen; het komt aan de beklaagde toe aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding; het staat dan aan de rechter om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter is evenwel niet ertoe gehouden bij de afwijzing van het verzoek tot het horen van getuigen à décharge op de rechtszitting de door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bepaalde criteria betreffende het horen van getuigen à charge te betrekken (1); de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring, rekening houdend met het tijdsverloop sinds de feiten, alsook op het belang of de relevantie die een verklaring van die getuige kan hebben in het licht van het ten laste gelegde misdrijf (2). (1) Over de criteria ter beoordeling van een verzoek tot het horen van een getuige à charge zie Cass. 4 mei 2021, P.21.0081.N, AC 2021, nr. 321; Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, AC 2021, nr. 298; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 20 september 2017, AR P.17.0428.F, AC nr. 488; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303, T. Strafr. 2017, 224; Cass. 14 maart 2017, AR P.16.1152.N, AC 2017, nr. 181, T. Strafr. 2017, 210; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER en EHRM 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t/Verenigd Koninkrijk, EHRM 15 december 2015, Schatschaschwili t/Duitsland EHRM 14 juni 2016, Riahi t/België, §27, RDP 2017, 604 noot C. MACQ, NC 2017, 141 noot P. TERSAGO en RABG 2017, 509 noot B. DE SMET; EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, www.echr.coe.int Zie ook D. DE WOLF, "Het recht op horen van getuigen (à charge) na het arrest Al-Khawaja en Tahery van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens", in *Strafrecht in breed spectrum*, Die Keure, 2014, 25-58; O. MICHELS en P. KNAEPEN, "Les déclarations non vérifiées de témoins au regard du procès équitable", J.T. 2016, 485-490; A. BLOCH, "Het horen van getuigen ter rechtszitting als voorwaarde voor een eerlijk proces", T. Strafr. 2017, 286-307; C. VAN DE HEYNING, "Het getuigenverhoor na de zaak Riahi: het Hof van Cassatie zoekt zijn weg", T. Strafr. 2017, 227-229; S. BERNEMAN, "De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!", T. Strafr. 2019, 286-290; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, GompelSvacina, 2019, 776-779; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, 1400-1403. (2) Cass. 21 december 2021, AR P.21.0055.N, AC 2021, nr. 816; Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1104.N, AC 2021, nr. 166; Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass. 26 februari 2019, AR P.18.1028.N, AC 2019, nr. 117, T. Strafr. 2019, 296 noot S. BERNEMAN; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; EHRM 18 december 2018, Murtazaliyeva t/Rusland, §158 en EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, §42-43, www.echr.coe.int, T. Strafr. 2019; 280 noot S. BERNEMAN. Zie S. BERNEMAN, "De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!", T. Strafr. 2019, 286-290; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, Oud-Turnhout, GompelSvacina, 2019, 781-782; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D.

VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403.

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.0658.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Verhoor van getuigen à décharge - Noodzaak tot verhoor in het belang van de waarheidsvinding - Beoordeling - Criteria - Concrete omstandigheden van de zaak

Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen; die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen; het komt aan de beklaagde toe aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding; het staat dan aan de rechter om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter is evenwel niet ertoe gehouden bij de afwijzing van het verzoek tot het horen van getuigen à décharge op de rechtszitting de door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bepaalde criteria betreffende het horen van getuigen à charge te betrekken (1); de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring, rekening houdend met het tijdsverloop sinds de feiten, alsook op het belang of de relevantie die een verklaring van die getuige kan hebben in het licht van het ten laste gelegde misdrijf (2). (1) Over de criteria ter beoordeling van een verzoek tot het horen van een getuige à charge zie Cass. 4 mei 2021, P.21.0081.N, AC 2021, nr. 321; Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, AC 2021, nr. 298; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 20 september 2017, AR P.17.0428.F, AC nr. 488; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303, T. Strafr. 2017, 224; Cass. 14 maart 2017, AR P.16.1152.N, AC 2017, nr. 181, T. Strafr. 2017, 210; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER en EHRM 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t/Verenigd Koninkrijk, EHRM 15 december 2015, Schatschaschwili t/Duitsland EHRM 14 juni 2016, Riahi t/België, §27, RDP 2017, 604 noot C. MACQ, NC 2017, 141 noot P. TERSAGO en RABG 2017, 509 noot B. DE SMET; EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, www.echr.coe.int Zie ook D. DE WOLF, "Het recht op horen van getuigen (à charge) na het arrest Al-Khawaja en Tahery van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens", in Strafrecht in breed spectrum, Die Keure, 2014, 25-58; O. MICHELIS en P. KNAEPEN, "Les déclarations non vérifiées de témoins au regard du procès équitable", J.T. 2016, 485-490; A. BLOCH, "Het horen van getuigen ter rechtszitting als voorwaarde voor een eerlijk proces", T. Strafr. 2017, 286-307; C. VAN DE HEYNING, "Het getuigenverhoor na de zaak Riahi: het Hof van Cassatie zoekt zijn weg", T. Strafr. 2017, 227-229; S. BERNEMAN, "De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!", T. Strafr. 2019, 286-290; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 776-779; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH,

Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403. (2) Cass. 21 december 2021, AR P.21.0055.N, AC 2021, nr. 816; Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1104.N, AC 2021, nr. 166; Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass. 26 februari 2019, AR P.18.1028.N, AC 2019, nr. 117, T. Strafr. 2019, 296 noot S. BERNEMAN; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; EHRM 18 december 2018, Murtazaliyeva t/Rusland, §158 en EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, §42-43, www.echr.coe.int, T. Strafr. 2019; 280 noot S. BERNEMAN. Zie S. BERNEMAN, "De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!", T. Strafr. 2019, 286-290; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Oud-Turnhout, GompelSvacina, 2019, 781-782; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403.

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

1 maart 2022

P.21.0658.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Regeling der rechtspleging - Indienen van een conclusie ter griffie - Geen indiening van de conclusie ter rechtszitting - Motiveringsplicht - Omvang

Behoudens in de gevallen van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 152 Wetboek van Strafvordering, moet in strafzaken de conclusie in de regel blijken uit een geschrift dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt voorgelegd, waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd; bijgevolg is het geschrift uitgaande van een partij of haar advocaat dat, ook al bevat het dergelijke middelen, niet tijdens het debat aan de rechter is voorgelegd maar aan de griffie is overgemaakt, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting is neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling heeft aangevoerd, in de regel geen schriftelijke conclusie waarmee de rechter rekening moet houden (1). (1) Cass. 28 juni 2022, AR P.22.0218.N, AC 2022, nr. 464; Cass. 29 december 2020, AR P.20.1289.N, AC 2020, nr. 795; Cass. 24 november 2020, AR P.20.1143.N, AC 2020, nr. 719; T. Strafr. 2021, 226. Cass. 2 juni 2020, AR P.20.0560.N, AC 2020, nr. 351; Cass. 10 april 2018, AR P.18.0061.N, AC 2018, nr. 221; Zie alg. I. COUWENBERG en F. VAN VOLSEM, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 115p.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Duur van de voorlopige hechtenis - Redelijke termijn - Berekening - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Actualisering van de redenen van voorlopige hechtenis en evaluatie van de risico's van toekenning van detentievervangende maatregelen - Draagwijdte - Gevolg

De redelijke termijn van de voorlopige hechtenis wordt niet gerekend vanaf de aanvang van het gerechtelijk onderzoek of het verlenen van een bevel tot aanhouding bij verstek lastens de in verdenking gestelde, maar wel vanaf het moment waarop de in verdenking gestelde zich effectief in voorlopige hechtenis bevindt; naar aanleiding van de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis overeenkomstig artikel 22 Voorlopige Hechteniswet, moet het onderzoeksgerecht de redenen van de voorlopige hechtenis en de evaluatie van de risico's van het toekennen van detentievervangende maatregelen dan ook slechts actualiseren rekening houdend met de redenen vermeld in de titel van de effectieve vrijheidsberoving en de termijn die is verstreken sinds het verlenen van die titel (1). (1) M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale, la Charte*, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1054-1061.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 juni 2022

P.22.0787.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.24](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel - Invloed

Artikel 5.4 EVRM wordt geschonden wanneer tegen een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen, zonder dat het rechterlijk toezicht met een eindbeslissing kon worden afgesloten omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel heeft vervangen (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Deskundigenonderzoek - Beoordeling - Bewijswaarde - Verbetering van een materiële vergissing - Horen van de deskundige - Draagwijdte - Gevolg

Geen enkele bepaling verzet zich ertegen dat de rechter op basis van een volledige lezing van een deskundigenverslag oordeelt dat een tegenstrijdigheid in dat verslag slechts het gevolg is van een materiële vergissing en dat bij de bewijswaardering daarmee rekening moet worden gehouden en uit artikel 6.1 EVRM volgt niet dat de rechter slechts tot dat oordeel kan komen na het horen van de deskundige.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Verzoek om conclusietermijnen op de inleidingszitting door een partij

die nog geen conclusie heeft neergelegd - Doel van de regeling van conclusietermijnen - Verplichting van de rechter in hoger beroep - Recht van elke partij op conclusietermijnen - Grens

Artikel 152, § 1, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen die wensen te concluderen en nog geen conclusies hebben neergelegd, op de inleidingszitting kunnen vragen om conclusietermijnen te bepalen; in dat geval legt de rechter de termijnen vast waarop de conclusies ter griffie moeten worden neergelegd en bepaalt hij de rechtsdag, na de partijen te hebben gehoord; de beslissing wordt vermeld in het proces-verbaal van de rechtszitting; uit de artikelen 172, tweede lid, en artikel 209bis, zevende lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat die regeling ook van toepassing is op de correctionele rechtbank die uitspraak doet in hoger beroep; met deze regeling wil de wetgever een efficiënter beheer van de zittingen realiseren; het is evenwel niet de bedoeling om voor de partijen een recht op uitstel te creëren; indien de vraag om uitstel geen verband houdt met de wijze waarop de partijen hun argumenten schriftelijk aan de rechter en aan de tegenpartijen willen ter kennis brengen, biedt artikel 152 Wetboek van Strafvordering geen grondslag voor een dergelijk verzoek of voor een verzoek om alsnog stukken bij het dossier van de rechtspleging te voegen; uit de tekst van deze bepaling, de doelstelling van de wetgever en de algemene economie van de regeling volgt dat de rechter in de regel dient in te gaan op het op de inleidingszitting geformuleerde verzoek van een partij, die nog geen conclusies heeft neergelegd, om conclusietermijnen te bepalen; die partij heeft evenwel geen absoluut recht op conclusietermijnen (1). (1) Cass. 7 november 2017, AR P.17.0127.N, AC 2017, nr. 617; F. VAN VOLSEM en I. COUWENBERG, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 51-54; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 1318; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1498.

- Artt. 152, eerste en tweede lid, 172, tweede lid, en 209bis, zevende lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.1015.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.17

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige op de rechtszitting - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 13 oktober 2020, AR P.20.0254.N, AC 2020, nr. 626; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 30 mei 2017, AR P.17.0322.N, arrest niet gepubliceerd; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER; EHRM 14 juni 2016, Riahi t. België.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0250.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.1

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.5 - Recht op vergoeding wegens onrechtmatige vrijheidsberoving - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Voorwerp

Aangezien krachtens artikel 5.4 EVRM de sanctie van de onrechtmatigheid bestaat in een vrijlating die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling slaat op het beroep van de vreemdeling die op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen, nog steeds wordt vastgehouden; zo valt de door het EVRM vereiste korte termijn samen met het tijdvak van de vrijheidsberoving: wat artikel 5.4 verbiedt is de onmogelijkheid voor de vreemdeling om, terwijl hij administratief wordt vastgehouden, de titels krachtens welke hij wordt vastgehouden te laten toetsen (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op tegenspraak - Internationale rechtshulp - Uitvoering van een rogatoire commissie - Overmaken van stukken aan de Belgische overheid - Ontbreken van machtigingen van de rechter in de aangezochte staat - Toelaatbaarheid van het bewijs bekomen in het buitenland - Voorwaarden

Wanneer de beslissing over de schuldigverklaring van een beklaagde steun vindt in bewijsmateriaal dat in het buitenland is verkregen ingevolge een Belgisch internationaal rechtshulpverzoek en het strafdossier enkel stukken bevat waaruit de uitvoering van dat verzoek blijkt, kan de beklaagde op grond van artikel 13 van de wet van 9 december 2004 vragen om de voorlegging van een gegeven waaruit blijkt dat het bewijsmateriaal voldoet aan de in het buitenland geldende wettigheidsvereisten; daarvoor moet de beklaagde niet eerst aannemelijk maken dat het bewijs op een onregelmatige wijze is verkregen; het recht van verdediging van de beklaagde vereist dat die gegevens hem toelaten het in het buitenland verkregen bewijsmateriaal in concreto te betwisten; de rechter oordeelt welke gegevens daarvoor eventueel nog aan het strafdossier moeten worden gevoegd; die gegevens kunnen bestaan in de beslissing van een buitenlandse rechterlijke overheid die de uitvoering van het internationaal rechtshulpverzoek heeft gemachtigd of wettig verklaard (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 13 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politieke verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

19 oktober 2021

P.21.0965.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.12

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen -
Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten -
Wettigheidstoezicht - Voorwerp***

Aangezien krachtens artikel 5.4 EVRM de sanctie van de onrechtmatigheid bestaat in een vrijlating die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling slaat op het beroep van de vreemdeling die op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen, nog steeds wordt vastgehouden; zo valt de door het EVRM vereiste korte termijn samen met het tijdvak van de vrijheidsberoving: wat artikel 5.4 verbiedt is de onmogelijkheid voor de vreemdeling om, terwijl hij administratief wordt vastgehouden, de titels krachtens welke hij wordt vastgehouden te laten toetsen (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld -
Rechtshulpverzoek waarin wordt aangegeven dat de verdachte zich schuldig heeft
gemaakt aan het misdrijf waarvoor hij wordt vervolgd - Effect van deze
bewoordingen op de toelaatbaarheid van het bewijs bekomen bij uitvoering van het
rechtshulpverzoek en het daaropvolgend bewijs - Ontvankelijkheid van de
strafvordering - Beoordeling***

De enkele omstandigheid dat het openbaar ministerie in een rechtshulpverzoek bewoordingen gebruikt waarmee de te onderzoeken feiten reeds als zeker en vaststaand worden voorgesteld en zodoende het vermoeden van onschuld van een verdachte wordt miskend, heeft niet tot gevolg dat de vonnisrechter noodzakelijk moet vaststellen dat het recht van de verdachte op een eerlijk proces daardoor op onherstelbare wijze in het gedrang is gebracht; het staat aan de vonnisrechter onaantastbaar te oordelen of een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd nog mogelijk is, waarbij hij rekening kan houden met onder meer de doorslaggevende impact van de gedraging van het openbaar ministerie op de kwaliteit van de bewijsgaring in de loop van het gehele onderzoek, de betrouwbaarheid van de uit het rechtshulpverzoek verkregen resultaten en de mogelijkheden die de verdachte nog heeft om tegenover een onpartijdige rechter effectieve tegenspraak te voeren tegen de lastens hem ingebrachte betichtingen, met inbegrip van de resultaten van het rechtshulpverzoek; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.16.1065.N, AC 2020, nr. 482.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0879.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.9

AC nr. ...

RECHTERLIJKE ORGANISATIE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek - Incident met betrekking tot de verdeling van de zaken - Beschikking van de voorzitter van de rechtbank - Rechtsmiddel - Gevolg

Overeenkomstig artikel 425, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering wordt de verklaring van cassatieberoep gedaan door de advocaat op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing heeft gewezen en wordt zij door hem en de griffier getekend en ingeschreven in het daartoe bestemd register; deze regel geldt ook voor een cassatieberoep ingesteld tegen de bij toepassing van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek gewezen beschikking van de voorzitter van de rechtbank in verband met de verdeling van de zaken (1). (1) De eiser had op basis van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek, een procedure ingesteld die tot doel had zijn zaak toe te vertrouwen aan de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Oudenaarde, daar waar zij was vastgesteld voor de afdeling Dendermonde, aangezien hij twijfelde aan de onpartijdigheid en objectiviteit van deze laatste. De voorzitter wees dit evenwel af en de eiser bekloeg er zich over dat hij tegen een dergelijke beschikking – waartegen enkel de procureur-generaal bij het hof van beroep zich in cassatie kan voorzien overeenkomstig artikel 642, tweede en derde lid, Gerechtelijk Wetboek – geen rechtsmiddel bezat en wilde dat het Hof hierover een prejudiciële vraag zou stellen aan het Grondwettelijk Hof. Hij deed dit middels zijn cassatieberoep dat hij evenwel niet instelde met eerbiediging van de bepalingen van artikel 425, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering maar via een verzoekschrift ingediend ter griffie van het Hof. Er kan daarenboven worden opgemerkt dat de procedure van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek betrekking heeft op de materiële bevoegdheid van de verschillende secties of kamers binnen een rechtbank alsmede op de territoriale verdeling van de zaken (zie D. SCHEERS en P. THIRIAR, "Verdelingsincidenten en territoriale bevoegdheid: een brug te weinig", RW 2014-2015, 1202), maar zonder dat de eigenlijke bevoegdheid van de rechtbank zelf ter discussie staat. Wat hier beoogd wordt is een onttrekking wegens gewettigde verdenking die geen verdelingsincident is in de zin van artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek en waarvoor er geëigende procedures bestaan. Het cassatieberoep werd dan ook niet ontvankelijk verklaard en aangezien dit gebeurde op basis van een andere grond dan die waarover eiser een prejudiciële vraag wenste te stellen, werd aan dit verzoek geen gevolg gegeven. AW

- Art. 88, § 2 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 425, § 1, eerste lid Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1464.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.22

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Burgerlijke zaken - Recht op dubbele aanleg

De dubbele aanleg vormt geen algemeen rechtsbeginsel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Recht op dubbele aanleg

De dubbele aanleg vormt geen algemeen rechtsbeginsel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 52.

18 januari 2023

P.21.0228.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#)

AC nr. ...

- Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en als dusdanig of in samenhang met andere bepalingen gelezen, op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is en aan het vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan wanneer het voor de persoon op wie de strafbepaling van toepassing is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en zo nodig met behulp van de uitlegging ervan gegeven door de rechtspraak, de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid kunnen meebrengen, waarbij onder meer rekening dient te worden gehouden met de interpretatie van de strafbepaling in het licht van de doelstellingen van de wetgever, de wetsgeschiedenis en de door de rechtspraak gegeven interpretatie van de strafbepaling.

14 december 2021

P.21.0489.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.6](#)

AC nr. ...

- Vermoeden van onschuld - Onderzoeksgerechten - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Motivering - Miskenning van het vermoeden van onschuld - Draagwijdte

Wanneer het arrest, met overname van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, erop wijst "dat, wegens de onbeschaamdheid en de vastberadenheid waarmee de in verdenking gestelde heeft gehandeld, het manifeste geweld zoals blijkt uit het aantal slagen die op uiterst kwetsbare plekken van het lichaam van het slachtoffer werden toegebracht, de futiliteit van de aangevoerde voorwendsels en de hieruit voortvloeiende fatale gevolgen, de feiten waarvan hij ernstig wordt verdacht deze te hebben gepleegd, van een gedrag en een ingesteldheid getuigen die gekenmerkt worden door een diepe minachting voor de fysieke en psychische integriteit van anderen en de openbare veiligheid ernstig in gevaar hebben gebracht", miskennen de appelrechters het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, aangezien die vermeldingen niet enkel een vermoeden of ernstige aanwijzingen van schuld beschrijven maar stellen dat de in verdenking gestelde schuldig is wegens de aard of de ernst van de gepleegde daden.

- Art. 22, zesde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 maart 2023

P.23.0377.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.17](#)

AC nr. ...

- Onafhankelijke en onpartijdige rechter - Strafvordering - Strafvorderingsrechtbank - Samenstelling van de zetel - Uitspraak over een bepaalde strafdovorderingsmodaliteit - Beslissing door dezelfde strafdovorderingsrechtbank in dezelfde samenstelling over de toekenning van een andere strafdovorderingsmodaliteit - Vernietiging - Gevolg

Het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechter wordt niet miskend doordat een strafdovorderingsrechtbank uitspraak doet over de toekenning van een bepaalde strafdovorderingsmodaliteit, terwijl diezelfde strafdovorderingsrechtbank in dezelfde samenstelling een beslissing heeft genomen over de toekenning van een andere strafdovorderingsmodaliteit welke door het Hof werd vernietigd en over die andere strafdovorderingsmodaliteit alsnog geen beslissing werd genomen.

17 mei 2022 P.22.0534.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.9](#) AC nr. ...

- Beschikkingsbeginsel

De rechter mag geen uitspraak doen over niet gevorderde zaken of meer toekennen dan er gevraagd was (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 41.

- Art. 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023 C.21.0193.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.1](#) AC nr. ...

- Strafzaken - Vermoeden van onschuld - Straftoemeting - Bijzondere motiveringsplicht - Feitelijke omstandigheden waarop de motivering betrekking kan hebben - Feitelijke omstandigheden die als een misdrijf kunnen worden omschreven - Misdrijf waarvoor de beklagde niet wordt vervolgd - Betrekking bij de straftoemeting - Grenzen - Gevolg

Voor de bepaling van de straf kan de rechter alle feitelijke omstandigheden in aanmerking nemen die naar zijn oordeel een licht werpen op de ernst van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de dader op voorwaarde dat deze feiten aan tegenspraak zijn onderworpen en dat daardoor het vermoeden van onschuld niet wordt miskend; het enkele gegeven dat die feitelijke omstandigheden als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklagde niet wordt vervolgd, belet de rechter niet die omstandigheden bij de straftoemeting te betrekken, voor zover hij niet vaststelt dat de beklagde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt (1). (1) Cass. 25 maart 2014, AR P.12.1828.N, AC 2014, nr. 234.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022 P.22.0425.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.6](#) AC nr. ...

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Rechtspleging in hoger beroep - Geldelijk waardeerbare vorderingen - Rechtsplegingsvergoeding - Wijze van berekening

De rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep moet, in geval geldelijk waardeerbare vorderingen voorliggen, worden bepaald gelet op de waarde of de geldelijke inzet van het hoger beroep, zoals die blijkt uit de beroepsakte dan wel de laatste appelconclusie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 3 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 2 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 1022, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.24.0016.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.4](#)

AC nr. ...

- Taak van de rechter - Verplichting van de in het gelijk gestelde partij - Bedrag rechtsplegingsvergoeding

De taak van de rechter bij het bepalen van het correcte basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding neemt niet weg dat een procespartij die als in het gelijk gestelde partij aanspraak maakt op een rechtsplegingsvergoeding en deze wil doen vereffenen, van deze gedingkost opgave moet doen, zonder daarom het bedrag ervan te moeten bepalen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 3 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 2 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 1022, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.24.0016.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.4](#)

AC nr. ...

- Taak van de rechter - Begroting basisbedrag rechtsplegingsvergoeding

Behoudens wanneer een procedureakkoord omtrent de omvang van de rechtsplegingsvergoeding dan wel een grond of een verzoek tot afwijking van het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding voorligt, dient de rechter ambtshalve het met toepassing van de bepalingen van het Tarief Rechtsplegingsvergoeding correcte basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding te bepalen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen

- Art. 3 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 2 KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffen
- Art. 1022, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.24.0016.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.4

AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

ALGEMEEN

Algemeen - Strafzaken - Onderzoeksgerechten - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Motivering - Eerbiediging van het vermoeden van onschuld - Draagwijdte

Wanneer het arrest, met overname van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, erop wijst "dat, wegens de onbeschaamdheid en de vastberadenheid waarmee de in verdenking gestelde heeft gehandeld, het manifeste geweld zoals blijkt uit het aantal slagen die op uiterst kwetsbare plekken van het lichaam van het slachtoffer werden toegebracht, de futiliteit van de aangevoerde voorwendsels en de hieruit voortvloeiende fatale gevolgen, de feiten waarvan hij ernstig wordt verdacht deze te hebben gepleegd, van een gedrag en een ingesteldheid getuigen die gekenmerkt worden door een diepe minachting voor de fysieke en psychische integriteit van anderen en de openbare veiligheid ernstig in gevaar hebben gebracht", miskennen de appelrechters het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, aangezien die vermeldingen niet enkel een vermoeden of ernstige aanwijzingen van schuld beschrijven maar stellen dat de in verdenking gestelde schuldig is wegens de aard of de ernst van de gepleegde daden.

- Art. 22, zesde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 maart 2023

P.23.0377.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.17](#)

AC nr. ...

Algemeen - Verzoek om conclusietermijnen op de inleidingszitting door een partij die nog geen conclusie heeft neergelegd - Doel van de regeling van conclusietermijnen - Verplichting van de rechter in hoger beroep - Recht van elke partij op conclusietermijnen - Grens

Artikel 152, § 1, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de partijen die wensen te concluderen en nog geen conclusies hebben neergelegd, op de inleidingszitting kunnen vragen om conclusietermijnen te bepalen; in dat geval legt de rechter de termijnen vast waarop de conclusies ter griffie moeten worden neergelegd en bepaalt hij de rechtsdag, na de partijen te hebben gehoord; de beslissing wordt vermeld in het proces-verbaal van de rechtszitting; uit de artikelen 172, tweede lid, en artikel 209bis, zevende lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat die regeling ook van toepassing is op de correctionele rechtbank die uitspraak doet in hoger beroep; met deze regeling wil de wetgever een efficiënter beheer van de zittingen realiseren; het is evenwel niet de bedoeling om voor de partijen een recht op uitstel te creëren; indien de vraag om uitstel geen verband houdt met de wijze waarop de partijen hun argumenten schriftelijk aan de rechter en aan de tegenpartijen willen ter kennis brengen, biedt artikel 152 Wetboek van Strafvordering geen grondslag voor een dergelijk verzoek of voor een verzoek om alsnog stukken bij het dossier van de rechtspleging te voegen; uit de tekst van deze bepaling, de doelstelling van de wetgever en de algemene economie van de regeling volgt dat de rechter in de regel dient in te gaan op het op de inleidingszitting geformuleerde verzoek van een partij, die nog geen conclusies heeft neergelegd, om conclusietermijnen te bepalen; die partij heeft evenwel geen absoluut recht op conclusietermijnen (1). (1) Cass. 7 november 2017, AR P.17.0127.N, AC 2017, nr. 617; F. VAN VOLSEM en I. COUWENBERG, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 51-54; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 1318; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1498.

- Artt. 152, eerste en tweede lid, 172, tweede lid, en 209bis, zevende lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.1015.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.17](#)

AC nr. ...

Algemeen - Verzoek om conclusietermijnen op de inleidingszitting door een partij die nog geen conclusie heeft neergelegd - Verplichting van de rechter in hoger beroep - Afwijzing van het uitstel van de zaak voor het indienen van conclusies - Criteria - Beoordeling - Controle op de motieven door het Hof

Het staat aan de rechter te oordelen of er omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat conclusietermijnen worden bepaald; hij kan daarbij de volgende criteria in aanmerking nemen: het tijdsverloop tussen de betekening van de dagvaarding en de inleidende rechtszitting, of in hoger beroep het tijdsverloop tussen het instellen van hoger beroep door een partij en de inleidende rechtszitting, waardoor de partijen in de gelegenheid waren hun verdediging afdoende voor te bereiden; het gegeven dat de partij in eerste aanleg reeds door eenzelfde raadsman werd bijgestaan; het weinig complex karakter van de te beoordelen zaak; de verjaring van de strafvordering; de verplichting een overschrijding of een verdere overschrijding van de redelijke termijn te vermijden; de hechtenistoestand van één of meerdere beklaagden; de lijst van deze criteria is niet beperkend (1); de rechter is niet verplicht om bij het nemen van zijn beslissing alle voormelde criteria in aanmerking te nemen; de rechter dient steeds met verwijzing naar de omstandigheden eigen aan de zaak aan te geven waarom het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat de gevraagde conclusietermijnen worden toegekend; de afwijzing van de vraag om conclusietermijnen vereist niet dat de rechter vaststelt dat het verzoek misbruik van rechtspleging inhoudt of dat die vraag het recht van de andere partijen op onrechtmatige wijze benadeelt; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord. (1) Het Hof heeft reeds criteria aangereikt voor de strafrechter om een vraag tot uitstel van de zaak wegens het indienen van conclusies in te willigen of af te wijzen (Cass. 7 november 2017, AR P.17.0127.N, AC 2017, nr. 617; NC 2018, 121 noot P. THIRIAR, RABG 2018, 486 noot C. VAN DE HEYNING). Het huidig arrest voegt aan deze lijst als criterium toe "het tijdsverloop tussen het instellen van hoger beroep door een partij en de inleidende rechtszitting" (BDS).

- Artt. 152, eerste en tweede lid, 172, tweede lid, en 209bis, zevende lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.1015.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.17

AC nr. ...

Algemeen - Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Inzage van het dossier - Niet verschijning van de inverdenkinggestelde en zijn advocaat voor de kamer van inbeschuldigingstelling - Geen onmogelijkheid om te verschijnen - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Draagwijdte - Gevolg

Een aangehouden inverdenkinggestelde en zijn advocaat die, zonder daartoe in de onmogelijkheid te zijn, niet verschijnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling die te oordelen heeft over de handhaving van de voorlopige hechtenis, kunnen zich niet erop beroepen dat zij niet in de gelegenheid zijn geweest te controleren of er nieuwe stukken aan het dossier zijn toegevoegd; de inverdenkinggestelde of zijn raadsman kan immers zelf het recht van verdediging vrijwaren door ter rechtszitting te vragen die controle te mogen doen of zo nodig daartoe een uitstel te verkrijgen: in die omstandigheden kan de kamer van inbeschuldigingstelling wettig de handhaving van de voorlopige hechtenis bevelen in afwezigheid van de beklaagde, zonder dat zij diende uit te weiden over de mogelijkheid tot inzage van het dossier door de beklaagde of zijn advocaat (1). (1) Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1171-1172.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 juni 2022

P.22.0786.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.23](#)

AC nr. ...

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerechten - Regeling der rechtspleging - Uitstel van de zaak voor verdere instaatstelling - Geen akkoord over conclusietermijnen - Indienen van een conclusie ter griffie - Weren van conclusie - Toelaatbaarheid

Uit het enkele gegeven dat het onderzoeksgerecht uitstel verleent voor het verder in staat stellen van de zaak volgt niet dat er een akkoord is over het verlenen van conclusietermijnen; de wering van geschriften die zonder akkoord over conclusietermijnen ter griffie van het onderzoeksgerecht worden neergelegd, getuigt niet van een excessief formalisme en houdt geen miskenning in van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces; het staat een partij immers vrij om haar conclusies volgens de wettelijke bepalingen toepasselijk in strafzaken neer te leggen.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Wegverkeer - Vluchtmisdrijf met gewonden - Veroordeling - Vermelding toepasselijke wetsbepalingen - Wijze

Artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet voorziet in een verzwarende omstandigheid voor het door artikel 33, § 1, Wegverkeerswet bedoelde basismisdrijf, waarbij in paragraaf 2 uitdrukkelijk wordt verwezen naar een ongeval als bedoeld door paragraaf 1; aangezien aldus artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet verwijst naar artikel 33, § 1, Wegverkeerswet dient de rechter ingeval van een veroordeling wegens het door artikel 33, § 1, 1°, en § 2, eerste lid, Wegverkeerswet bedoelde vluchtmisdrijf niet noodzakelijk ook artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet te vermelden, maar kan hij volstaan met de vermelding van artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet (1). (1) Zie F. VAN VOLSEM, "Een bijzonder aspect van de motiveringsverplichting in politie- en correctionele zaken: over de verplichting de toegepaste wetsbepalingen te vermelden", in F. Deruyck, E. Goethals, L. Huybrechts, J. Leclercq, J. Rozie, M. Rozie, P. Traest en R. Verstraeten (eds.), *Amicus Curiae, Liber Amicorum Marc De Swaef*, Antwerpen, Intersentia, 2013, (441), 445-446.

- Artt. 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 33, §§ 1 en 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

17 mei 2022

P.22.0039.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.4](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvordering - Veroordelend vonnis - Vermelding van de toegepaste wetsartikelen - Vermelding van overbodige of niet-toepasselijke bepalingen - Draagwijde - Gevolg

Volgens artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook geldt voor de hoven van beroep, moet een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen vermelden, dit zijn de wetsbepalingen die de bestanddelen van het misdrijf vaststellen, alsook de toegepaste straffen; dit bijzonder aspect van de motiveringsplicht in strafzaken heeft een vormelijk karakter zodat de vermelding van overbodige of niet toepasselijke bepalingen zonder belang is indien de veroordelende beslissing de toegepaste wetsbepalingen vermeldt.

- Art. 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.0825.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.15](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafuitvoeringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Tegenaanwijzingen - Risico op het plegen van nieuwe ernstige feiten - Argumenten voor en tegen de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit - Grens

Bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie omkleedt de strafuitvoeringsrechtbank de afwijzing van de strafuitvoeringsmodaliteit van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op de verwijdering van het grondgebied regelmatig met redenen door de vaststelling van het bestaan van het risico van het plegen van nieuwe ernstige feiten en de vermelding van het gegeven of de gegevens waarop die vaststelling is gesteund; een dergelijke motivering vormt de rechtvaardiging van de beslissing; niet is vereist dat het vonnis alle mogelijke argumenten voor en tegen de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit vermeldt.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 oktober 2021

P.21.1217.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.20](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafuitvoeringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Afwijzen van het verzoek - Bepalen van een datum voor het indienen van een verzoek - Draagwijde

De verplichting bij niet-toekenning van de gevraagde strafuitvoeringsmodaliteit de datum te bepalen waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen houdt geen verband met de motiveringsverplichting van de niet-toekenning van de modaliteit.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 oktober 2021

P.21.1217.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.20](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straftoemeting - Wegverkeer - Verval van het recht tot sturen - Maatregel van herstel van het recht tot sturen door examens en onderzoeken - Grens

De uit de artikelen 163, tweede lid, en 195, tweede en de zevende lid, Wetboek van Strafvordering voortvloeiende verplichting voor de rechter om de keuze voor de bijkomende straf van het verval van het recht motorvoertuigen te besturen en de maat van die straf, indien de wet die aan de vrije beoordeling van de rechter overlaat, nauwkeurig te motiveren, geldt ook voor de maatregel van het afhankelijk maken van het herstel in dat recht van het slagen in de vier examens en onderzoeken (1); de verplichting die maatregel nauwkeurig te motiveren belet niet dat de motivering beknopt kan zijn; de maatregel van het afhankelijk maken van het herstel in het recht motorvoertuigen te besturen van het slagen in de examens en onderzoeken kan mede worden gemotiveerd met redenen welke dienen ter verantwoording van het opleggen van andere hoofd- en bijkomende straffen voor dezelfde feiten; de rechter moet niet voor elk examen of onderzoek afzonderlijk een nauwkeurige motivering verstrekken. (1) Cass. 24 november 2020, AR P.20.0761.N, AC 2020, nr. 716; Cass. 5 september 2017, AR P.16.1312.N, AC 2017, nr. 444. Zie alg. Ph. TRAEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2020, 46-50.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Artt. 163, tweede lid, en 195, tweede en zevende lid Wetboek van Strafvordering

19 oktober 2021

P.21.1109.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.17](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerechten - Regeling der rechtspleging - Indienen van een conclusie ter griffie - Geen indiening van de conclusie ter rechtszitting - Motiveringsplicht - Omvang

Behoudens in de gevallen van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 152 Wetboek van Strafvordering, moet in strafzaken de conclusie in de regel blijken uit een geschrift dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt voorgelegd, waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd; bijgevolg is het geschrift uitgaande van een partij of haar advocaat dat, ook al bevat het dergelijke middelen, niet tijdens het debat aan de rechter is voorgelegd maar aan de griffie is overgemaakt, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting is neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling heeft aangevoerd, in de regel geen schriftelijke conclusie waarmee de rechter rekening moet houden (1). (1) Cass. 28 juni 2022, AR P.22.0218.N, AC 2022, nr. 464; Cass. 29 december 2020, AR P.20.1289.N, AC 2020, nr. 795; Cass. 24 november 2020, AR P.20.1143.N, AC 2020, nr. 719; T. Strafr. 2021, 226. Cass. 2 juni 2020, AR P.20.0560.N, AC 2020, nr. 351; Cass. 10 april 2018, AR P.18.0061.N, AC 2018, nr. 221; Zie alg. I. COUWENBERG en F. VAN VOLSEM, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 115p.

- Artt. 127 en 152 Wetboek van Strafvordering

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

20 september 2022

P.22.0303.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.5](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vonnis dat oordeelt dat de beklaagde geen betwisting voert over de schuld - Draagwijdte - Gevolg

De strafrechter die vaststelt dat een beklaagde de schuld aan de hem verweten feiten niet betwist, kan bij afwezigheid van conclusie volstaan met die vaststelling zodat op hem in een dergelijk geval niet de verplichting rust de voornaamste redenen te vermelden voor de schuldigverklaring en een verdergaande motiveringsplicht kan ook niet uit artikel 6.1 EVRM worden afgeleid.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 juni 2022

P.22.0461.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.7](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straftoemeting - Bijzondere motiveringsplicht - Feitelijke omstandigheden waarop de motivering betrekking kan hebben - Feitelijke omstandigheden die als een misdrijf kunnen worden omschreven - Misdrijf waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd - Betrekking bij de straftoemeting - Grenzen - Gevolg

Voor de bepaling van de straf kan de rechter alle feitelijke omstandigheden in aanmerking nemen die naar zijn oordeel een licht werpen op de ernst van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de dader op voorwaarde dat deze feiten aan tegenspraak zijn onderworpen en dat daardoor het vermoeden van onschuld niet wordt miskend; het enkele gegeven dat die feitelijke omstandigheden als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, belet de rechter niet die omstandigheden bij de straftoemeting te betrekken, voor zover hij niet vaststelt dat de beklaagde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt (1). (1) Cass. 25 maart 2014, AR P.12.1828.N, AC 2014, nr. 234.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0425.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.6](#)

AC nr. ...

OP CONCLUSIE

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Gezondheidspolitie over de mens - Bloedwet - Artikelen 2 en 22 - Bloed-KB - Artikelen 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7° - Vermeldingen die evenwaardig zijn aan de bewoordingen van het Bloed-KB - Wettigheidscontrole van het Hof - Draagwijdte - Gevolg

De strafrechter voldoet aan zijn motiveringsverplichting wanneer hij het misdrijf bewezen verklaart in al zijn wettelijke bestanddelen en die bestanddelen uit zijn beslissing blijken en dit is het geval wanneer de beslissing melding maakt van de bewoordingen van de strafwet waarin die bestanddelen zijn opgenomen of van evenwaardige vermeldingen die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole uit te oefenen, dan wel wanneer die bewoordingen of vermeldingen voorkomen in een stuk van het strafdossier waarnaar de beslissing verwijst; het arrest dat opgave doet van de letterlijke bewoordingen van de artikelen 2, eerste lid, en 22 Bloedwet, verwijst naar de appelconclusie van de beklaagde en vermeldingen bevat die evenwaardig zijn aan de bewoordingen van de artikelen 3novies, 3terdecies, 3quaterdecies, 11B, 11G en 12.II.B, 7°, Bloed-KB, voldoet aldus aan de motiveringsverplichting en laat het Hof toe zijn wettigheidscontrole uit te oefenen.

- Art. 12.II.B, 7° KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong

- Art. 11G KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong
- Art. 11B KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3quaterdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3terdecies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong
- Art. 3novies KB 4 april 1996 betreffende de afneming, de bereiding, de bewaring en de terhandstelling van bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong
- Art. 22 Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong
- Art. 2, eerste lid Wet 5 juli 1994 betreffende bloed en bloederivaten van menselijke oorsprong

14 december 2021

P.21.0489.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.6](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Vermelding van de eenparigheid van stemmen - Draagwijdte ten aanzien van bijkomende straffen

De vermelding in het arrest dat met eenparigheid van stemmen een van de opgelegde straffen wordt verhoogd, houdt in dat de appelrechters met eenparige stemmen hebben beslist tot de gehele uitgesproken straf (1). (1) Cass. 5 oktober 1993, AR 6334, AC 1993, nr. 394; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, nr. 3578.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

20 september 2022

P.22.0502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.2](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Onderzoeksgerecht - Neerlegging van conclusie - Feit strafbaar met een straf boven vijftien jaar opsluiting - Verplichting om te antwoorden - Grenzen

Indien het maximum van de straf, door de wet gesteld op het misdrijf op grond waarvan de voorlopige hechtenis wordt bevolen, vijftien jaar opsluiting te boven gaat, zijn de bijkomende voorwaarden voor de handhaving van de hechtenis zoals bedoeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, niet van toepassing en in dat geval dient de rechter in beginsel slechts na te gaan of de handhaving van de hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid en is hij niet ertoe gehouden te antwoorden op een conclusie waarin het bestaan van een of meerdere van die bijkomende voorwaarden wordt betwist (1). (1) Cass. 10 mei 2006, AR P.06.0644.F, AC 2006, nr. 268.

- Art. 16, § 1, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

14 december 2021

P.21.1552.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.13](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Vermelding van de eenparigheid van stemmen - Draagwijdte ten aanzien van bijkomende straffen

De vermelding in het arrest dat met eenparigheid van stemmen een van de opgelegde straffen wordt verhoogd, houdt in dat de appelrechters met eenparige stemmen hebben beslist tot de gehele uitgesproken straf (1). (1) Cass. 5 oktober 1993, AR 6334, AC 1993, nr. 394; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, nr. 3578.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

20 september 2022

P.22.0502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.21](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verwijzing in het dictum van een conclusie naar artikel 21ter Wetboek van Strafvordering - Geen concretisering - Redelijketermijnverweer - Draagwijdte - Gevolg

De uit artikel 149 Grondwet voortvloeiende verplichting voor de rechter om een regelmatig ingediende conclusie te beantwoorden, veronderstelt dat daarin een duidelijke en ondubbelzinnige vordering, verweer of exceptie is geformuleerd; de loutere verwijzing in het dictum van een conclusie naar artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zonder enige nadere concretisering, is geen duidelijke en ondubbelzinnige vordering, verweer of exceptie waarop de rechter moet antwoorden.

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0461.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.7](#)

AC nr. ...

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN

- Schenking - Persoon aan wie een bewindvoerder over de goederen is toegewezen - Onbekwaam verklaarde persoon - Vordering tot herroeping wegens ondankbaarheid - Bewindvoerder over de goederen - Bevoegdheid

Wanneer de persoon die een schenking heeft gedaan onbekwaam wordt verklaard, kan de bewindvoerder over de goederen hem vertegenwoordigen bij het instellen van een vordering tot herroeping van die schenking wegens ondankbaarheid.

- Artt. 494, 497/2 en 499/7, § 4 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0321.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.6](#)

AC nr. ...

- Schenking - Persoon aan wie een bewindvoerder over de goederen is toegewezen - Vordering tot herroeping wegens ondankbaarheid - Aard van de handeling

De schenkingen vallen onder de handelingen met betrekking tot de goederen van de beschermde persoon; hieruit volgt dat de vordering tot herroeping van een door de beschermde persoon gedane schenking wegens ondankbaarheid geen deel uitmaakt van de handelingen met betrekking tot zijn persoon maar van de handelingen met betrekking tot zijn goederen.

- Art. 492/1 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0321.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.6](#)

AC nr. ...

- Schenking - Persoon aan wie een bewindvoerder over de goederen is toegewezen - Aard van de handeling

De schenkingen vallen onder de handelingen met betrekking tot de goederen van de beschermde persoon; hieruit volgt dat de vordering tot herroeping van een door de beschermde persoon gedane schenking wegens ondankbaarheid geen deel uitmaakt van de handelingen met betrekking tot zijn persoon maar van de handelingen met betrekking tot zijn goederen.

- Art. 492/1 Oud Burgerlijk Wetboek

16 januari 2023

C.21.0321.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.6](#)

AC nr. ...

- Testament - Bedrog - Vermogens- of erfenisbejaging - Begrip

Vermogens- of erfenisbejaging is een bijzondere vorm van bedrog, waarbij de begiftigde of een derde middelen inzet, handelingen stelt of manipulaties verricht met de bedoeling om de vrije wil van de beschikker te beïnvloeden door hem te doen dwalen en hem zodoende aan te zetten tot het doen van een gift die hij anders klaarblijkelijk niet zou hebben gedaan (1) (2). (1) Art. 901 Oud Burgerlijk Wetboek, zoals vóór de opheffing ervan bij wet van 19 januari 2022. (2) Artt. 1109 en 1116, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek, zoals vóór de opheffing ervan bij wet van 28 april 2022.

- Art. 1116, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 1109 Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 901 Oud Burgerlijk Wetboek

3 januari 2025

C.24.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.7](#)

AC nr. ...

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN

OPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN VERWONDINGEN EN OPZETTELIJK DODEN

Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Burgerlijke rechtsvordering - Opzettelijke slagen of verwondingen - Veroorzaken van een ziekte die niet ongeneeslijk lijkt - Ziekte die langer duurt dan vier maanden na het feit - Invloed op de schadevergoeding

Het onderlinge verband tussen de artikelen 399 en 400 Strafwetboek houdt in dat een door opzettelijke verwondingen of slagen veroorzaakte ziekte die niet ongeneeslijk lijkt, valt onder de constitutieve bestanddelen van artikel 399 Strafwetboek, ongeacht de periode van die ziekte; de enkele omschrijving van een feit als het misdrijf bedoeld in artikel 399 Strafwetboek sluit bijgevolg niet uit dat de kosten van de erdoor veroorzaakte ziekte in oorzakelijk verband staan met dat misdrijf en dus voor vergoeding in aanmerking komen, ook wanneer die ziekte betrekking heeft op een periode van meer dan vier maanden na het plegen van het feit (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 392, 399 en 400 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0852.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.11](#)

AC nr. ...

Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke slagen en verwondingen met een ziekte of tijdelijke arbeidsongeschiktheid als gevolg - Definitieve veroordeling op strafgebied - Afhandeling van burgerlijke belangen - Toekenning van een schadevergoeding op basis van de telastlegging opzettelijke slagen en verwondingen met een ziekte of tijdelijke arbeidsongeschiktheid als gevolg - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Verzoek om de feiten te heromschrijven naar opzettelijke slagen en verwondingen met blijvende arbeidsongeschiktheid als gevolg - Rechtsmacht van de rechter in hoger beroep - Omvang

De rechter die een beklaagde bij een in kracht van gewijsde getreden vonnis op strafgebied heeft veroordeeld wegens een feit omschreven als het misdrijf bepaald in de artikelen 392, 398 en 399 Strafwetboek, zou zijn rechtsmacht overschrijden indien hij dat feit, bij de uitgestelde behandeling van de erop gesteunde burgerlijke rechtsvordering, zou omschrijven als een misdrijf bepaald in de artikelen 392, 399 en 400 Strafwetboek; in dat geval heeft de rechter zijn rechtsmacht over die omschrijving immers definitief uitgeput in zijn vonnis op strafgebied, zodat die omschrijving nadien niet meer bij hem aanhangig is en evenmin nog aanhangig kan worden gemaakt bij de appelrechter (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 392, 399 en 400 Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0852.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.11](#)

AC nr. ...

STRAF

ALLERLEI

Allerlei - Bepaling van de op te leggen straf - Bijzondere motiveringsplicht - Feitelijke omstandigheden waarop de motivering betrekking kan hebben - Feitelijke omstandigheden die als een misdrijf kunnen worden omschreven - Misdrijf waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd - Betrekking bij de straftoemeting - Grenzen - Gevolg

Voor de bepaling van de straf kan de rechter alle feitelijke omstandigheden in aanmerking nemen die naar zijn oordeel een licht werpen op de ernst van de bewezen verklaarde feiten en de persoonlijkheid van de dader op voorwaarde dat deze feiten aan tegenspraak zijn onderworpen en dat daardoor het vermoeden van onschuld niet wordt miskend; het enkele gegeven dat die feitelijke omstandigheden als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, belet de rechter niet die omstandigheden bij de straftoemeting te betrekken, voor zover hij niet vaststelt dat de beklaagde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt (1). (1) Cass. 25 maart 2014, AR P.12.1828.N, AC 2014, nr. 234.

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0425.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.6](#)

AC nr. ...

Allerlei - Naar recht verantwoorde straf - Cassatiemiddel - Belang - Schuldigverklaring die een langere periode betreft dan die weerhouden door de eerste rechter - Geen invloed op de opgelegde bestraffing - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer de appelrechters een beklaagde schuldig verklaren aan de feiten van een telastlegging en daarbij een langere periode weerhouden dan de eerste rechter maar uit de motivering van de aan de beklaagde opgelegde bestraffing blijkt dat deze niet werd beïnvloed door deze bijkomende schuldigverklaring, is het cassatiemiddel bij gebrek aan belang niet ontvankelijk (1). (1) Vgl. Cass. 26 april 2016, AR P.16.0117.N, AC 2016, nr. 283; Cass. 26 juni 1990, AR 3535, AC 1989-90, nr. 627, met noot R.D.; zie F. VAN VOLSEM, "Een bijzondere grond van niet-ontvankelijkheid van het cassatiemiddel: de naar recht verantwoorde straf", RABG 202/1, nr. 15. Het OM had geconcludeerd tot een cassatie omdat het van oordeel was dat de appelrechters zich niet beperkten tot een loutere precisering van de incriminatieperiode, maar een bijkomende veroordeling uitspraken voor andere feiten in een periode waarvoor het beroepen vonnis had vrijgesproken en dat dit zonder éénparigheid was gebeurd – vgl. Cass. 21 oktober 1987, AR nr. 5940, AC 1987-88, nr. 105. AW

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.23.1485.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.2](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verplichte bijzondere verbeurdverklaring - Geen concrete betwisting in het grievenformulier - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Indien het beroepen vonnis een verplichte bijzondere verbeurdverklaring beveelt met de vaststelling dat aan de wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan en een beklaagde in zijn grievenformulier zich beperkt tot de aanduiding van de bijzondere verbeurdverklaring als grief zonder enige concrete betwisting, dan kan het appelgerecht dit verweer beantwoorden en verwerpen en de beslissing van de bijzondere verbeurdverklaring regelmatig met redenen omkleden door het beroepen vonnis te bevestigen.

- Art. 77sexies Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering
- Art. 42, 1° Strafwetboek

20 september 2022

P.22.0511.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220920.2N.3](#)

AC nr. ...

VERZACHTENDE OMSTANDIGHEDEN. VERSCHONINGSGRONDEN

Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Correctionaliseerbare misdaad - Verwijzing door het onderzoeksgerecht naar de correctionele rechtbank mits aanneming van verzachtende omstandigheden - Draagwijdte - Gevolg

Indien het onderzoeksgerecht met aanneming van verzachtende omstandigheden een beklaagde verwijst naar de correctionele rechtbank voor een aldus gecorrectionaliseerde misdaad, dan kan de correctionele rechtbank en in hoger beroep de correctionele kamer van het hof van beroep voor dit feit niet nogmaals verzachtende omstandigheden aannemen (1). (1) Cass. 4 juni 1973, AC 1973, 960.

14 december 2021

P.21.0801.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.2](#)

AC nr. ...

VRIJHEIDSSTRAFFEN

Vrijheidsstraffen - Uitgaansvergunning - Penitentiair verlof - Verzoek - Beslissing van de minister - Termijn - Berekening - Werkdag - Begrip

2 november, 15 november en 26 december zijn geen feestdagen voor de toepassing van de Wet Strafuitvoering (1). (1) Zie concl. OM in Pas., nr. 194.

- Art. 2 KB 19 november 1998 betreffende de verloven en afwezigheden toegestaan aan de personeelsleden van de rijksbesturen
- Art. 1 KB 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen
- Art. 10, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

13 maart 2023

C.22.0366.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230313.3F.4](#)

AC nr. ...

ZWAARSTE STRAF

Zwaarste straf - Veroordeling tot een hoofdstraf en bijkomende straffen - Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Hoger beroep - Strafverzwaring - Vergelijking - Wijze

Indien zowel in eerste aanleg als in hoger beroep naast afwijkende hoofdstraffen ook bijkomende straffen zijn uitgesproken, moeten om na te gaan of er strafverzwaring is in de zin van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering de hoofdstraffen worden vergeleken, zonder rekening te houden met de bijkomende straffen en dus ook niet met de bijkomende straf van de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank; de omstandigheid dat deze bijkomende straf tot een vrijheidsbeneming aanleiding kan geven, laat niet toe anders te oordelen (1) (2). (1) In casu werd eiser door de eerste rechter veroordeeld tot een hoofdgevangenisstraf van 6 jaar en een ter beschikkingstelling van 5 jaar; in hoger beroep werd een lagere hoofdgevangenisstraf van 5 jaar opgelegd en een terbeschikkingstelling voor 10 jaar zodat de straftoemettingsbeslissing niet met éénparigheid van stemmen moet genomen worden. (2) Zie ook Cass. 20 april 2022, AR P.21.1650.F, AC 2022, nr. 273 met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 26 oktober 2021, AR P.21.0959.N, AC 2021, nr. 676.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

17 mei 2022

P.22.0154.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.3

AC nr. ...

STRAFUITVOERING

- Strafuitvoeringsmodaliteiten - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Tegenaanwijzingen - Vergoeding van de burgerlijke partijen - Beoordeling door de strafuitvoeringsrechtbank

De omstandigheid dat de burgerlijke partijen zelf niet aangeven dat er te weinig schadevergoeding zou zijn betaald of afbetaald, belet de strafuitvoeringsrechtbank niet om te oordelen dat de veroordeelde te weinig inspanningen heeft geleverd om de burgerlijke partijen te vergoeden en om hieruit een tegenaanwijzing af te leiden voor de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit zoals bedoeld in artikel 47, § 2, Wet Strafuitvoering.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

16 augustus 2022

P.22.1011.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220816.VAK.1](#)

AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Tegenaanwijzingen - Risico op het plegen van nieuwe ernstige feiten - Inschatting van het risico - Tijdstip

De beoordeling van het risico van het plegen van nieuwe ernstige feiten als tegenaanwijzing voor een strafuitvoeringsmodaliteit, zoals bepaald in artikel 47, § 2 Wet Strafuitvoering, veronderstelt noodzakelijkerwijze een inschatting voor de toekomst, maar de strafuitvoeringsrechtbank moet zich voor die beoordeling plaatsen op het ogenblik van het vonnis.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 oktober 2021

P.21.1217.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.20](#)

AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Tegenaanwijzingen - Risico op het plegen van nieuwe ernstige feiten - Redenen gesteund op dezelfde gegevens als beoordeeld in een eerdere afwijzing van de modaliteit

De strafuitvoeringsrechtbank kan de niet-toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit wegens het bestaan van het risico van het plegen van nieuwe ernstige feiten gronden op dezelfde gegevens als die welke werden in aanmerking genomen voor de niet-toekenning van een vorig gelijkaardig verzoek.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 oktober 2021

P.21.1217.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.20](#)

AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Onafhankelijke en onpartijdige rechter - Samenstelling van de zetel - Uitspraak over een bepaalde strafuitvoeringsmodaliteit - Beslissing door dezelfde strafuitvoeringsrechtbank in dezelfde samenstelling over de toekenning van een andere strafuitvoeringsmodaliteit - Vernietiging - Gevolg

Het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechter wordt niet miskend doordat een strafuitvoeringsrechtbank uitspraak doet over de toekenning van een bepaalde strafuitvoeringsmodaliteit, terwijl diezelfde strafuitvoeringsrechtbank in dezelfde samenstelling een beslissing heeft genomen over de toekenning van een andere strafuitvoeringsmodaliteit welke door het Hof werd vernietigd en over die andere strafuitvoeringsmodaliteit alsnog geen beslissing werd genomen.

17 mei 2022

P.22.0534.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.9](#)

AC nr. ...

- Vrijheidsstraf - Uitgaansvergunning - Penitentiair verlof - Verzoek - Beslissing van de minister - Termijn - Berekening - Werkdag - Begrip

2 november, 15 november en 26 december zijn geen feestdagen voor de toepassing van de Wet Strafuitvoering (1). (1) Zie concl. OM in Pas., nr. 194.

- Art. 1 KB 18 april 1974 tot bepaling van de algemene wijze van uitvoering van de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen
- Art. 2 KB 19 november 1998 betreffende de verloven en afwezigheden toegestaan aan de personeelsleden van de rijksbesturen
- Art. 10, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

13 maart 2023

C.22.0366.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230313.3F.4](#)

AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Afwijzen van het verzoek - Bepalen van een datum voor het indienen van een verzoek - Motiveringsplicht - Draagwijdte

De verplichting bij niet-toekenning van de gevraagde strafuitvoeringsmodaliteit de datum te bepalen waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen houdt geen verband met de motiveringsverplichting van de niet-toekenning van de modaliteit.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 oktober 2021

P.21.1217.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.20](#)

AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Uitvoeringsmodaliteit van de vrijheidsstraf - Toekenning, bij wijze van overgangsmaatregel, van een modaliteit met toepassing van artikel 59 Wet Strafuitvoering - Beslissing (niet) vatbaar voor cassatieberoep

Uit artikel 96 Wet Strafuitvoering volgt dat tegen de beslissingen van de strafuitvoeringsrechtbank die de veroordeelde op grond van artikel 59 van die wet een andere dan de gevraagde strafuitvoeringsmodaliteit, zoals het elektronisch toezicht, toekennen en die de uitspraak over zijn vordering aanhouden en de heropening van het debat bevelen, geen cassatieberoep kan worden ingesteld.

- Art. 59 en 96 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

18 januari 2023

P.22.1706.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.8](#)

AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Tegenaanwijzingen - Risico op het plegen van nieuwe ernstige feiten - Argumenten voor en tegen de toekenning van de

strafuitvoeringsmodaliteit - Grens

Bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie omkleedt de strafuitvoeringsrechtbank de afwijzing van de strafuitvoeringsmodaliteit van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op de verwijdering van het grondgebied regelmatig met redenen door de vaststelling van het bestaan van het risico van het plegen van nieuwe ernstige feiten en de vermelding van het gegeven of de gegevens waarop die vaststelling is gesteund; een dergelijke motivering vormt de rechtvaardiging van de beslissing; niet is vereist dat het vonnis alle mogelijke argumenten voor en tegen de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit vermeldt.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 oktober 2021

P.21.1217.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.20](#)

AC nr. ...

- *Strafuitvoeringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied - Tegenaanwijzingen - Risico op het plegen van nieuwe ernstige feiten - Georganiseerd karakter van het misdrijf - Eerdere buitenlandse veroordeling - Toepassing*

De strafuitvoeringsrechtbank kan het risico van het plegen van nieuwe ernstige feiten steunen op het georganiseerd karakter van het misdrijf waarvoor de veroordeelde werd gestraft (1) en het gegeven dat hij reeds buitenlandse veroordelingen opliep. (1) Over het beoordelen van het recidivegevaar aan de hand van de aard van de feiten waarvoor de veroordeelde zijn straf uitvoert Cass. 27 oktober 2020, AR P.20.0996.N, AC 2020, nr. 665; Cass. 29 september 2020, AR P.20.0918.N, AC 2020, nr. 589, RABG 2021, 126.

- Art. 47, § 2 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 oktober 2021

P.21.1217.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.20](#)

AC nr. ...

STRAFVORDERING

- Vervolg in België - Misdaden en wanbedrijven - In het buitenland gepleegd misdrijf - Ontvankelijkheid van de strafvordering - Voorwaarde

Artikel 7, § 1, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering vereist dat in het buitenland straf is gesteld op het geheel van de constitutieve bestanddelen die vereist zijn om feiten naar Belgisch recht te kwalificeren als een misdaad of een wanbedrijf, maar niet dat elk van die constitutieve bestanddelen als dusdanig een misdrijf in het buitenland uitmaakt.

- Art. 7, § 1 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 4 Strafwetboek

17 mei 2022

P.22.0188.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.7](#)

AC nr. ...

- Verjaring - Schorsingsgrond - Schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied - Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19
- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

22 maart 2023

P.20.1218.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9](#)

AC nr. ...

- Verjaring - Schorsingsgrond - Schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied - Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van

straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19
- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

22 maart 2023

P.20.1218.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9](#)

AC nr. ...

- Aanvoering door de beklaagde van een schending tijdens de procedure in eerste aanleg van de bepalingen betreffende de eedaflegging en horen van getuigen op de rechtszitting - Niet aanvoering van de schending voor het appelgerecht - Cassatiemiddel - Artikel 407 Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan niet blijkt dat de beklaagde voor het appelgerecht heeft aangevoerd dat tijdens de procedure in eerste aanleg de bepalingen van de Taalwet Gerechtszaken betreffende het horen van getuigen, de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering betreffende de eedaflegging en het horen van getuigen op de rechtszitting in strafzaken en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht op bijstand zijn geschonden, dan kan hij dat op grond van artikel 40, eerste en tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, artikel 407 Wetboek van Strafvordering en artikel 2 van de wet van 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken voor het Hof niet meer aanvoeren (1). (1) Cass. 12 juni 2018, AR P.18.0262.N, AC 2018, nr. 379.

- Art. 2 Wet 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 407 Wetboek van Strafvordering
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

21 juni 2022

P.22.0417.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.11](#)

AC nr. ...

TAALGEBRUIK

GERECHTSZAKEN (WET 15 JUNI 1935)

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Vervolging in het arrondissement Brussel - Aanvraag tot wijziging van de taal - Voorwaarde

In elke stand van de rechtspleging kan de in verdenking gestelde die vervolgd wordt in het arrondissement Brussel de wijziging van de taal vragen met toepassing van artikel 16, § 2, Taalwet Gerechtszaken en in dat geval zal de rechtspleging worden voortgezet in de andere taal, tenminste als de in verdenking gestelde die taal begrijpt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 16, § 2 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

22 maart 2023

P.23.0386.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.19](#)

AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Verhoor door politie en onderzoeksrechter - Door tolk afgelegde eed - Vorm - Voorwaarden

Een door een tolk afgelegde eed is regelmatig, ook als die eed niet letterlijk wordt afgelegd in de door de wet voorgeschreven bewoordingen, voor zover de afgelegde eed eenzelfde betekenis heeft als de voorgeschreven eed en aan de tolk dezelfde verplichtingen oplegt (1). (1) Cass. 13 februari 2018, AR P.17.1023.N, AC 2018, nr. 95.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

- Art. 555/15, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Verhoor door de onderzoeksrechter - Beëdigd tolk - Vermelding van de naam en hoedanigheid van de beëdigde tolk - Verzuim - Draagwijdte - Gevolg

De door artikel 47bis, § 6, 4), derde lid, Wetboek van Strafvordering voorgeschreven verplichting om in het proces-verbaal van verhoor melding te maken van de naam en hoedanigheid van de beëdigde tolk die zijn bijstand heeft verleend, is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid (1). (1) Cass. 25 september 2012, AR P.11.2087.N, AC 2012, nr. 485. Zie evenwel B. DE SMET, "Eed van tolken nieuwe stijl", RW 2017-2018, 2, die van oordeel is dat de eed voor niet-geregistreerde tolken, na de wetwijziging bij Wet van 19 april 2017 tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Gerechtelijk Wetboek en de wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register van beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken (BS 31 mei 2017), voorgeschreven blijft op straffe van nietigheid.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

- Art. 47bis, § 6, 4), derde lid Wetboek van Strafvordering

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Vervolging in het arrondissement Brussel - Aanvraag tot wijziging van de taal - Vorm - Aanvraag gedaan tijdens het eerste verhoor voor en door de politiediensten - Geldigheid

De wet onderwerpt de in artikel 16, § 2, Taalwet Gerechtszaken bedoelde aanvraag tot afwijking aan geen enkel vormvereiste en een dergelijke aanvraag kan door de verdachte of de in verdenking gestelde worden gedaan tijdens zijn eerste verhoor voor en door de politiediensten (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 16, § 2 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

22 maart 2023

P.23.0386.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.19](#)

AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Verhoor door politie en onderzoeksrechter - Verplichting om het verslag of de vertaling op straffe van nietigheid te ondertekenen - Artikel 555/15, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepassingsgebied - Tolk bedoeld in artikel 555/15, derde lid, Gerechtelijk Wetboek - Gevolg

De verplichting van een gerechtsdeskundige, beëdigd vertaler of vertaler-tolk die niet in het nationaal register voor gerechtsdeskundigen en beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken is opgenomen om zijn verslag of vertaling op straffe van nietigheid te ondertekenen, waarbij die handtekening moet worden voorafgegaan door de in artikel 555/15, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek bedoelde schriftelijke eed, is niet van toepassing op de tolk, bedoeld in artikel 555/15, derde lid, Gerechtelijk Wetboek.

- Artt. 11 tot 23 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

- Art. 555/15, derde en vierde lid Gerechtelijk Wetboek

14 december 2021

P.21.1556.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.14](#)

AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Aanvoering door de beklaagde van een schending tijdens de procedure in eerste aanleg van de bepalingen betreffende het horen van getuigen - Niet aanvoering van de schending voor het appelgerecht - Cassatiemiddel - Artikel 40 Taalwet gerechtszaken - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan niet blijkt dat de beklaagde voor het appelgerecht heeft aangevoerd dat tijdens de procedure in eerste aanleg de bepalingen van de Taalwet Gerechtszaken betreffende het horen van getuigen, de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering betreffende de eedaflegging en het horen van getuigen op de rechtszitting in strafzaken en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht op bijstand zijn geschonden, dan kan hij dat op grond van artikel 40, eerste en tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, artikel 407 Wetboek van Strafvordering en artikel 2 van de wet van 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken voor het Hof niet meer aanvoeren (1). (1) Cass. 12 juni 2018, AR P.18.0262.N, AC 2018, nr. 379.

- Art. 2 Wet 29 april 1806 waarbij maatregelen worden voorgeschreven met betrekking tot de procedure in criminele en correctionele zaken

- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 407 Wetboek van Strafvordering

- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

21 juni 2022

P.22.0417.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.11](#)

AC nr. ...

UITLEVERING

- Passieve uitlevering - Verjaring van de strafvordering naar het recht van de verzoekende staat - Verjaringstermijn voor wanbedrijven naar Marokkaans recht - Drempel van de straf voor overtredingen - Beoordeling

Overeenkomstig artikel 8.1 Uitleveringsovereenkomst wordt geen uitlevering toegestaan indien, volgens de wetgeving van de verzoekende partij, verjaring van de strafvordering is ingetreden; op grond van de artikelen 15 tot 18 van het Marokkaanse Strafwetboek zijn de vrijheidsbenemende criminele hoofdstraffen levenslange opsluiting of opsluiting van vijf tot dertig jaren, de vrijheidsbenemende correctionele hoofdstraffen gevangenisstraf van in de regel een maand tot vijf jaren en de vrijheidsbenemende politiehoofdstraffen detentie van minder dan een maand; op grond van artikel 5 van het Marokkaanse Wetboek van Strafvordering bedraagt de verjaring van de strafvordering vijftien jaren voor misdaden, vier jaren voor wanbedrijven en een jaar voor overtredingen, telkens vanaf de datum van het plegen van het feit; de artikelen 293 en 294, eerste lid, van het Marokkaanse Strafwetboek bestraffen met opsluiting van vijf tot tien jaar iedere persoon die deel uitmaakt van een vereniging van misdadigers; geen enkele vrijheidsbenemende hoofdstraf die dat wetboek bepaalt onder hoofdstuk 5, afdeling 1, artikelen 293 tot 299 (Vereniging van misdadigers en hulp aan misdadigers) is een politiestraf; bijgevolg kan de verjaringstermijn voor overtredingen naar Marokkaans recht daarop evenmin van toepassing zijn (1). (1) Het OM had geconcludeerd dat het tweede onderdeel geen antwoord behoeft, wat betreft de verjaring naar Marokkaans recht voor het wanbedrijf van feit 3 (bendevoering), omdat het niet tot een ruimere cassatie kan leiden, gelet op het probleem van verjaring naar Belgisch recht (eerste onderdeel).

- Art. 5 Marokkaans Wetboek van Strafvordering
- Artt. 5, 18, 293 en 294 Marokkaans Strafwetboek
- Artt. 322 en 323 Strafwetboek
- Art. 8.1 Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering

1 maart 2022

P.22.0171.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.6](#)

AC nr. ...

- Passieve uitlevering - Verjaring van de strafvordering naar Belgisch recht - Wanbedrijf - Stuiting van de verjaring - Stuitingsdaad gesteld in de verzoekende staat - Gevolg

Artikel 7 Uitleveringswet bepaalt dat niet tot uitlevering wordt overgegaan wanneer sedert het ten laste gelegde feit, de vervolgingen of de veroordeling, de verjaring van de strafvordering naar Belgisch recht is bereikt; artikel 8.1 Uitleveringsovereenkomst bepaalt dat geen uitlevering wordt toegestaan indien, volgens de wetgeving van de verzoekende of van de aangezochte partij, verjaring van de strafvordering is ingetreden; het onderzoeksgerecht dat de tenuitvoerlegging beoordeelt van een door de Marokkaanse overheid verleend internationaal bevel tot aanhouding met het oog op strafvervolgung, moet op grond van de vermelde bepalingen nagaan of op het ogenblik van de uitlevering de verjaring van de strafvordering voor het feit waarvoor de uitlevering wordt gevraagd, niet is bereikt naar Belgisch recht; het onderzoeksgerecht gaat met dat doel na of de verjaring van de strafvordering volgens het Belgisch recht niet werd geschorst of gestuit en het houdt daarbij rekening met handelingen van overheden in Marokko; een in Marokko verrichte onderzoeksdaad binnen de oorspronkelijke verjaringstermijn, zoals het verhoor van een medeverdachte, heeft een stuitend effect op de verjaring van de strafvordering naar Belgisch recht (1). (1) Cass. 1 maart 2011, AR P.11.0227.N, AC 2011, nr. 171 met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; Cass. 22 juni 1994, AR P.94.0719.F, AC 1994, nr. 327. Het OM had geadviseerd tot partiële cassatie met verwijzing van de zaak, beperkt tot het wanbedrijf van bendevoorming (feit 3), aangezien de feiten dateren van 2015 en de appelrechters aannamen dat 'minstens tot 2017 onderzoeksdaaden met stuitende werking werden gesteld', dus niet 'tot en met 2017', waardoor er enige onzekerheid bestaat over een stuiting in de loop van 2017 en bijgevolg het al dan niet bereiken van de verjaringstermijn van 5 jaar op moment van het bestreden arrest van 3 februari 2022.

- Artt. 21 en 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 8.1 Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering
- Art. 7 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

1 maart 2022

P.22.0171.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.6

AC nr. ...

UITVOERBAARVERKLARING

- Strafzaken - Europese Unie - Verordening (EU) 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 - Wet 5 augustus 2006 - Wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van bevroezings- en confiscatiebevelen - Wetswijziging - Confiscatiebevel van een andere lidstaat - Toezending vóór de inwerkingtreding van Verordening (EU) 2018/1805 van 14 november 2018 - Gevolg

Uit de bepalingen van de artikelen 1, 40.1 en 40.2 van Verordening (EU) 2018/1802 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroezingsbevelen en confiscatiebevelen en artikel 2, § 1 en § 2, Wet Wederzijdse Erkenning, zoals gewijzigd door de wet van 28 november 2021, en de wetsgeschiedenis van de vermelde wet van 28 november 2021 volgt dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een confiscatiebevel op grond van een confiscatiecertificaat dat een Nederlandse autoriteit aan een Belgische autoriteit heeft toegezonden vóór 19 december 2020, wordt geregeld door de Wet Wederzijdse Erkenning in zijn versie vóór de wijziging bij de wet van 28 november 2021.

- Artt. 2, §§ 1 en 2, en 30 Wet 5 augustus 2006 de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie

- Artt. 1, 40.1 en 40.2 Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derd

17 mei 2022

P.22.0197.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.2

AC nr. ...

VERDELING

- Vereffening-verdeling - Geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling - Aanhangigmaking bij de vereffening-rechter - Modaliteiten

Geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling kunnen in de regel enkel in het raam van de gerechtelijke vereffening-verdeling worden aangebracht en kunnen enkel door de notaris-vereffenaar door de neerlegging van een proces-verbaal van bezwaren bij de vereffening-rechter worden aanhangig gemaakt, zodat deelgenoten, in de regel, geen geschillen met betrekking tot de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling rechtstreeks bij de vereffening-rechter kunnen aanhangig maken (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 1207 tot en met 1224 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing vóór en na de wijziging ervan bij wet van 13 augustus 2011.

- Art. 1216 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1208 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1209 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1210 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1211 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1212 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1213 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1207 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1215 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1224 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1217 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1218 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1219 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1220 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1221 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1222 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1223 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1214 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2025

C.23.0326.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250103.1N.3

AC nr. ...

VERJARING

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsing tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied - Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

22 maart 2023

P.20.1218.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Schorsing tijdens de covidpandemie - Toepassingsgebied - Gelijkheid en niet-discriminatie - (Geen) Schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet

Door voor recht te zeggen dat artikel 4, § 1, van de wet van 24 december 2020 "tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in strijd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)" de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schendt, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, wat betreft de schorsing van de verjaring van de strafvordering tijdens de covidpandemie, de gelijkstelling van de rechtzoekenden wier vonnis vertraging heeft opgelopen met die welke een dergelijk nadeel niet hebben geleden maar aan wie de voormelde schorsing toch wordt tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 Grondwet niet schond (1). (1) GwH, 12 januari 2023, arrest nr. 2/2023.

- Art. 3 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

- Art. 4, § 1 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

22 maart 2023

P.20.1218.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Laster jegens een openbaar ambtenaar of een agent van het openbaar gezag - Decreet van 20 juli 1831 op de drukpers - Verjaringstermijn van drie maanden - Ratio legis - Toepassing op de openbaar ambtenaar in dienst van een internationale organisatie, zoals een Europees

commissaris

De artikelen 4 en 12 van het decreet van 20 juli 1831 op de drukpers maken geen onderscheid al naargelang de persoon die het slachtoffer van laster of beledigingen beweert te zijn een Belgisch openbaar ambtenaar dan wel een ambtenaar in dienst van een internationale organisatie is, zoals een Europees commissaris; bovendien behoudt het door de opstellers van het decreet nagestreefde doel zijn relevantie, ongeacht de categorie waartoe de belasterde of beledigde openbaar ambtenaar behoort (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 447 Strafwetboek
- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Artt. 4 en 12 Decreet 20 juli 1831 op de drukpers

25 januari 2023

P.22.0401.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.1

AC nr. ...

VERLATING VAN FAMILIE

**- Materieel bestanddeel - Achterstal van meer dan twee maanden -
Onderhoudsbijdrage voor het kind na echtscheiding - Meerdere schulden tegenover
de onderhoudsgerechtigde ouder - Toerekening van een betaling op de
onderhoudsschuld - Omvang**

Noch uit artikel 203, § 1, oud Burgerlijk Wetboek noch uit enige andere wetsbepaling volgt dat de betalingen door een schuldenaar die naast onderhoudsschulden ook andere schulden heeft bij dezelfde schuldeiser, bij afwezigheid van uitdrukkelijke toerekening door die schuldenaar of toerekening door de schuldeiser in het kwijtschrift, noodzakelijk eerst op de onderhoudsschulden en pas dan op de andere schulden moeten worden toegerekend (1); de schuldenaar van een uitkering tot onderhoud die meer dan twee maanden vrijwillig nalaat de termijnen ervan volledig te kwijten en zich ertoe beperkt slechts een gedeelte ervan te betalen, maakt zich schuldig aan familieverlating (2). (1) L. DUPONT, "Verlating van familie", APR 1975, 53. (2) Cass. 3 november 2009, AR P.09.0884.N, AC 2009, nr. 634, RW 2009-10, 1644; Cass. 20 mei 2009, AR P.09.0272.F, AC 2009, nr. 332. Zie ook R. DECLERCQ, "L'abandon de famille en droit pénal belge", RDP 1953, 547; L. DUPONT, "Verlating van familie", APR, 1985, 58-60.

- Art. 203, § 1 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 391bis Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0484.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.15](#)

AC nr. ...

**- Materieel bestanddeel - Opheffing van de onderhoudsplicht door een rechterlijke
beslissing met terugwerkende kracht - Achterstal in betaling van onderhoudsgelden
verschuldigd van voor de datum van opheffing van de onderhoudsplicht -
Wachtperiode van twee maanden - Gevolg**

Het wanbedrijf familieverlating is een voortdurend misdrijf en is bijgevolg één enkel strafrechtelijk feit dat in zijn geheel moet worden beoordeeld; dit misdrijf houdt pas op te bestaan wanneer de dader, in overeenstemming met de rechterlijke beslissing die hem daartoe veroordeelt, het onderhoudsgeld betaalt waarvan hij verzuimde de termijnen te kwijten (1); daaruit volgt dat een beklaagde die binnen een ten laste gelegde incriminatieperiode, ook al wordt de onderhoudsverplichting bij een uitvoerbare rechterlijke beslissing met terugwerkende kracht opgeheven, nog steeds voor de voorgaande niet opgeheven periode verzuimt meer dan twee maanden de termijnen van de onderhoudsuitkering te kwijten, zich schuldig maakt aan familieverlating (2). (1) Cass. 22 september 2004, AR P.04.0511.F, AC 2004, nr. 425, JLMB 2005, 518, RDP 2005, 211, RW 2005-06, 946 noot M. VAN DER STRATEN; Cass. 22 maart 1988, AR 1677, AC 1987-88, 951; Cass. 16 december 1986, AR 124, AC 1986-87, 510. (2) L. DUPONT, "Verlating van familie", APR, Gent, Story-Scientia, 1975, 71-72; Ph. TRAEST en A. WINANTS, "Strafrecht en familierecht", in Gezin en recht in een postmoderne samenleving, Gent, Mys & Breesch, 1994, 67.

- Art. 391bis Strafwetboek

19 oktober 2021

P.21.0484.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.15](#)

AC nr. ...

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER

GEWONE OPSCHORTING

Gewone opschorting - Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Beoordeling door de rechter - Criteria - Impact op de sociale reclassering van de beklaagde - Aannemelijk maken van de impact door de beklaagde - Draagwijdte - Gevolg

Een beklaagde heeft, ook al voldoet hij aan de wettelijke voorwaarden voor de maatregel van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling, geen recht op die maatregel en het staat aan de rechter te oordelen of in het licht van de doelstellingen van de straftoemeting het toekennen van die maatregel wenselijk is; bij die beoordeling kan de rechter de aard en de ernst van de feiten betrekken, alsook het gegeven dat niet blijkt dat een veroordeling de sociale reclassering van de beklaagde zal belemmeren en door bij die beoordeling tevens het gegeven te betrekken dat een beklaagde de impact van een veroordeling op zijn sociale reclassering aannemelijk moet maken, legt de rechter deze beklaagde geen onmogelijke bewijslast op.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

21 juni 2022

P.22.0300.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.4

AC nr. ...

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Vordering tot onttrekking van de zaak aan een rechtbank van eerste aanleg - Ontvankelijkheid - Gewettigde verdenking - Voorwaarde

De verwijzing van een rechtbank naar een andere wegens gewettigde verdenking veronderstelt dat alle rechters waaruit een rechtbank is samengesteld, niet in staat zijn over de zaak uitspraak te doen met de vereiste sereniteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid of dat de door de eiser aangevoerde gegevens bij de algemene opinie gewettigde twijfel kunnen doen ontstaan over hun geschiktheid om op deze wijze uitspraak te doen; het verzoekschrift tot verwijzing van de zaak van een rechtbank naar een andere wegens gewettigde verdenking is niet ontvankelijk wanneer het berust op onnauwkeurige grieven of wanneer het niet berust op controleerbare gegevens op grond waarvan het vermoeden van onpartijdigheid ten aanzien van alle magistraten waaruit het betrokken rechtscollege is samengesteld kan worden betwist (1). (1) Cass. 9 januari 2013, AR P.13.0013.F, AC 2013, nr. 18.

- Art. 542, tweede lid Wetboek van Strafvordering

22 maart 2023

P.23.0198.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vordering tot onttrekking van de zaak aan een rechtbank van eerste aanleg - Gewettigde verdenking - Burgerlijke partij die een rechter van de betrokken rechtbank strafrechtelijk verantwoordelijk stelt - Onbevoegdheid van de rechtbank om van het aan die magistraat ten laste gelegde feit kennis te nemen - Gevolg

Wanneer de verzoek tot onttrekking van de zaak aan een rechtbank van eerste aanleg gemotiveerd wordt door de omstandigheid dat de burgerlijke partij, in de conclusie die zij heeft neergelegd voor de raadkamer die met de regeling van de rechtspleging is belast, een rechter verantwoordelijk stelt in het kader van het onopzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen en het niet verlenen van bijstand aan een persoon in gevaar, dient de vordering niet te worden toegewezen aangezien die rechtbank niet bevoegd is om kennis te nemen van de strafvordering die zou worden ingesteld wegens een feit dat die magistraat ten laste wordt gelegd en dat hij in de uitoefening van zijn ambt zou hebben gepleegd.

- Artt. 479, 480, 483, 484, 542, 544 en 545, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 479, 480, 483, 484, 542, 544 en 545, eerste lid. Wetboek van Strafvordering

22 maart 2023

P.23.0194.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.11](#)

AC nr. ...

VERZEKERING

WAM-VERZEKERING

WAM- verzekering - Voertuig voorzien van een proefrittenplaat of handelaarsplaat - Gekopieerde plaat - Gevolg - Prejudiciële vraag

Wanneer voor het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 11, § 1, van de gemeenschappelijke bepalingen bij de Benelux-overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in die zin moet worden uitgelegd dat de verzekeraar die een verzekeringsovereenkomst heeft gesloten die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt waartoe een motorrijtuig dat is voorzien van een proefrittenplaat of een handelaarsplaat aanleiding kan geven, aan de benadeelde niet kan tegenwerpen dat het voertuig niet was voorzien van de originele kentekenplaat die in de overeenkomst was vermeld maar van een duplicaat van die plaat, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 104.

- Art. 11, § 1 Gemeenschappelijke bepalingen behorende bij de Overeenkomst 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

13 februari 2025

C.22.0156.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250213.1F.3](#)

AC nr. ...

WAM- verzekering - Voertuig voorzien van een proefrittenplaat of handelaarsplaat - Gekopieerde plaat - Gevolg - Prejudiciële vraag

Wanneer voor het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 11, § 1, van de gemeenschappelijke bepalingen bij de Benelux-overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in die zin moet worden uitgelegd dat de verzekeraar die een verzekeringsovereenkomst heeft gesloten die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt waartoe een motorrijtuig dat is voorzien van een proefrittenplaat of een handelaarsplaat aanleiding kan geven, aan de benadeelde niet kan tegenwerpen dat het voertuig niet was voorzien van de originele kentekenplaat die in de overeenkomst was vermeld maar van een duplicaat van die plaat, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Benelux-Gerechtshof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 104.

- Art. 11, § 1 Gemeenschappelijke bepalingen behorende bij de Overeenkomst 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

13 februari 2025

C.22.0156.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250213.1F.3](#)

AC nr. ...

WAM- verzekering - Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds - Gestolen motorrijtuig - Voertuig in een bevaarbare waterweg terechtgekomen - Ongeval met een binnenschip - Schade - Tussenkost van het fonds - Voorwaarde

Aangezien het gestolen voertuig, op het ogenblik dat het in het water terechtkwam, op één van de plaatsen reed die bedoeld worden in artikel 2, § 1, WAM, verantwoordt het arrest zijn beslissing dat dit voertuig deelnam aan het verkeer naar recht, wat de tussenkost van het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds tot vergoeding van de door dat voertuig aan een binnenschip toegebrachte schade verantwoordt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr 55.

- Art. 2, § 1 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

VERZET

- Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting

Wanneer het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerden, bevestigd bij wet van 4 mei 1936, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, afzonderlijk of samen gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre een bij verstek veroordeelde beklaagde die in een strafinrichting is opgesloten enkel verzet kan doen tegen de veroordelingen in strafzaken, uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, door middel van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur of adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde, op voorwaarde dat hij het vereiste bedrag niet in zijn bezit heeft om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken, terwijl krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van gevangenzittende of geïnterneerde personen, in de strafinrichtingen, door de personen die erin opgesloten zijn, de verklaringen van hoger beroep of van voorziening in verbreking in strafzaken, onbeperkt kunnen worden gedaan aan de bestuurders van die inrichtingen of aan hun gemachtigde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2014, nr.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893
- Art. 2 KB nr. 236 van 20 jan. 1936
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 26, § 1, 3° en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989
- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 726

- Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 545

- Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet -

Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Verenigbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting

Conclusie van advocaat-generaal Loop.

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 726

- Strafzaken - Beslissing op de strafvordering - Veroordeling bij verstek - Verzet - Vorm - Deurwaardersexploot betekend aan het openbaar ministerie - Eiser op verzet is opgesloten in het Koninkrijk - Verzet door middel van een verklaring aan de directeur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde - Voorwaarde - Eiser op verzet heeft het vereiste bedrag niet in zijn bezit om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken - Bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting

Wanneer het Hof van Cassatie de vraag wordt gesteld of artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 236 van 20 januari 1936 tot vereenvoudiging van sommige vormen van de strafvordering ten opzichte van de gedetineerden, bevestigd bij wet van 4 mei 1936, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, afzonderlijk of samen gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre een bij verstek veroordeelde beklaagde die in een strafinrichting is opgesloten enkel verzet kan doen tegen de veroordelingen in strafzaken, uitgesproken door de hoven van beroep, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken, door middel van een verklaring aan de attaché-gevangenisdirecteur of adviseur-gevangenisdirecteur van de strafinrichting of aan zijn gemachtigde, op voorwaarde dat hij het vereiste bedrag niet in zijn bezit heeft om de kosten van de akte van deurwaarder te dekken, terwijl krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van gevangenzittende of geïnterneerde personen, in de strafinrichtingen, door de personen die erin opgesloten zijn, de verklaringen van hoger beroep of van voorziening in verbreking in strafzaken, onbeperkt kunnen worden gedaan aan de bestuurders van die inrichtingen of aan hun gemachtigde, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2014, nr.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893
- Art. 2 KB nr. 236 van 20 jan. 1936
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 26, § 1, 3° en § 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 jan. 1989
- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 nov. 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Artt. 10 en 11 Grondwet 1994

5 oktober 2016

P.14.0730.F

[ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161005.1](#)

AC nr. 545

VONNISSEN EN ARRESTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Berusting - Beoordeling door het Hof van Cassatie

De feitenrechter beoordeelt in feite het voornemen van de partij om haar instemming met de beslissing te betuigen; het Hof van Cassatie gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen heeft afgeleid die hij niet kan verantwoorden (1). (1) Cass. 24 december 2021, AR C.19.0566.F, AC 2021, nr. 830; Cass. 13 december 2018, AR C.18.0183.F, AC 2018, nr. 713.

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023 C.21.0406.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.2](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Berusting - Begrip - Uitlegging

Afstand van het recht op hoger beroep moet strikt worden uitgelegd en kan enkel worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitlegging vatbaar zijn (1). (1) Cass. 24 december 2021, AR C.19.0566.F, AC 2021, nr. 830; Cass. 13 december 2018, AR C.18.0183.F, AC 2018, nr. 713.

- Artt. 1044 en 1045 Gerechtelijk Wetboek

16 januari 2023 C.21.0406.F [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230116.3F.2](#) AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Veroordelend vonnis - Vermelding van de toegepaste wetsartikelen - Vermelding van overbodige of niet-toepasselijke bepalingen - Draagwijdte - Gevolg

Volgens artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook geldt voor de hoven van beroep, moet een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen vermelden, dit zijn de wetsbepalingen die de bestanddelen van het misdrijf vaststellen, alsook de toegepaste straffen; dit bijzonder aspect van de motiveringsplicht in strafzaken heeft een vormelijk karakter zodat de vermelding van overbodige of niet toepasselijke bepalingen zonder belang is indien de veroordelende beslissing de toegepaste wetsbepalingen vermeldt.

- Art. 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025 P.24.0825.N [ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.15](#) AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Ondertekening - Artikel 785, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Onmogelijkheid tot ondertekening - Draagwijdte - Gevolg

Het is niet vereist dat de onmogelijkheid tot ondertekening van het vonnis door de voorzitter of een van de rechters zoals vermeld in artikel 785, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek nader wordt omschreven, toegelicht of verklaard; uit deze of enig andere bepaling volgt evenmin dat deze onmogelijkheid niet kan worden vastgesteld als de rechter in de mogelijkheid is om het vonnis digitaal te ondertekenen (1). (1) Cass. 18 november 2014, AR P.13.0532.N, AC 2014, nr. 702, RW 2016-2017/29, 1137 en noot B. VAN DEN BERGH, "Over het handtekeningsvereiste in een vonnis: principes, sancties, aandachtspunten en remedies".

- Art. 785, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

21 juni 2022

P.22.0373.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij een verzoek tot aanvullend onderzoek wordt afgewezen - Verzoek tot aanvullend onderzoek opnieuw geformuleerd voor het hof van beroep en afgewezen - Eindarrest ten gronde - Cassatie ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Belang

Het cassatiemiddel dat opkomt op tegen een beslissing van het onderzoeksgerecht die een verzoek om aanvullend onderzoek afwijst vertoont geen belang meer na een beslissing van het vonnisgerecht waar datzelfde verzoek werd geformuleerd en door het vonnisgerecht werd beoordeeld en de loutere mogelijkheid dat bij een andersluidende beslissing van het onderzoeksgerecht de onderzoeksrechter het verzoek om bijkomend onderzoek had kunnen inwilligen, laat niet toe anders te oordelen (1). (1) Cass. 26 mei 2015, AR P.13.0864.N, AC 2015, nr. 339.

- Art. 61quinquies Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Raadkamer - Beschikking van de raadkamer - Oordeel dat de zaak in staat is - Verwijzing naar de correctionele rechtbank - Verzoek tot aanvullend onderzoek opnieuw geformuleerd voor het hof van beroep en afgewezen - Eindarrest ten gronde - Cassatie ingesteld tegen de beschikking van de raadkamer - Belang

Het cassatiemiddel dat opkomt tegen de beschikking van de raadkamer die oordeelt dat de zaak in staat is en ze verwijst naar de correctionele rechtbank, vertoont geen belang meer na een beslissing van het vonnisgerecht alwaar het verzoek om bijkomende onderzoekshandelingen ook werd geformuleerd en door het vonnisgerecht werd beoordeeld.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering

- Art. 127 Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.0846.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Collegiale beslissing waarvoor geen eenstemmigheid is vereist - Geen handtekening van een van de rechters - (Geen) invloed op de geldigheid van de beslissing

Wanneer het bestaan van de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststaat en die beslissing niet met eenparigheid van stemmen gewezen dient te worden, kan het ontbreken van de handtekening van een lid van het hof van beroep niet leiden tot de nietigheid van het arrest (1). (1) Zie Cass. 13 september 1994, AR P.92.6877.N, AC 1994, nr. 374 (regeling van de rechtspleging); Cass. 17 augustus 1992, AR 6883, AC 1991-92, nr. 581; Cass. 4 oktober 1976, AC 1977, p. 138 (vonnis van de correctionele rechtbank in hoger beroep); zie M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, *Manuel de procédure pénale*, Larcier, 4de uitg., Brussel, 2012, p. 813, nr. 37. Wanneer, daarentegen, "een vonnis, dat gewezen is door een collegiale kamer van de rechtbank van eerste aanleg, enkel is ondertekend door de voorzitter en de griffier, zonder dat de onmogelijkheid waarin twee van de rechters zouden hebben verkeerd om het vonnis te ondertekenen verantwoord is overeenkomstig artikel 785 van het Gerechtelijk Wetboek, heeft het ontbreken van de handtekening van die twee rechters de nietigheid van dat vonnis tot gevolg" (Cass. 5 februari 2010, AR C.09.0377.F, AC 2010, nr. 85, met concl. OM op datum in Pas.; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, La Chartre, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. II, p. 1524 en noot 1217).

- Artt. 782, eerste lid, en 785 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 195bis en 211 Wetboek van Strafvordering

25 januari 2023

P.23.0086.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.11

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

ALGEMEEN

Algemeen - Duur van de voorlopige hechtenis - Redelijke termijn - Berekening - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Actualisering van de redenen van voorlopige hechtenis en evaluatie van de risico's van toekenning van detentievervangende maatregelen - Draagwijdte - Gevolg

De redelijke termijn van de voorlopige hechtenis wordt niet gerekend vanaf de aanvang van het gerechtelijk onderzoek of het verlenen van een bevel tot aanhouding bij verstek lastens de inverdenkinggestelde, maar wel vanaf het moment waarop de inverdenkinggestelde zich effectief in voorlopige hechtenis bevindt; naar aanleiding van de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis overeenkomstig artikel 22 Voorlopige Hechteniswet, moet het onderzoeksgerecht de redenen van de voorlopige hechtenis en de evaluatie van de risico's van het toekennen van detentievervangende maatregelen dan ook slechts actualiseren rekening houdend met de redenen vermeld in de titel van de effectieve vrijheidsberoving en de termijn die is verstreken sinds het verlenen van die titel (1). (1) M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale, la Charte*, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1054-1061.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 juni 2022

P.22.0787.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.24](#)

AC nr. ...

BEVEL TOT AANHOUDING

Bevel tot aanhouding - Vereiste vermeldingen - Identiteit van de inverdenkinggestelde - Verzuim - Verbetering door het onderzoeksgerecht dat bij het eerste toezicht op de voorlopige hechtenis de wettigheid van het aanhoudingsbevel moet onderzoeken

Geen enkele wettelijke bepaling voorziet in de vrijlating van de verdachte wanneer zijn identiteit onjuist, onvolledig (1) of helemaal niet in het aanhoudingsbevel werd vermeld; het onderzoeksgerecht dat bij het eerste toezicht op de voorlopige hechtenis de wettigheid van het aanhoudingsbevel moet onderzoeken, moet met name in geval van betwisting nagaan of de identiteit van de verdachte correct werd vermeld en kan, naar aanleiding hiervan, de foutieve of onvolledige identiteitsgegevens verbeteren (2). (1) Zie Cass. 27 mei 2020, AR P.20.0522.F, AC 2020, nr. 327; Cass. 4 maart 2014, AR P.14.0335.N, AC 2014, nr. 175 [§ 3 en § 4]. (2) Zie concl. OM "in substantie".

- Art. 16 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 maart 2023

P.23.0425.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.18](#)

AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Inzage van het dossier - Niet verschijning van de inverdenkinggestelde en zijn advocaat voor de kamer van inbeschuldigingstelling - Geen onmogelijkheid om te verschijnen - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Draagwijdte - Gevolg

Een aangehouden in verdenking gestelde en zijn advocaat die, zonder daartoe in de onmogelijkheid te zijn, niet verschijnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling die te oordelen heeft over de handhaving van de voorlopige hechtenis, kunnen zich niet erop beroepen dat zij niet in de gelegenheid zijn geweest te controleren of er nieuwe stukken aan het dossier zijn toegevoegd; de in verdenking gestelde of zijn raadsman kan immers zelf het recht van verdediging vrijwaren door ter rechtszitting te vragen die controle te mogen doen of zo nodig daartoe een uitstel te verkrijgen: in die omstandigheden kan de kamer van inbeschuldigingstelling wettig de handhaving van de voorlopige hechtenis bevelen in afwezigheid van de beklaagde, zonder dat zij diende uit te weiden over de mogelijkheid tot inzage van het dossier door de beklaagde of zijn advocaat (1). (1) Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale, la Charte*, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1171-1172.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 juni 2022

P.22.0786.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.23

AC nr. ...

Handhaving - Duur van de voorlopige hechtenis - Redelijke termijn - Berekening - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Actualisering van de redenen van voorlopige hechtenis en evaluatie van de risico's van toekenning van detentievervangende maatregelen - Draagwijdte - Gevolg

De redelijke termijn van de voorlopige hechtenis wordt niet gerekend vanaf de aanvang van het gerechtelijk onderzoek of het verlenen van een bevel tot aanhouding bij verstek lastens de in verdenking gestelde, maar wel vanaf het moment waarop de in verdenking gestelde zich effectief in voorlopige hechtenis bevindt; naar aanleiding van de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis overeenkomstig artikel 22 Voorlopige Hechteniswet, moet het onderzoeksgerecht de redenen van de voorlopige hechtenis en de evaluatie van de risico's van het toekennen van detentievervangende maatregelen dan ook slechts actualiseren rekening houdend met de redenen vermeld in de titel van de effectieve vrijheidsberoving en de termijn die is verstreken sinds het verlenen van die titel (1). (1) M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale, la Charte*, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1054-1061.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 juni 2022

P.22.0787.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.24

AC nr. ...

Handhaving - Bevel tot aanhouding - Vereiste vermeldingen - Identiteit van de in verdenking gestelde - Verzuim - Verbetering door het onderzoeksgerecht dat bij het eerste toezicht op de voorlopige hechtenis de wettigheid van het aanhoudingsbevel moet onderzoeken

Geen enkele wettelijke bepaling voorziet in de vrijlating van de verdachte wanneer zijn identiteit onjuist, onvolledig (1) of helemaal niet in het aanhoudingsbevel werd vermeld; het onderzoeksgerecht dat bij het eerste toezicht op de voorlopige hechtenis de wettigheid van het aanhoudingsbevel moet onderzoeken, moet met name in geval van betwisting nagaan of de identiteit van de verdachte correct werd vermeld en kan, naar aanleiding hiervan, de foutieve of onvolledige identiteitsgegevens verbeteren (2). (1) Zie Cass. 27 mei 2020, AR P.20.0522.F, AC 2020, nr. 327; Cass. 4 maart 2014, AR P.14.0335.N, AC 2014, nr. 175 [§ 3 en § 4]. (2) Zie concl. OM "in substantie".

- Art. 16 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 maart 2023

P.23.0425.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.18](#)

AC nr. ...

Handhaving - Hechtenis onder elektronisch toezicht - Weigering - Motivering

De omstandigheden die, in het licht van de vereisten van de openbare veiligheid, de handhaving van de voorlopige hechtenis in de gevangenis strikt noodzakelijk maken, kunnen ook van die aard zijn dat zij de toekenning van het elektronisch toezicht uitsluiten; het onderzoeksgerecht hoeft niet specifiek te motiveren waarom die omstandigheden een hindernis vormen voor de tenuitvoerlegging van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht (1). (1) Cass. 4 januari 2023, AR P.22.1746.F, AC 2023, nr. 7.

- Art. 22, zesde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 maart 2023

P.23.0385.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.18](#)

AC nr. ...

Handhaving - Onderzoeksgerecht - Neerlegging van conclusie - Feit strafbaar met een straf boven vijftien jaar opsluiting - Verplichting om te antwoorden - Grenzen

Indien het maximum van de straf, door de wet gesteld op het misdrijf op grond waarvan de voorlopige hechtenis wordt bevolen, vijftien jaar opsluiting te boven gaat, zijn de bijkomende voorwaarden voor de handhaving van de hechtenis zoals bedoeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, niet van toepassing en in dat geval dient de rechter in beginsel slechts na te gaan of de handhaving van de hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid en is hij niet ertoe gehouden te antwoorden op een conclusie waarin het bestaan van een of meerdere van die bijkomende voorwaarden wordt betwist (1). (1) Cass. 10 mei 2006, AR P.06.0644.F, AC 2006, nr. 268.

- Art. 16, § 1, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

14 december 2021

P.21.1552.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.13](#)

AC nr. ...

Handhaving - Volstreckte noodzakelijkheid van de handhaving - Maatschappelijk onrust bij invrijheidstelling - Redenen

Wanneer het onderzoeksgerecht vaststelt dat de misdrijven waarvan de in verdenking gestelde wordt verdacht, getuigen van een uiterst gevaarlijke geestesgesteldheid waartegen de maatschappij moet worden beschermd en dat het gewelddadige optreden dat met die misdrijven gepaard ging een algemeen gevoel van ongerustheid in de maatschappij aanwakkert, oordeelt het niet onwettig wanneer het bij de beoordeling van de volstreckte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid als criterium voor de handhaving van de voorlopige hechtenis ook wijst op de maatschappelijke onrust die de invrijheidstelling van de in verdenking gestelde zou veroorzaken (1). (1) Zie BEERNAERT, M.-A., BOSLY, H.D. en VANDERMEERSCH, D., Droit de la procédure pénale, I, 9e druk, Brugge, Die Keure, 2021, 1076.

17 mei 2022

P.22.0609.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.14](#)

AC nr. ...

Handhaving - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet in afwezigheid van de inverdenkinggestelde en van zijn advocaat - Geen vermelding van het al dan niet naleven van de wettelijke verplichting om de raadsman van de inverdenkinggestelde op de hoogte te brengen of van de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden - Invloed

Het verzuim van de griffier om het bericht te verzenden naar de raadsman van de inverdenkinggestelde, krachtens artikel 30, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, kan enkel tot nietigheid van de rechtspleging leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend; bij afwezigheid van enige vermelding in het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling over de vraag of de wettelijke verplichting om de raadsman van de eiser op de hoogte te brengen van de rechtsdagbepaling al dan niet is nageleefd of over de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden, is het Hof niet in staat na te gaan of de appelrechters wettig uitspraak hebben gedaan in afwezigheid van de inverdenkinggestelde (1). (1) Het OM heeft erop gewezen dat de beroepen beschikking waarop het Hof vermag acht te slaan, geen advocaat vermeldt en verduidelijkt dat "de inverdenkinggestelde zichzelf verdedigt". Het heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat niet preciseert naar welke advocaat de griffie een bericht van rechtsdagbepaling had moeten verzenden en uit welk stuk de identiteit van die advocaat zou blijken, niet ontvankelijk was wegens onnauwkeurigheid en dat het cassatieberoep bijgevolg moest worden verworpen. Men kan erop wijzen dat de laattijdige toezending, of zelfs het verzuim van toezending van het vereiste bericht, enkel tot nietigheid van de rechtspleging kan leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend. Er kan geen sprake zijn van miskenning van het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde wanneer zijn raadsman en hijzelf op de rechtszitting zijn verschenen en hen de mogelijkheid werd geboden te vragen dat de zaak zou worden uitgesteld binnen de bij artikel 30, § 3, tweede lid, bepaalde termijn van vijftien dagen (Cass. 16 maart 2011, AR P.11.0441.F, AC 2011, nr. 204) of nog "wanneer hem de bijstand van een raadsman werd ontzegd nu deze niet van de terechtzitting op de hoogte werd gebracht, maar de verdachte door de appelrechters in zijn verweermiddelen is gehoord en niet blijkt dat hij heeft aangevoerd dat zijn recht van verdediging is miskend" (Cass. 2 april 1996, AR P.96.0398.N, AC 1996, nr. 110).

- Artt. 23, 2°, en 30, § 2, vijfde lid, en § 3, derde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 maart 2023

P.23.0437.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.19](#)

AC nr. ...

Handhaving - Verplichting tot geïndividualiseerde motivering - Betrokkenheid bij eenzelfde criminele organisatie - Gezamenlijk plegen van diefstallen - Ernstige aanwijzingen van schuld - Volstreekte noodzakelijkheid van de handhaving - Redenen - Wijze

Uit de verplichting voor de onderzoeksgerechten om de handhaving van de voorlopige hechtenis op een geïndividualiseerde wijze te motiveren, kan niet worden afgeleid dat, wanneer de in verdenking gestelde samen met andere in verdenking gestelden in hetzelfde gerechtelijk onderzoek wordt verdacht van betrokkenheid bij eenzelfde criminele organisatie en van het gezamenlijk plegen van diefstallen met verzwarende omstandigheden, de ernstige aanwijzingen van schuld aan die misdrijven het voorwerp moeten uitmaken van een verschillende opgave van redenen voor elke afzonderlijke in verdenking gestelde; zo ook verzetten noch artikel 5.3. EVRM en de artikelen 16, § 1, 21, § 4 en § 5, 22 zesde en zevende lid, 23 en 30 Voorlopige hechteniswet, noch enige andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel, zich ertegen dat de volstreekte noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis voor de openbare veiligheid en in voorkomend geval het gevaar voor recidive, collusie en onttrekking op identieke wijze worden omschreven, aangezien in het licht van de omstandigheden en de stand van het gerechtelijk onderzoek, die noodzakelijkheid en die gevaren bij alle in verdenking gestelden op gelijke wijze aanwezig kunnen zijn (1). (1) Zie Cass. 13 april 2021, AR P.21.0482.N, AC 2021, nr. 267.

17 mei 2022

P.22.0609.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.14](#)

AC nr. ...

Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Collegiale beslissing waarvoor geen eenstemmigheid is vereist - Geen handtekening van een van de rechters - (Geen) invloed op de geldigheid van de beslissing

Wanneer het bestaan van de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststaat en die beslissing niet met eenparigheid van stemmen gewezen dient te worden, kan het ontbreken van de handtekening van een lid van het hof van beroep niet leiden tot de nietigheid van het arrest (1). (1) Zie Cass. 13 september 1994, AR P.92.6877.N, AC 1994, nr. 374 (regeling van de rechtspleging); Cass. 17 augustus 1992, AR 6883, AC 1991-92, nr. 581; Cass. 4 oktober 1976, AC 1977, p. 138 (vonnis van de correctionele rechtbank in hoger beroep); zie M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, 4de uitg., Brussel, 2012, p. 813, nr. 37. Wanneer, daarentegen, "een vonnis, dat gewezen is door een collegiale kamer van de rechtbank van eerste aanleg, enkel is ondertekend door de voorzitter en de griffier, zonder dat de onmogelijkheid waarin twee van de rechters zouden hebben verkeerd om het vonnis te ondertekenen verantwoord is overeenkomstig artikel 785 van het Gerechtelijk Wetboek, heeft het ontbreken van de handtekening van die twee rechters de nietigheid van dat vonnis tot gevolg" (Cass. 5 februari 2010, AR C.09.0377.F, AC 2010, nr. 85, met concl. OM op datum in Pas.; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Chartre, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. II, p. 1524 en noot 1217).

- Artt. 782, eerste lid, en 785 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 195bis en 211 Wetboek van Strafvordering

25 januari 2023

P.23.0086.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.11](#)

AC nr. ...

Handhaving - Hechtenis onder elektronisch toezicht - Toekenning - Toepassingsvoorwaarden - Beoordeling door het onderzoeksgerecht

Geen enkele wettelijke bepaling preciseert de toepassingsvoorwaarden van de hechtenis onder elektronisch toezicht; de onderzoeksgerechten beoordelen op onaantastbare wijze in feite de wenselijkheid om deze wijze van uitvoering van de voorlopige hechtenis toe te kennen of te weigeren op grond van alle omstandigheden eigen aan de zaak en aan de persoonlijkheid van de in verdenking gestelde, zoals deze zich op het ogenblik van hun beslissing voordoen (1). (1) Cass. 4 januari 2023, AR P.22.1746.F, AC 2023, nr. 7.

- Art. 22, eerste, tweede, zesde en zevende lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 16, § 1, tweede lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 22, zesde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 maart 2023

P.23.0385.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.18](#)

AC nr. ...

Handhaving - Motivering - Eerbiediging van het vermoeden van onschuld - Draagwijdte

Wanneer het arrest, met overname van de redenen van de vordering van het openbaar ministerie, erop wijst "dat, wegens de onbeschaamdheid en de vastberadenheid waarmee de in verdenking gestelde heeft gehandeld, het manifeste geweld zoals blijkt uit het aantal slagen die op uiterst kwetsbare plekken van het lichaam van het slachtoffer werden toegebracht, de futiliteit van de aangevoerde voorwendsels en de hieruit voortvloeiende fatale gevolgen, de feiten waarvan hij ernstig wordt verdacht deze te hebben gepleegd, van een gedrag en een ingesteldheid getuigen die gekenmerkt worden door een diepe minachting voor de fysieke en psychische integriteit van anderen en de openbare veiligheid ernstig in gevaar hebben gebracht", miskennen de appelrechters het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, aangezien die vermeldingen niet enkel een vermoeden of ernstige aanwijzingen van schuld beschrijven maar stellen dat de in verdenking gestelde schuldig is wegens de aard of de ernst van de gepleegde daden.

- Art. 22, zesde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 maart 2023

P.23.0377.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.17](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak doet in afwezigheid van de in verdenking gestelde en van zijn advocaat - Geen vermelding van het al dan niet naleven van de wettelijke verplichting om de raadsman van de in verdenking gestelde op de hoogte te brengen of van de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden - Invloed

Het verzuim van de griffier om het bericht te verzenden naar de raadsman van de inverdenkinggestelde, krachtens artikel 30, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, kan enkel tot nietigheid van de rechtspleging leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend; bij afwezigheid van enige vermelding in het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling over de vraag of de wettelijke verplichting om de raadsman van de eiser op de hoogte te brengen van de rechtsdagbepaling al dan niet is nageleefd of over de omstandigheden die het gebrek aan een dergelijke kennisgeving zouden verantwoorden, is het Hof niet in staat na te gaan of de appelrechters wettig uitspraak hebben gedaan in afwezigheid van de inverdenkinggestelde (1). (1) Het OM heeft erop gewezen dat de beroepen beschikking waarop het Hof vermag acht te slaan, geen advocaat vermeldt en verduidelijkt dat "de inverdenkinggestelde zichzelf verdedigt". Het heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat niet preciseert naar welke advocaat de griffie een bericht van rechtsdagbepaling had moeten verzenden en uit welk stuk de identiteit van die advocaat zou blijken, niet ontvankelijk was wegens onnauwkeurigheid en dat het cassatieberoep bijgevolg moest worden verworpen. Men kan erop wijzen dat de laattijdige toezending, of zelfs het verzuim van toezending van het vereiste bericht, enkel tot nietigheid van de rechtspleging kan leiden indien hierdoor het recht van verdediging wordt miskend. Er kan geen sprake zijn van miskenning van het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde wanneer zijn raadsman en hijzelf op de rechtszitting zijn verschenen en hen de mogelijkheid werd geboden te vragen dat de zaak zou worden uitgesteld binnen de bij artikel 30, § 3, tweede lid, bepaalde termijn van vijftien dagen (Cass. 16 maart 2011, AR P.11.0441.F, AC 2011, nr. 204) of nog "wanneer hem de bijstand van een raadsman werd ontzegd nu deze niet van de terechtzitting op de hoogte werd gebracht, maar de verdachte door de appelrechters in zijn verweermiddelen is gehoord en niet blijkt dat hij heeft aangevoerd dat zijn recht van verdediging is miskend" (Cass. 2 april 1996, AR P.96.0398.N, AC 1996, nr. 110).

- Artt. 23, 2°, en 30, § 2, vijfde lid, en § 3, derde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 maart 2023

P.23.0437.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.19

AC nr. ...

Hoger beroep - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Collegiale beslissing waarvoor geen eenstemmigheid is vereist - Geen handtekening van een van de rechters - (Geen) invloed op de geldigheid van de beslissing

Wanneer het bestaan van de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling tot handhaving van de voorlopige hechtenis vaststaat en die beslissing niet met eenparigheid van stemmen gewezen dient te worden, kan het ontbreken van de handtekening van een lid van het hof van beroep niet leiden tot de nietigheid van het arrest (1). (1) Zie Cass. 13 september 1994, AR P.92.6877.N, AC 1994, nr. 374 (regeling van de rechtspleging); Cass. 17 augustus 1992, AR 6883, AC 1991-92, nr. 581; Cass. 4 oktober 1976, AC 1977, p. 138 (vonnis van de correctionele rechtbank in hoger beroep); zie M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, 4de uitg., Brussel, 2012, p. 813, nr. 37. Wanneer, daarentegen, "een vonnis, dat gewezen is door een collegiale kamer van de rechtbank van eerste aanleg, enkel is ondertekend door de voorzitter en de griffier, zonder dat de onmogelijkheid waarin twee van de rechters zouden hebben verkeerd om het vonnis te ondertekenen verantwoord is overeenkomstig artikel 785 van het Gerechtelijk Wetboek, heeft het ontbreken van de handtekening van die twee rechters de nietigheid van dat vonnis tot gevolg" (Cass. 5 februari 2010, AR C.09.0377.F, AC 2010, nr. 85, met concl. OM op datum in Pas.; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. II, p. 1524 en noot 1217).

- Artt. 782, eerste lid, en 785 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 195bis en 211 Wetboek van Strafvordering

25 januari 2023

P.23.0086.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230125.2F.11

AC nr. ...

INZAGE VAN HET DOSSIER

Inzage van het dossier - Niet verschijning van de inverdenkinggestelde en zijn advocaat voor de kamer van inbeschuldigingstelling - Geen onmogelijkheid om te verschijnen - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Draagwijdte - Gevolg

Een aangehouden inverdenkinggestelde en zijn advocaat die, zonder daartoe in de onmogelijkheid te zijn, niet verschijnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling die te oordelen heeft over de handhaving van de voorlopige hechtenis, kunnen zich niet erop beroepen dat zij niet in de gelegenheid zijn geweest te controleren of er nieuwe stukken aan het dossier zijn toegevoegd; de inverdenkinggestelde of zijn raadsman kan immers zelf het recht van verdediging vrijwaren door ter rechtszitting te vragen die controle te mogen doen of zo nodig daartoe een uitstel te verkrijgen: in die omstandigheden kan de kamer van inbeschuldigingstelling wettig de handhaving van de voorlopige hechtenis bevelen in afwezigheid van de beklaagde, zonder dat zij diende uit te weiden over de mogelijkheid tot inzage van het dossier door de beklaagde of zijn advocaat (1). (1) Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 9de editie, t. II, pp. 1171-1172.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 juni 2022

P.22.0786.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.23

AC nr. ...

VOORRANG VAN RECHTSMACHT

- Verwijzing van een rechtbank naar een andere - Vordering tot onttrekking van de zaak aan een rechtbank van eerste aanleg - Gewettigde verdenking - Burgerlijke partij die een rechter van de betrokken rechtbank strafrechtelijk verantwoordelijk stelt - Onbevoegdheid van de rechtbank om van het aan die magistraat ten laste gelegde feit kennis te nemen - Gevolg

Wanneer de verzoek tot onttrekking van de zaak aan een rechtbank van eerste aanleg gemotiveerd wordt door de omstandigheid dat de burgerlijke partij, in de conclusie die zij heeft neergelegd voor de raadkamer die met de regeling van de rechtspleging is belast, een rechter verantwoordelijk stelt in het kader van het onopzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen en het niet verlenen van bijstand aan een persoon in gevaar, dient de vordering niet te worden toegewezen aangezien die rechtbank niet bevoegd is om kennis te nemen van de strafvordering die zou worden ingesteld wegens een feit dat die magistraat ten laste wordt gelegd en dat hij in de uitoefening van zijn ambt zou hebben gepleegd.

- Artt. 479, 480, 483, 484, 542, 544 en 545, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 479, 480, 483, 484, 542, 544 en 545, eerste lid. Wetboek van Strafvordering

22 maart 2023

P.23.0194.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.11

AC nr. ...

VORDERING IN RECHTE

- Rechtspersoon - Orgaan - Onbevoegd orgaan - Gevolg

De onbevoegdheid van het orgaan dat voor de rechtspersoon optreedt, tast de ontvankelijkheid van de rechtsvordering aan omdat het orgaan niet over de vereiste hoedanigheid beschikt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 4.

- Art. 703, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

2 januari 2025

F.23.0085.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.7](#)

AC nr. ...

- Rechtspersoon - Geen hoedanigheid - Bekrachtiging - Voorwaarden

Hoewel de rechtspersoon het initiatief van zijn onbevoegd orgaan kan bekrachtigen, moet die bekrachtiging, die de verkregen rechten van derden niet mag aantasten, plaatsvinden vóór het verstrijken van de vaste termijn of van de verjaringstermijn waaraan de rechtsvordering of het rechtsmiddel onderworpen zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 4.

- Art. 848, eerste en derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 1998, tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek

2 januari 2025

F.23.0085.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.7](#)

AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Voorwerp

Aangezien krachtens artikel 5.4 EVRM de sanctie van de onrechtmatigheid bestaat in een vrijlating die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling slaat op het beroep van de vreemdeling die op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen, nog steeds wordt vastgehouden; zo valt de door het EVRM vereiste korte termijn samen met het tijdvak van de vrijheidsberoving: wat artikel 5.4 verbiedt is de onmogelijkheid voor de vreemdeling om, terwijl hij administratief wordt vastgehouden, de titels krachtens welke hij wordt vastgehouden te laten toetsen (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

- Verlenging opsluiting - Beslissing - Verzoekschrift - Termijn - Naleving - Onderzoeksgerechten - Controle

Noch uit artikel 5.4 EVRM en artikel 74 eerste en tweede lid Vreemdelingenwet noch uit enige andere bepaling kan worden afgeleid dat het onderzoeksgerecht de naleving van de in artikel 74, eerste lid, Vreemdelingenwet bedoelde termijn slechts kan vaststellen wanneer de beslissing tot verlenging van de opsluiting zelf vermeldt op welke datum ze werd genomen.

- Art. 74, eerste en tweede lid Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 augustus 2022

P.22.1024.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220816.VAK.2](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Begrip

Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving; het in die wet bepaalde rechterlijk toezicht betreft de actieve titel, namelijk de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel, die in de plaats is gesteld van de eerdere titel, en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

**- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht -
Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling -
Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel - Invloed - (Geen) hoger beroep
zonder bestaansreden**

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat het beroep tegen de beslissing tot vrijheidsberoving geen bestaansreden meer heeft, omdat er een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd, ontzegt ze de verzoeker het recht om op korte termijn de wettigheid te laten toetsen van de titels waarop zijn vasthouding is gegrond, terwijl die vasthouding voortduurt.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

**- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht -
Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Artikel 9.3 Onthaalrichtlijn -
Draagwijdte**

Het noodzakelijk verband tussen het vereiste toezicht "op korte termijn" op de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de te toetsen vrijheidsberoving blijkt met name uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn; krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling door een rechter met spoed wordt getoetst, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of moeten ze de vreemdeling het recht toekennen om met hetzelfde doel een procedure in te leiden en artikel 9.3 voegt hieraan toe dat de vreemdeling onmiddellijk wordt vrijgelaten indien die toetsing, die op korte termijn moet plaatsvinden, leidt tot een vaststelling van onrechtmatigheid van de vasthouding (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 9, § 3 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)

22 maart 2023

P.23.0222.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14](#)

AC nr. ...

**- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht -
Onderzoeksgerechten - Wettigheidstoezicht - Voorwerp - Titel van
vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel -
Invloed**

Artikel 5.4 EVRM wordt geschonden wanneer tegen een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen, zonder dat het rechterlijk toezicht met een eindbeslissing kon worden afgesloten omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel heeft vervangen (1). (1) Cass. 17 januari 2023, AR P.22.1444.F, AC 2023, nr. 50 met concl. OM op datum in Pas.; Cass. 15 december 2022, AR P.22.1327.F, AC 2022, nr. 830, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2023

P.23.0222.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14

AC nr. ...

WEGVERKEER

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 67bis - Vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat - Weerlegging van het vermoeden van toerekening van artikel 67bis Wegverkeerswet door het horen van getuigen ter zitting - Aard van deze getuigen - Getuigen à décharge - Draagwijdte - Gevolg

Indien een overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten ervan op grond van het door artikel 67bis Wegverkeerswet bedoelde vermoeden moet worden toegerekend aan de houder van de kentekenplaat van het motorvoertuig waarmee de overtreding werd begaan en die houder voor het leveren van het tegenbewijs getuigen wil laten horen, dan zijn dit getuigen à décharge en moet de verplichting om die getuigen te horen worden beoordeeld volgens de criteria die voor getuigen à décharge gelden.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022

P.22.0071.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 34 - Artikel 34, § 2, 1° - Besturen van een voertuig na alcoholopname - Toepassing van het vermoeden van toerekening van artikel 67bis Wegverkeerswet - Draagwijdte - Gevolg

De tekst van artikel 67bis Wegverkeerswet beperkt het toepassingsgebied van het weerlegbaar vermoeden van toerekening van de door een niet geïdentificeerde bestuurder met het voertuig begane overtreding aan de houder van de kentekenplaat niet tot "in de vlucht" vastgestelde overtredingen met het motorvoertuig, maar vermeldt zonder enige beperking alle overtredingen van de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten ervan en een dergelijke beperking kan evenmin worden afgeleid uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling; het is niet omdat de aanleiding voor de invoering van dit vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat de gewijzigde rechtspraak van het Hof van Cassatie betreffende overtredingen "in de vlucht" was, dat de wetgever het toepassingsgebied van het vermoeden van toerekening wenste te beperken tot dergelijke overtredingen, zodat dit vermoeden ook geldt voor een overtreding op de artikelen 34, § 2, 1°, en 35 Wegverkeerswet en de toepassing ervan niet afhankelijk is van het werkelijk en tastbaar vaststellen van een overtreding op artikel 34, § 2, 1°, Wegverkeerswet of op artikel 35 Wegverkeerswet (1). (1) Cass. 12 september 2017, AR P.16.0867.N, T.Strafr. 2018, 130 en noot S. STALLAERT, "Artikel 67bis Wegverkeerswet: naar een kentekenaansprakelijkheid in het wegverkeer"; Cass. 25 februari 2004, AR P.03.1430.F, AC 2004, nr. 104; Cass. 7 februari 2001, AR P.00.1532.F, AC 2001, nr. 75; Parl.St., Kamer, 1995-96, nr. 577/2, 8-9; A. BLOCH, "Hoe weerlegbaar is het weerlegbaar vermoeden van artikel 67bis Wegverkeerswet? Komt het recht op een eerlijk proces in het gedrang?", T.Strafr. 2020, 91; L. BREWAEYS en S. STALLAERT, "Deel II. Het bewijs" in E. BREWAEYS (ed.), Bestendig handboek verkeer, Mechelen, Wolters Kluwer Belgium, losbladig, 1 november 2020, 63, nr. 2535.

- Artt. 34, § 2, 1°, 35 en 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Wetsbepalingen - Art. 35 - Dronkenschap achter het stuur - Tijdsperiode tussen het sturen en de vaststellingen van de politie - Toestand van de bestuurder op moment van aantreffen door de politie - Voorwaarden

De rechter kan de in artikel 35 Wegverkeerswet bedoelde staat van dronkenschap bij de bestuurder van een voertuig afleiden uit alle aan tegenspraak onderworpen gegevens die hem zijn voorgelegd; het is niet vereist dat de betrokkene heeft gestuurd in een toestand van alcoholintoxicatie bedoeld in artikel 34 Wegverkeerswet, noch dat de staat van dronkenschap bij hem is vastgesteld tijdens het sturen; aldus kan de rechter het feit dat de bestuurder het voertuig in staat van dronkenschap heeft bestuurd afleiden uit de beschrijving van diens toestand door de verbalisanten, ook wanneer die laatsten de bestuurder pas hebben aangetroffen nadat hij had gestuurd; de tijdsperiode tussen het sturen en de vaststellingen van de verbalisanten speelt geen rol wanneer de rechter kan uitsluiten dat die vaststellingen zijn beïnvloed door een gebeurtenis na het sturen, zoals het feit dat de bestuurder alsdan nog alcoholische dranken zou hebben genuttigd (1). (1) Cass. 24 november 2020, AR P.20.0761.N, AC 2020, nr. 716; Cass. 17 februari 2016, AR P.15.0540.F, AC 2016, nr. 117; Cass. 20 september 2011, AR P.11.0182.N, AC 2011, nr. 481; Cass. 11 december 1984, AR 8950, AC 1985, nr. 226.

- Artt. 34 en 35 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Wegverkeerswet - Algemeen - Vluchtmisdrijf met gewonden - Veroordeling - Vermelding toepasselijke wetsbepalingen - Wijze

Artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet voorziet in een verzwarende omstandigheid voor het door artikel 33, § 1, Wegverkeerswet bedoelde basismisdrijf, waarbij in paragraaf 2 uitdrukkelijk wordt verwezen naar een ongeval als bedoeld door paragraaf 1; aangezien aldus artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet verwijst naar artikel 33, § 1, Wegverkeerswet dient de rechter ingeval van een veroordeling wegens het door artikel 33, § 1, 1°, en § 2, eerste lid, Wegverkeerswet bedoelde vluchtmisdrijf niet noodzakelijk ook artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet te vermelden, maar kan hij volstaan met de vermelding van artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet (1). (1) Zie F. VAN VOLSEM, "Een bijzonder aspect van de motiveringsverplichting in politie- en correctionele zaken: over de verplichting de toegepaste wetsbepalingen te vermelden", in F. Deruyck, E. Goethals, L. Huybrechts, J. Leclercq, J. Rozie, M. Rozie, P. Traest en R. Verstraeten (eds.), *Amicus Curiae, Liber Amicorum Marc De Swaef*, Antwerpen, Intersentia, 2013, (441), 445-446.

- Artt. 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 33, §§ 1 en 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Wetsbepalingen - Art. 35 - Besturen van een voertuig in staat van dronkenschap - Toepassing van het vermoeden van toerekening van artikel 67bis Wegverkeerswet - Draagwijdte - Gevolg

De tekst van artikel 67bis Wegverkeerswet beperkt het toepassingsgebied van het weerlegbaar vermoeden van toerekening van de door een niet geïdentificeerde bestuurder met het voertuig begane overtreding aan de houder van de kentekenplaat niet tot "in de vlucht" vastgestelde overtredingen met het motorvoertuig, maar vermeldt zonder enige beperking alle overtredingen van de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten ervan en een dergelijke beperking kan evenmin worden afgeleid uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling; het is niet omdat de aanleiding voor de invoering van dit vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat de gewijzigde rechtspraak van het Hof van Cassatie betreffende overtredingen "in de vlucht" was, dat de wetgever het toepassingsgebied van het vermoeden van toerekening wenste te beperken tot dergelijke overtredingen, zodat dit vermoeden ook geldt voor een overtreding op de artikelen 34, § 2, 1°, en 35 Wegverkeerswet en de toepassing ervan niet afhankelijk is van het werkelijk en tastbaar vaststellen van een overtreding op artikel 34, § 2, 1°, Wegverkeerswet of op artikel 35 Wegverkeerswet (1). (1) Cass. 12 september 2017, AR P.16.0867.N, T.Strafr. 2018, 130 en noot S. STALLAERT, "Artikel 67bis Wegverkeerswet: naar een kentekenaansprakelijkheid in het wegverkeer"; Cass. 25 februari 2004, AR P.03.1430.F, AC 2004, nr. 104; Cass. 7 februari 2001, AR P.00.1532.F, AC 2001, nr. 75; Parl.St., Kamer, 1995-96, nr. 577/2, 8-9; A. BLOCH, "Hoe weerlegbaar is het weerlegbaar vermoeden van artikel 67bis Wegverkeerswet? Komt het recht op een eerlijk proces in het gedrang?", T.Strafr. 2020, 91; L. BREWAEYS en S. STALLAERT, "Deel II. Het bewijs" in E. BREWAEYS (ed.), Bestendig handboek verkeer, Mechelen, Wolters Kluwer Belgium, losbladig, 1 november 2020, 63, nr. 2535.

- Artt. 34, § 2, 1°, 35 en 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022

P.22.0071.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67bis - Vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat - Begrip 'bestuurder die bij de vaststelling van de overtreding niet werd geïdentificeerd' - Draagwijdte - Gevolg

De omschrijving "een bestuurder die bij de vaststelling van de overtreding niet werd geïdentificeerd" in artikel 67bis Wegverkeerswet moet in zijn gebruikelijke betekenis worden begrepen en daaronder valt niet enkel hij die niet werd aangetroffen bij de vaststelling van de overtreding, maar ook hij die er wel werd aangetroffen zonder dat evenwel kon worden vastgesteld dat hij de bestuurder was.

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022

P.22.0071.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Verval van het recht tot sturen - Voorwaarde van het slagen in onderzoeken en examens - Motivering - Voorwaarden

De uit de artikelen 163, tweede lid, en 195, tweede en de zevende lid, Wetboek van Strafvordering voortvloeiende verplichting voor de rechter om de keuze voor de bijkomende straf van het verval van het recht motorvoertuigen te besturen en de maat van die straf, indien de wet die aan de vrije beoordeling van de rechter overlaat, nauwkeurig te motiveren, geldt ook voor de maatregel van het afhankelijk maken van het herstel in dat recht van het slagen in de vier examens en onderzoeken (1); de verplichting die maatregel nauwkeurig te motiveren belet niet dat de motivering beknopt kan zijn; de maatregel van het afhankelijk maken van het herstel in het recht motorvoertuigen te besturen van het slagen in de examens en onderzoeken kan mede worden gemotiveerd met redenen welke dienen ter verantwoording van het opleggen van andere hoofd- en bijkomende straffen voor dezelfde feiten; de rechter moet niet voor elk examen of onderzoek afzonderlijk een nauwkeurige motivering verstrekken. (1) Cass. 24 november 2020, AR P.20.0761.N, AC 2020, nr. 716; Cass. 5 september 2017, AR P.16.1312.N, AC 2017, nr. 444. Zie alg. Ph. TRAEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2020, 46-50.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Artt. 163, tweede lid, en 195, tweede en zevende lid Wetboek van Strafvordering

19 oktober 2021

P.21.1109.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211019.2N.17](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Veroordeling tot een geldboete en tot een verval van het recht tot sturen - Beslissing die de uitspraak over de in artikel 38, § 3, Wegverkeerswet bepaalde veiligheidsmaatregelen aanhoudt - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Geen eindbeslissing

Een vonnis dat een beklaagde wegens een snelheidsovertreding in een agglomeratie, in staat van wettelijke herhaling, veroordeelt tot een geldboete en tot een verval van het recht tot sturen, maar de uitspraak over de in artikel 38, § 3, 1° tot 4°, Wegverkeerswet bepaalde veiligheidsmaatregelen aanhoudt omdat die beklaagde beweert een inwoner van een andere staat te zijn en over een door de autoriteiten van die staat afgegeven rijbewijs te beschikken, waardoor hij niet aan de wettelijke voorwaarden zou voldoen om in België een rijbewijs te verkrijgen, is geen definitieve veroordeling over de strafvordering die voor onmiddellijk cassatieberoep vatbaar is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 38, § 3 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 420, eerste lid Wetboek van Strafvordering

22 maart 2023

P.22.1449.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.7](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 42 - Hoger beroep - Grievenformulier - Saisine van het appelgerecht - Beslissingsonderdelen vermeld in het grievenformulier - Beslissingsonderdelen onafscheidelijk verbonden met die vermeld in het grievenformulier - Vervallenverklaring van het recht tot sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Vereiste van een bewezenverklaring aan een overtreding van de politie over het wegverkeer of aan een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader - Draagwijdte - Gevolg

Uit de artikelen 203, § 1, en 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het grievenformulier opgegeven grieven, zodat indien in de verklaring van hoger beroep wordt aangegeven dat het hoger beroep is beperkt tot de in het grievenformulier vermelde grieven, de saisine van het appelgerecht beperkt is tot de in het grievenformulier vermelde beslissingsonderdelen, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden; de vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid bepaald in artikel 42 Wegverkeerswet vereist een bewezenverklaring van een overtreding van de politie over het wegverkeer of van een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader zodat uit de voormelde bepalingen volgt dat indien een appellant in zijn verklaring van hoger beroep verwijst naar de in het grievenformulier vermelde grieven en hij in dat grievenformulier als grief het beslissingsonderdeel aanwijst betreffende de schuldigverklaring van de appellant aan een of meerdere overtredingen van de politie over het wegverkeer of aan een verkeersongeval te wijten aan het persoonlijk toedoen van de dader en daarvan de hervorming door het appelgerecht vraagt, het daarvan niet te onderscheiden beslissingsonderdeel waarbij bij toepassing van artikel 42 Wegverkeerswet een vervallenverklaring wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid wordt uitgesproken, noodzakelijk ook tot de saisine van het appelgerecht behoort, waarbij de omstandigheid dat de appellant in zijn grievenformulier uitdrukkelijk aangeeft dat zijn hoger beroep niet is gericht tegen het beslissingsonderdeel betreffende die vervallenverklaring en daarover dus formeel geen grief aanvoert, niet toelaat anders te oordelen en het t appelgerecht een dergelijke beperking in de verklaring van hoger beroep en in het grievenformulier buiten beschouwing moet laten.

- Art. 42 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 204, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

7 januari 2025

P.24.1675.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.9

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67bis - Vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat - Toepassingsgebied - Draagwijdte - Gevolg

De tekst van artikel 67bis Wegverkeerswet beperkt het toepassingsgebied van het weerlegbaar vermoeden van toerekening van de door een niet geïdentificeerde bestuurder met het voertuig begane overtreding aan de houder van de kentekenplaat niet tot "in de vlucht" vastgestelde overtredingen met het motorvoertuig, maar vermeldt zonder enige beperking alle overtredingen van de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten ervan en een dergelijke beperking kan evenmin worden afgeleid uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling; het is niet omdat de aanleiding voor de invoering van dit vermoeden van toerekening aan de houder van de kentekenplaat de gewijzigde rechtspraak van het Hof van Cassatie betreffende overtredingen "in de vlucht" was, dat de wetgever het toepassingsgebied van het vermoeden van toerekening wenste te beperken tot dergelijke overtredingen, zodat dit vermoeden ook geldt voor een overtreding op de artikelen 34, § 2, 1°, en 35 Wegverkeerswet en de toepassing ervan niet afhankelijk is van het werkelijk en tastbaar vaststellen van een overtreding op artikel 34, § 2, 1°, Wegverkeerswet of op artikel 35 Wegverkeerswet (1). (1) Cass. 12 september 2017, AR P.16.0867.N, T.Strafr. 2018, 130 en noot S. STALLAERT, "Artikel 67bis Wegverkeerswet: naar een kentekenaansprakelijkheid in het wegverkeer"; Cass. 25 februari 2004, AR P.03.1430.F, AC 2004, nr. 104; Cass. 7 februari 2001, AR P.00.1532.F, AC 2001, nr. 75; Parl.St., Kamer, 1995-96, nr. 577/2, 8-9; A. BLOCH, "Hoe weerlegbaar is het weerlegbaar vermoeden van artikel 67bis Wegverkeerswet? Komt het recht op een eerlijk proces in het gedrang?", T.Strafr. 2020, 91; L. BREWAEYS en S. STALLAERT, "Deel II. Het bewijs" in E. BREWAEYS (ed.), Bestendig handboek verkeer, Mechelen, Wolters Kluwer Belgium, losbladig, 1 november 2020, 63, nr. 2535.

- Artt. 34, § 2, 1°, 35 en 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

21 juni 2022

P.22.0071.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 33 - Art. 33.1 - Veroordeling - Vermelding toepasselijke wetsbepalingen - Wijze

Artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet voorziet in een verzwarende omstandigheid voor het door artikel 33, § 1, Wegverkeerswet bedoelde basismisdrijf, waarbij in paragraaf 2 uitdrukkelijk wordt verwezen naar een ongeval als bedoeld door paragraaf 1; aangezien aldus artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet verwijst naar artikel 33, § 1, Wegverkeerswet dient de rechter ingeval van een veroordeling wegens het door artikel 33, § 1, 1°, en § 2, eerste lid, Wegverkeerswet bedoelde vluchtmisdrijf niet noodzakelijk ook artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet te vermelden, maar kan hij volstaan met de vermelding van artikel 33, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet (1). (1) Zie F. VAN VOLSEM, "Een bijzonder aspect van de motiveringsverplichting in politie- en correctionele zaken: over de verplichting de toegepaste wetsbepalingen te vermelden", in F. Deruyck, E. Goethals, L. Huybrechts, J. Leclercq, J. Rozie, M. Rozie, P. Traest en R. Verstraeten (eds.), *Amicus Curiae, Liber Amicorum Marc De Swaef*, Antwerpen, Intersentia, 2013, (441), 445-446.

- Artt. 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 33, §§ 1 en 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

17 mei 2022

P.22.0039.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.4](#)

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

ALGEMEEN

Algemeen - Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Begrotingsordonnantie - Bekendmaking - Regels

De bepalingen betreffende de bekendmaking, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van de reglementen en verordeningen door aanplakbrief of plaatsing op de website zijn enkel van toepassing op de akten met een reglementaire draagwijdte die de bestuurde verplichtingen opleggen en niet op een begrotingsordonnantie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2025, nr. 5.

- Art. 2 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteverhuden
- Art. 1 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteverhuden
- Art. 114, tweede lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988
- Art. 112, eerste lid Nieuwe Gemeentewet van 24 juni 1988

2 januari 2025

F.23.0103.F

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250102.1F.3](#)

AC nr. ...

WERKING IN DE TIJD EN IN DE RUIMTE

Werking in de tijd en in de ruimte - Verordening (EU) 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 - Wet 5 augustus 2006 - Wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van bevroings- en confiscatiebevelen - Wetswijziging - Confiscatiebevel van een andere lidstaat - Toezending vóór de inwerkingtreding van Verordening (EU) 2018/1805 van 14 november 2018 - Gevolg

Uit de bepalingen van de artikelen 1, 40.1 en 40.2 van Verordening (EU) 2018/1802 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroingsbevelen en confiscatiebevelen en artikel 2, § 1 en § 2, Wet Wederzijdse Erkenning, zoals gewijzigd door de wet van 28 november 2021, en de wetsgeschiedenis van de vermelde wet van 28 november 2021 volgt dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een confiscatiebevel op grond van een confiscatiecertificaat dat een Nederlandse autoriteit aan een Belgische autoriteit heeft toegezonden vóór 19 december 2020, wordt geregeld door de Wet Wederzijdse Erkenning in zijn versie vóór de wijziging bij de wet van 28 november 2021.

- Artt. 2, §§ 1 en 2, en 30 Wet 5 augustus 2006 de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie
- Artt. 1, 40.1 en 40.2 Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derd

17 mei 2022

P.22.0197.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.2](#)

AC nr. ...

WOONPLAATS

- Onschendbaarheid van de woning - Huiszoeking - Eenzelfde erf met bedrijfsgebouwen en privéwoning - Draagwijdte van de onschendbaarheid - Bedrijfsterreinen en bedrijfsgebouwen zonder privé karakter - Beoordeling - Wijze

Het enkele feit dat op eenzelfde erf zowel bedrijfsgebouwen als een privéwoning zijn gelegen, impliceert niet dat gans dat erf en al die bedrijfsgebouwen zonder meer genieten van de onschendbaarheid van die privéwoning, zoals gewaarborgd in artikel 8 EVRM en artikel 15 Grondwet; zo kan de rechter oordelen dat deze onschendbaarheid niet geldt voor de bedrijfsterreinen en de bedrijfsgebouwen die geen privé karakter hebben of waar geen vertrouwelijke briefwisseling wordt bewaard en die ruimtelijk te onderscheiden zijn van de privéwoning met haar aanhorigheden en de rechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van alle dienstige gegevens, zoals de ruimtelijke inrichting van het erf, de erop geplaatste afsluitingen en omheiningen, de in de bedrijfsgebouwen uitgeoefende bedrijvigheid en de publieke toegankelijkheid van die gebouwen, zoals deze laatste onder meer kan blijken uit de aard van die bedrijvigheid.

- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

17 mei 2022

P.22.0101.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.6

AC nr. ...

WRAKING

- Strafzaken - Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter - Weigering zich van de zaak te onthouden - Beoordeling door de wrakingsrechter - Verzoek tot uitstel om inzage te nemen van het dossier en van de verklaring van de onderzoeksrechter - Afwijzing van het verzoek - Behandeling van de zaak - Geen motivering voor die beslissing - Draagwijdte - Gevolg

Wanneer in het kader van een verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter die weigert zich van de zaak te onthouden de wrakingsrechter een verzoek tot uitstel van behandeling van de zaak teneinde inzage te kunnen nemen van het dossier en aldus kennis te kunnen nemen van de verklaring die de rechter bij toepassing van artikel 836 Gerechtelijk Wetboek heeft afgelegd en van de schriftelijke conclusie van het openbaar ministerie afwijst en overgaat tot de behandeling van de zaak zonder opgave van redenen voor deze beslissing, schendt die handelswijze het recht van verdediging van de verzoeker en tast ze de wettigheid van de beslissing aan.

- Art. 836 Gerechtelijk Wetboek

7 januari 2025

P.24.1707.N

[ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.10](#)

AC nr. ...

- Mededeling aan de rechter van een vordering tot wraking - Uitwerking - Beslissing tot wraking - Gevolgen

Uit de artikelen 837, eerste lid, en 841, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de rechter, zodra hem een vordering tot wraking wordt meegedeeld, zich voorlopig van de berechting van de zaak dient te onthouden en dat hij, indien de wraking wordt ingewilligd, zich op straffe van nietigheid definitief van elke berechting van de zaak dient te onthouden; hieruit volgt niet dat de beslissingen die deze rechter in de zaak heeft gewezen vóór de vordering tot wraking nietig zouden zijn of geen uitwerking zouden hebben.

- Artt. 837, eerste lid, en 841, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

23 februari 2023

C.21.0068.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.9](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Wraking gericht tegen een onderzoeksrechter - Weigering om zich te onthouden - Beoordeling door de wrakingsrechter - Hoedanigheid van de verzoeker tot wraking - Verzoek tot inzage en kopie van het dossier gericht aan de onderzoeksrechter - Afwijzing door de onderzoeksrechter - Afwijzing gebaseerd op de overweging dat de verzoeker geen in verdenking gestelde, verdachte of persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld is - Afwezigheid van rechtsmiddel tegen de afwijzende beslissing - Invloed op de hoedanigheid van die verzoeker om een wrakingsvordering in te stellen - Draagwijdte - Gevolg

Hij die een wrakingsvordering instelt, moet hoedanigheid hebben en het staat aan de wrakingsrechter, zijnde de rechter die moet beslissen over de wrakingsvordering, te oordelen of de partij die de wrakingsvordering instelt daartoe de noodzakelijke hoedanigheid heeft; indien het wrakingsverzoek betrekking heeft op een onderzoeksrechter kan de wrakingsrechter uit het loutere feit dat die onderzoeksrechter in het kader van een verzoek tot inzage van het strafdossier en tot het verkrijgen van een afschrift ervan als bedoeld door de artikelen 21bis en 61ter Wetboek van Strafvordering heeft geoordeeld dat die verzoeker, tevens verzoeker tot wraking, geen in verdenking gestelde of geen persoon tegen wie de strafvordering is ingesteld in het gerechtelijk onderzoek of geen verdachte is en die verzoeker geen rechtsmiddel heeft aangewend tegen die afwijzende beslissing, niet afleiden dat die verzoeker geen hoedanigheid heeft om een wrakingsvordering in te stellen, aangezien de door de onderzoeksrechter gemaakte beoordeling beperkt is tot het tot hem gerichte verzoek tot inzage en kopie naam.

- Art. 61ter Wetboek van Strafvordering
- Art. 21bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 828 Gerechtelijk Wetboek

7 januari 2025

P.24.1658.N

ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250107.2N.5

AC nr. ...